

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, február 25-én.

56. szám.

Kényes fegyverek.

Nagyon gyámoltalannak képzelik a kormányok az izgatást. Azt hiszik róla, hogy mint a villanyos kocsi, csak bizonyos sineken tud haladni s ha a vágányait folszedik, már a kocsit is megállították. De a kormányok tévednek és az izgatás közlekedési útja sokkal változatosabb. Az izgatás egyszer a nyomtatott betűn utazik, máskor az eleven szón; egyszer nyíltan, máskor rejtett utakon; néha pedig nem is utazik, hanem a közelben van s ahol egy kis rést lát, ott már be is férkőzik. Milyen gyermekes dolog tehát, mikor a kormányok nálunk és másutt azt hiszik, hogy csak a nyomtatott betűkre kell finanszírozni szabaditaniok s akkor már dugárut nem lehet a vámon átcsempészni. Dehogy nem. A csempészek sem olyan ostobák, hogy a rejteni valót arrafelé vigyék, ahol a finanszírozók leskelődnek.

A nyomtatott betűn kívül száz eszköze van az izgatásnak. Sőt, aki egy kissé ismeri például a szocialista izgatás-utjait, tudja, hogy a sajtó segítségét csak ott veszi igénybe, ahol a talaj már elő van készítve. Ha apostolai már bejárták a vidéket, ha kikeresték mindenütt az alkalmas embereket, ha megismertették az ő titkos jeleikkel és biztosak benne, hogy a nyomtatott betűt nem fogják félreérteni, akkor aztán nyugodt lélekkel küldik le az ujságjaikat. De azok a helyek, ahova szocialista ujságok járnak, már igazában nem szorulnak az ujságokra, mert már teli vannak az izgatás anyagával. S ha bizonyos hir-

adást mégis várnak az ujságaiktól, nem türelmetlenkednek és arra sem reflektálnak, hogy mindegyikük már a reggeli kávéjához megkapja a saját ujságját. Annál kevésbé, mert mindegyiküknek a reggeli kávéja sincsen meg. Ha egy-egy falu vagy nagyközség hetek mulva és akár csak egyetlen példányt kap az illető ujságból, mondjuk, azt is boríték alatt — abból az egyetlen régi számból valamennyien jóllaknak. Mit használ tehát az ilyen emberekkel szemben, ha a kormányok meg is szorítják a sajtó szabadságát és bizonyos ujságokat elkoboznak?

Semmit. Ha nincsen sajtószabadság, akkor az izgatók leveleket fognak írni. Esetleg minden községbe csak egyetlen levelet s ahogy a szocialisták mindenfelé szervezve vannak, az az egy levél is megteszi. A helyi vezér elolvassa, az elvtársaknak elmondja s amit a nyilvános sajtóközlemény talán sohasem tett volna meg, ez a titkos értesítés igazán a végletekig izgatja azt a primitív lelkű parasztot. Hatni fog rá a titkozatosság és az a feszültség, amelylyel a leveleket sokkal világosabban lehet megfogalmazni, mint a sajtóba szánt közleményt. És akkor ki fog tűnni, hogy a sajtó korlátozása arra a parasztságra nézve csak olyan jelentőségű, mintha ma megfíltának neki, hogy vasuton utazzék vagy táviratot adhasson fel. Hiszen szép, szép az a gyorsaság! De mikor a parasztnak nem olyan sürgős a dolga és mit sem veszít vele, ha ökröskocsin megy, vagy a vásárosokkal küldi el a levelét!

Nagyon megtudjuk tehát érteni, ha

a kormány legutóbbi intézkedéseit, amelyek csak egy hajszállal maradnak innen a cenzurán, sokkal jobban meghökkenették az ujságírókat, mint a szocialistákat. Mert igaz ugyan, hogy a kormány a képviselőház nyílt ülésében és ismételt hangszóval, hogy ezt a fegyvert csak a szocialista sajtó megfékezésére fogja felhasználni, de éppen a hivatásos ujságíró érzi legjobban, hogy a kormány fegyvere a kitűzött célnak keveset használ, ellenben a tisztességes sajtónak sokat árthat. Nem mondjuk, hogy ez bizonyos, de jöjjön más kormány, amely számol a reakció régi vágyaival és akkor már bizonyos. Mikor a néppárt nem titkolja, a függetlenségi Prónay Dezső nyíltan vallja, Gullner Gyula pedig sürgeti is a sajtószabadság korlátozását, akkor illő tisztelettel emlegetjük ugyan, hogy *Bánffyék inkább a negyvennyolc-éves törvény keretén belül keresték az orvoslást*, de fel tudjuk fogni azoknak aggodalmát, akik erősebb sáncokkal szeretnék védegni látni a sajtó szabadságát, mint egy — hajszállal. Erre kell érteni a Budapesti Ujságírók Egyesületében megindult mozgalmat is. Mert ha minden kétségen felül bizonyos volna, hogy a postáknál rögtönzött fiók-ügyészségekkel és a lap-statáriummal csak ugyan el lehet fojítani a szocialista izgatásokat, akkor a magyar ujságírók hazafias testülete egy pillanatig sem haboznék, hogy az ország nyugalma érdekében tett kényesebb intézkedések fölött is szemet hunyjon. De éppen ez az. Az ujságírók tudják, hogy az izgatásoknak ezzel nem szakad vége. Csak az fog

A duttyán.

A két végén van két nagy karó egyenesen, mert a földbe ásattak. Azokra más karók keresztben következnek és minderre ponyva terül. Vászonnól való sátorponyva ez, ami ugyan nyáron éppen nem fogja a nap melegét, de télen legalább beereszti a jó friss hideg levegőt. Alatta pedig asztalok vannak, továbbá földbe vert czövekeken a löczák, az egész készség olyan, hogy fél óra alatt kocsira lehet hárítani és szaladni vele máshová. Még az öregek találmanya ez, ama régi sátorkorszakból, mikor ló hátára tették a házat s odább vitték egynapi járófölddel. (Persze azokban az időkben még nem voltak telekkönyvi ingatlanok.) Ez a duttyán. Ez valami ráczfajta szó, azelőtt csak csilsátoroknak nevezték, amint hogy nem is más, mint sátor. Mellette van még egy kisebb hely is, aminek teteje nincsen, csak az oldalait fődtek be ponyvával, hogy a szél oda be ne járjon, valamint kíváncsi szemek se bírálhassák ott sütő- és főzőasszonyok tetteit.

Kíváncsi szemek pedig vannak, mert ez az egész készség (így ahogy áll) a lóvásárban található, nem is egy, hanem több egymás után. Bár hiszen már ezek sem a régiek, mert

apránként mindenféle régi módokat elfelejtjük. Annakidején a makói Buzák voltak, híresek e fajta sátorok csinálásában, valamint a beléjük került ember ellátásában is. Ugy látszik azonban, elmúltak, legalább nem mutatkoznak s ily módon már a cigánypecsenye is oda került, hogy tányéron adják, akár czifra városi sörházban a virslit. Azelőtt kenyéren adták, az volt az étel alja s aki ügyeskedni akart, vigyázott is, hogy előbb meg ne egye az étel alját, mint a tetejét.

Igy pusztul el minden a világon és valóban nem lehet csodálni a világi elváltozásokat, mikor már a lóvásárok is így divatoznak. Minden divatozik. Nemrég panaszolta épp a Rózáné is, bejövén a tanyáról, hogy már a tanyai legény is csak úgy hasított posztót magának a szabónál, ha a kabátot újdivatábra szabják. Egyébként semmi hiba sincs, mert, mint a néni mondta, szorgos gonddal terítvén az asztalt, azért csak jár a nép ki a Káryás-erdőbe a favéghöz, melyen a Mária mutatkozik. Ezen ugyanis a kabát mit sem változtat.

A duttyán azonban szerfölött ural. Már festett asztal is van benne. Ily hálódások történnek. Ez elég szép dolog, hanem az nem kellemes, hogy két oldalán egyformán dudál a

szél és hiában sűrög az ember, csak fázik. Ugyanis tél van most, jó hideg február (ez az a hónap, amelyre Kismarton Mihály az mondta, hogy: az se volt igaz embőr, aki kitalálta). Az állatok is fáznak kint, bár odakint azért jobb, hogy süt a nap. Jó nagy vásár ez a mostani, már ami a jószágot illeti. Nagyon sokan árulják, de kevesebben veszik s ilyenformán nem sok az áldomásívó, pedig a duttyánnak az hozná a jövedelmet. Mert egy fél liter bor volna az csak, de rendszerint több lesz belőle. Eladó gazduram úgy tudja dicsérni a jószágot, hogy az valami ritkaság. Hogy milyen jó állat ez a ló és mennyire kiváló a futásban. És nem is ijedős. Ha felszeme hibás nem volna, tisztuló lett volna ebből a huszároknál. Hát úgy kell erre nézni. A vevő erre a sok szépségre csakugyan elhiszi, hogy jó vásárt csinált s nem sajnálja a másik fél liter bort. Koczog is az üveggel az asztalon s fürge leányzó hozza azonnal a bort és poharakat hozzá.

— Jaj, hógom — mondja a rendelő — sok már a pohár nagyon.

Amire azt mondja az eladó, bizonyos Vadlőrő Péter innen a Jakus közéből:

— Nem baj az. Pohárból, gyerökből soha sincs ölég a háznál.

megtörténni, amit Pálleron mond a kővér asszonyokról: hiába fúzik magukat derékban, mert amit ott kiszorítanak, másutt fog kiugrani, mivelhogy a természetben semmi sem vész el. Másutt fog tehát kiugrani az izgatás is.

De ha már a kormány, tagadhatatlanul a közvélemény nyomása alatt, arra szánta el magát, hogy kísérletet tegyen a szociálista sajtó megfélekezésével, akkor egy kötelesség hárul reá. Nem elég, hogy a tévedéseiben is jóhiszemű közönség megnyugtatóra megteszi a talán meddő kísérletet, meg kell nyugtatnia a hivatása magaslatán álló sajtót is. És ezért az igazságügyi vita során, amikor ezt a kérdést ugyanis föl fogják vetni, meg kell ragadnia az alkalmat, hogy a legteljesebb garanciákat nyújtsa. A legteljesebb garanciákat, hogy ezt a rendkívüli fegyvert csak a szociálista izgatások megfélekezésére fogja felhasználni. Mert az rendjén van, hogy az állam fegyvert használjon azok ellen, akik neki ártanak, de nem szabad e fegyverrel ártani azoknak, akik neki használnak.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése lesz.

A kiegyezés. Teljesen megbízható forrásból arról értesülünk, hogy a gazdasági kiegyezésre vonatkozó törvényjavaslatokat a kormányok márczius folyamán a parlamentek elé fogják terjeszteni, föltéve, hogy a Reichsrátnak a tervezett időre való összehívása csakugyan megtörténik. Mihelyt a birodalmi gyűlés összeül, megválasztják a kvótabizottságokat is. — Megjegyezzük még, hogy a kvóta-számra vonatkozó híresztelések teljességgel alaptalanok.

Tengerhajózási törvényjavaslat. A képviselőház közgazdasági bizottsága ma ülést tartott és ezen a magyar keleti tengerhajózási részvénytársasággal kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Gróf. Batthyány Tivadar előadó ismertette a javaslatot, amelynek fő célja a Vaskapu szabályozása következtében a dunai és fekete-

tengeri forgalomnak összehozása. hogy így a magyar iparnak új piacot teremtsenek. Holnap Ferencz felszólalása után báró Dániel Ernő miniszter kijelentette, hogy e törvényjavaslat, ha kereskedelmi világgunkban meg lesz az életrevalóság, a biztosított olcsó tarifák által kereskedelmi forgalmunk számára oly utányokat nyit meg, amelyek eddig el voltak előlünk zárva. A bizottság ezután elfogadta a törvényjavaslatot.

A külügyminiszter Budapesten. Bécsi tudósítónk telefonon jelenti: Holnap este ismét Budapestre érkezik gróf Goluchowski közös külügyminiszter. Utazása a delegációk legközelebbi működésével van összefüggésben.

A kultusz-tárcza.

A képviselőház ülése.

Még csak a papiros-dárdát látták, az eleven függelékbe sem fordult még egészen a sarkon s a folyosó emberei már felkiáltottak:

— Jön az igazságügyminiszter!

Csakugyan ő volt. Mosolygó képpel, kezében az elmaradhatatlan papiros-dárdával tünt fel a folyosón, ahol kivüle egyéb jelek is mutatták, hogy az igazságügyi költségvetés tárgyalása közeledik. Ugyanazok az alakok bujtak megint össze, akik tavaly nyáron a sajtó-vitát rendezték; fiatal ügyvédek jöttek látogatóba, akik ilyenkor a világért sem maradnának el; s dékzezen ringatózott végig a folyosón Emmer Kornél is.

Erdély Sándor mosolygott, ahogy a jól ismert jelenségekkel szemben találkozott. Mintha a világ aludt volna egyet s fölébredvén, megint csak a sajtó-vita gyönyörűségei várakoznának reá. Még a mókás külsőségek is ugyanazok. Leszkay Gyula egy óriási papiros-dárdát csavart, hogy a minisztert kifigurázza. Az öreg Madarász keze is szorongat egy kisebb fajta tékereset. Hentaller és Meszlény (a két Lajos) pedig a házmester szerepét játszva, megadják a jelt, amelyre valamennyi ellenzéki papiros-dárda a levegőbe emelkedik.

A miniszter már a folyosón is észrevette, hogy az idén sem hagyják zavartalanul játszani a kis papiros-dárdájával. S megfenyegette az öreg Madarászt:

— Ti pajkos diákok!

De azért nem dobta el magától a játékszerét. S így a dárda-játék a karzat nagyobb

multságára meg fog ismétlődni, mielőtt az igazságügyi vita megindul. De ez csak holnap lesz, mert a mai napot még kihúzták az utolsó kulturszónokok s a képviselőház egy órákor, amikor át lehetett volna térni az igazságügyekre, csak Rohonyi Gyulát, az előadót hagyta beszélni. Ezen a szükséges rosszon ma akart átesni, hogy holnap nyomban megkezdődhessenek az igazi vita. S ez, úgy látszik, nem is lesz érdektelen, mert mindjárt az első szónokok közé gróf Apponyi Albert is feliratkozott.

A képviselőház ülése.

Tíz óra után nyitotta meg Szilágyi Dezső az ülést. Egy darabig a jegyző csak olvassagta a kultusz-tárcza tételét, amelyekhez senki sem volt följegyezve. Csak éppen Fenyvessy Ferencz előadó kérte néhol az átruházási jog megadását, amit senki sem ellenezett.

De azért még várt a törvényhozásra néhány felszólalás.

Az utolsó felszólalások.

A tanítóképzés tételénél Mócsy Antal rámutat arra, hogy a miniszter elismeri a tanárok és a tanítók hiányát; de nem látja, hogy ez ellen valami orvosító intézkedést tenne a kormány. A tanítóhiányon lehet segíteni a tanítóképzők szaporítása által, mert hiszen a mostani képzőknek is kevés a növendéke. Nem mulaszthatja el a szónok ismételt hangoztatni a vallás-erkölcsi nevelés fontosságát. Kérde a kultuszminisztert: miért nem adja meg a katolikus iskoláknak az azokat megillető autonómiát?

A tételt megszavazták.

A felsőbb kereskedelmi iskolák tételénél Thaly Kálmán dicsérte a vallásügyi miniszternek a vita bevezetőjeként mondott nagy beszédét s felszólította a többi kormánytagot, hogy kövessék a Wlassics példáját s a vita elején s ne befejezése után szólaljanak föl. Panaszosan szól arról, hogy még ma is a német a kereskedelmi könyvtel és levelezés nyelve, holott tudvalevő, hogy a kereskedelmi akadémiák már is fölös számmal képeznek ki könyvelőket, akiknek egy részéből, foglalkozást nem kapván, züllött ekzisztencia lesz. Helyteleníti, hogy a kereskedelmi iskoláknak a hangzatos akadémia címet adták, de nem gondoskodtak kellően képzett tanárokról. Nagyobb gondot kellene fordítani arra is, hogy a kereskedelmi pálya számára ne csupán szakképzett ifjakat, de jó magyar hazafiakat is neveljenek. (Helyeslés.)

Major Ferencz a maga részéről is kívánja a

A leányzó elpirul erre és megszalad, pedig Péternek, mint rendesen, most is igaza van. A gyerek olyan, mint a pohár, az ember sohasem tudja, mikor törik el egynek-egynek az élete. Azért jó belőle a sok és ez irányban érrefelé nem is lehet panaszkodni. No továbbá így itakoznak ők egy asztalnál s mert kegyetlenül hideg a bor, nevetik egymást, mikor nyelik.

— Suba alá kék ezt tőnni, hogy melegdjön — véli Péter.

— Ott is van már — mondja a másik, ahogy megint beöntött egy pohárral.

Komoly alak lép be a sátornyíláson. Magas, kékbeli ember. Subája, léptében, méltósággal lengi körül. Az ünneplőkalapon pedig vánczédula, meg helypénz-czédula van; sok, körültekintve velük az egész kalap. Látnivaló, hogy ez valamely uraság cselédje, aki nagyobb fal-kávi jött be, hogy eladja. Leül és a nagy börtárczát keresi elő, amely jó mélyen van elhelyezve a belsőzsebben. Abból a passzusokat veszi ki, egész sort. Mind össze van az hajtogatva, csak a papír hátulja látszik, az ember ennek daczára osztályozza őket, külön a lovakét, külön a baromét. Egynél azonban tünődve megáll s most-ötöt-hatot fölvevén, mint a kártyát szokás, tünődve nézi őket. De nem bír

köztük igazságot tenni s utóbb átszól a másik asztalhoz:

— Ugyan, tisztólettel kérem az urat, tessék megtekinteni, ez-e a Bimbó pakzsusa? Mert én nem tudok irást...

A passzus kiterítették és konstátáltatik, hogy nem az.

— A Báróé ez. Egy szarva nincs neki.

— Az az — felel az ember derülten — én is így gondoltam, de nem voltam benne egészen biztos. Nagyon hasonlít a gyürődésük egymáshoz.

Kutat a járlatok közt s kivesz egyet.

— Akkor ez a Bimbóé — mondja.

Aminthogy igaz is. Csakugyan ez az s az ember, aki a passzusok hátulso oldalának a gyürődéseiből olvassa ki, hogy mi van beléjük írva, most már nyugodtan távozik. Különbö nem ritkaság az ilyen. Személyesen van szerencsem a pusztaszeri major öreg csőszéhez, aki valami harmincz éve viseli ezt a hivatalt. A dolgához tartozik, hogy a különféle leveleket, amelyek írónak, ő expedálja a különféle majorokba. Van eset, hogy kilenczet is kap egyszerre. Az öreg nem ismer irást, s amint a tiszt mondja neki, hogy melyik hova megy, aszerint helyezgeti el a leveleket az ujjai közé s odakint aztán szétosztja a maga lovasem-

berének. Ezt Hantházára, ezt Baksra, azt Sándorfalura, és harmincz év alatt még nem tévedt meg a dolgában az öreg. És igazság szerint egyszerű ez, mert ha a betűket nem ismeri is, de ismeri az ujjait, s mint példa mutatja, a hivatalához ez tökéletesen elég.

Jönnék-mennek az emberek és sok pénz kezd forogni az asztalokon, vándorolva egyik bugyellárisból a másikba. Az nem megy minden méltóság nélkül s a tizesbankókat a fagyos ujjak erősen dörzsölik, hogy nem-e ragadt össze kettő. Mikor ki van olvasva, a vevő büszkén tolja az eladó elé, az pedig büszkén illeszti be a tárcza rekeszeibe, mint illik, külön az ötöst, külön a tizest.

— Egészséggel használja kend — mondja (már hogy a jószágot).

Azonban nem mind ilyen az eladás, hanem vannak szomorú eladások is. Jön a kopott ember, akinek subája sincs, vagy ha van valamely ócska, abban az asszony ül kint a kocsin. Hanem azért igen vastag kabát van az emberen. Ez onnan származik, hogy a foltra foltot tesznek s idővel a sok foltból vastag gúnya támad. A sipkán sincsen már szőr semmi, mert az lekopott, a csizma szára pedig veres, ami azt jelenti, hogy biz ott még egy garasára subiczkára sem telik. A kopott ember igen szo-

kereskedelmi iskolák tanárainak erre való kiképzését. Örül, hogy ide is bevitték a hitoktatást.

Az elnök a vitát berekeszti.

Wlassics Gyula kultuszminiszter kijelenti, hogy mulhatatlanul szükséges a kereskedelmi iskolák fölügyeletére egy főigazgatói állást szervezni. A kereskedelmi iskolák új szervezését már megkezdte.

A tételt megszavazták.

Az iparművészeti múzeum tételénél gróf Andrassy Tivadar előrebocsátja, hogy az iparművészeti cikkek bizonyos ágakban még nem felelnek meg a művészet követelményeinek. Milliókat — legalább 25 milliót — fizetünk a külföldnek azért, mert iparművészetünk fejletlen. Angliában nem elégedtek meg a szép palotával, hanem gondoskodtak arról is, hogy a múzeum céljainak megfelelően és az iparművészetet népszerűsítsék. Vidéken kisebb múzeumokat alapítottak és iparművészeti iskolákat állítottak; tavaly Angliában 2.400.000 tanuló nyert oktatást az iparművészetben. Angliában két múzeum van; az egyik célja otthon megvédeni az angol ipart a konkurencziától, a másiké, hogy a Keleten kizorítsa az osztrák ipart. Mai fölszólalása célja ez eszmék fölvetése itthon is. A millennium alkalmával fölépült a pompás iparművészeti palota és ma különösen alkalmas az idő az iparművészet fejlesztésére. Megindult a renaissance európaszerte és a nemzeti művészet hagyományai föllevenítésével talán sikerülni fog a nemzeti műipar megteremtése. A múzeum azonban mai formájában képtelen arra a hatásra, melyet a külföldi múzeumok elérnek. Az iparosnak délután volna ideje a múzeumot látogatni, de azt nem teheti, mert az délután zárva van, elégtelen lévén a személyzet s kevés a pénz fűtésre. Világításra; a múzeum szép könyvtárát sem lehet használni; a gyűjtemények most is nagyrészt ládákban hevernek abban a szép palotában, mert nincsenek készen a szekrények. Emelni kell tehát a személyzetet és nagyobb anyagi eszközöket kell adni a múzeumnak. Sürgeti a vidéki kiállítások rendezését, ami nagyon fontos volna, különösen az idén, mikor a párisi kiállításra készülődünk. De erre nincs pénz a költségvetésben. Pedig ez hasznos befektetés lenne. (Helyeslés a jobboldalon.)

Wlassics Gyula miniszter hozzájárul gróf Andrassy amaz állításához, hogy hasznos befektetés az iparművészeti múzeum fejlesztése, de neki tekintettel kell lennie az ország pénzügyi viszonyaira is. Az iparművészeti múzeum addig is rendezett értékes kiállításokat s az 6 információjára szerint eddig is szépen látogatták a múzeumot. De mindenesetre

moruan teszi el a pénzt, amit a kecskéért vagy a bürgéért kapott, mert úgy lehet, az utolsó kecske vagy az utolsó büрге volt ez a bizonyos. Szívszakgatás az, megválni az ilyentől.

... A sátor ajtajában, de jó távolosan, két szűrös megáll s betekint. A puszták ama gyakran énekelt egyszerű fiai, de nem olyanok ezek már, ahogy az gyakran leírásokban és képes ábrázolatokban állítatják. Elhagyatott bojtárlégények, a szür rajtuk olyan, mint az agyonkefált katonaközpönyeg, hogy a nap felé tartva, át lehet rajta látni. Állnak és félénk figyelemmel nézik a sátort. Úgy lehet, másodsor vagy harmadszor vannak a városban, bár magába a városba be se mernek menni. (Nem való az a szögénynek.) Csak itt nézködnek, megcsodálnak néhány hintót, egy-két lovastiszt ruháján az aranyzsinórt s most a sátor belseje felé vetnek óvakodva néhány pillantást. Megpróbálom behívni őket:

— Gyertek be, hé. Egy pohár bor majd megmelegít.

A két bojtár összenézett s gyanus tekintettel mértek végig. Az egyik rángatta a vállát a szűrben, a másik két kézre fogván a nagy ákáczhuszángot, amit bot gyanánt vitt, a végével a fagyos rögöket turkálta. Többször kellett még a hívást ismételni, teljes megnyugvást

köszönettel tartozik Andrassynek, hogy a kérdést a Ház elé vitte. Kéri a tétel elfogadását.

A tételt elfogadják.

Vita nélkül tárgyalják le ezután a hátralevő tétéleket és a közoktatási tárczával kapcsolatos miniszteri jelentéseket.

Mikor az elnök jelenti, hogy a kultusz-tárca le van tárgyalva, a többség lelkesen kiáltja:

— Éljen Wlassics!

A elnök az ülést öt percre feifüggeszti.

A szünet után.

A szünet után a Ház áttér az igazságügyi tárca költségvetésére.

— Hoinap! — kiáltja a szélsőbal.

— Még miniszteri válaszok is lesznek! Maradjon holnapra! — kiáltják mások.

Az elnök: Hallgassa meg a tisztelt Ház legalább az előadót. (Helyeslés.)

Fohonyt Gyula előadó ezután hosszabban ismerteti az igazságügyi költségvetést, amelyet elfogadásra ajánl.

A vitát holnap folytatják.

A dohánybevéltások.

Következik a pénzügyminiszter válasza Gullner Gyula interpellációjára.

Lukács László pénzügyminiszter Gullner Gyulának a szolnoki dohánybevéltő-hivatal eljárása dolgában tett interpellációjára kiemeli, hogy a dohánybevéltés eljárása egységes az egész országban és a bevéltési árszabályzatot a miniszter az országos gazdasági egyesülettel együtt állapítja meg. A vizsgálatot különben a Gullner panaszai dolgában megejtette, bár nem a panaszosok meghívásával és az eredmény az, hogy sokan értelem vagy fülledt leveleket csomóztak be a felsőbb osztályokba való dohányba és így azt egy osztállyal alább kellett sorozni. Gullner dohányát sem lehetett ezért a legjobb akarattal sem az első osztályba sorozni. A szolnoki dohánybevéltő hivatal teljesen korrektül járt el.

Gullner Gyula: Nem lepte meg, hogy a pénzügyminiszter mindent rendben talált, mert ez minden interpelláció sorsa Magyarországon. Csak az elégtelenség terjed egyre a Házon kívül. Első osztályú leveleket készakarva soroztak rosszabb osztályba. Egy vagy két levélért embertelen dolog az egész szállítmányt rosszabb osztályba sorozni. A szabályzat lehet nagyon jó lelkiismeretes ember kezében, de türethetetlen a lelkiismeretlen ember kezében. A választ nem veszi tudomásul. Neki elégtétel az, hogy gazdátársai megköszönték interpellációját, mert azóta a hivatalban emberségesebben járnak el.

adván arról, hogy semmiféle fizetség nem lesz a dologból. Ez utóbbi kijelentés kissé meghatotta a két legényt, hanem azért csak az egyik hitte el. A másik hirtelen, szó nélkül megfordult s odább haladt. Ez volt az erősebb lelkű, a ki ellentállott az urféle kísértéseinek. Emez bejött, szégyenlősen és tétovázva. Nagyon félénken ült az asztalhoz, de már a pohár bort egyhajtásra megitta, pedig oly retentő hideg volt, hogy épen csak a benne levő szesz tartotta vissza attól, hogy azonnal jéggé váljon. A sátoros ember hozott neki cigánypecsenyét, meg selyemcipőt. De tányért is, meg kést is, meg villát is. Tünődve nézett e dolgokra s megszólalt:

— De kéröm, én mögmondom, hogy én nem fizetők ám ezökr.

— Nem is kell. Vendégnek hívtunk.

Evett azután Fülöp. Mert megmondta a nevét is, hogy ő Fülöp Imre, a halasi földműl. Szép nagydarab hus volt a pecsenye, három borda állt ki belőle, de Fülöp Imre innen a halasi földműl igen hamar véget vetett neki. A cipővel, mint illik, kitörülgette a tányért.

— Elmönnék most már — szölt. De ugy-e, kéröm, nem köll fizetni, mert neköm ennyi pénzöm nincs.

De ha a miniszter válaszával a régi eljárásra buzdítja föl a hivatalnokokat, a kisbirtokos dohánytermelőket a szocializmus karjaiba kergeti.

Lukács László pénzügyminiszter újból védi a dohánybevéltő tisztviselők eljárását. A privilégiumot élvező dohánytermelők ne feledjék el azokat a milliárdokat, akiknek nincs dohánytermelő engedélyük és vessék a szabályok alá magukat.

Gullner Gyula nem bánna, ha nem lenne privilégium, hanem a szabad dohánytermelést behoznák. A többség a választ tudomásul veszi.

A miniszterelnök Várossynak adandó válasza holnapra marad, mert az idő most már előrehaladt.

KÜLFÖLD.

Az ítélet után.

(Távirati tudósítások.)

Előrelátható volt, hogy az esküdtek verdikte abban az esetben, ha elmarasztalja Zolát, nem fog véget vetni a Franciaországban dúló izgatottságnak.

A megfélemlített tizenkét francia esküdt azt elérte ugyan a verdiktjével, hogy Zolát elítélte a törvényszék, ők pedig békességben és bántatlanul, sőt majdnem diadalmenetben hazamehettek, de aztán más egyebet sem.

A Dreyfus-ügyön csak annyi változott, hogy még aktuálisabb lett s *Dreyfus-Zola-ügy* lett belőle.

Az összes külföldi lapok megegyeznek abban, hogy Franciaországban egy nagy igazságtalanság történt. A legtekintélyesebb és legkomolyabb angol és német lapok a bíróság eljárását s az egész tárgyalást az igazságszolgáltatás paródiájának nevezik s konstataják, hogy Franciaországot ezzel az ítélettel nagy erkölcsi vereség érte.

A kamara ma foglalkozott a Zola-perrel, Hubbard képviselő interpellált a tábornokok sajátos magatartása dolgában, mire Meline az egész kérdést néhány hazafias frázissal agyonütötte. A kamara napirendre tért a kérdés fölött és bizalmat szavazott a kormányának.

A mai nap eseményei egyébként ezek:

A Zola-ügy a kamarában.

A kamara tagjai igen nagy számmal vannak jelen.

— Dehogy köll. Csak hogy jól esett az étel. Ugyis rég ehettél ilyesmit.

A pusztafi az üres tányérba nézett. Gondolkozott.

— De — mondta — öttem. Gyerökörömba...

Ezzel elkezdte. Isten fizesse mög — köszönte, amint távozott. De igen zavarodott lehetett e nem várt esemény következtében, mert a botját ott feledte. Az asztalnál ült egy államhivatalnok s egy boltos. A hivatalnok azt mondja:

— Ugyan, miben járul az állam fenntartásához az ilyen ember?

A boltos azt mondja:

— Ugyan, hogy élne meg az ilyen emberekől a kereskedő?

Igy beszéltek össze-vissza s nem veték észre, hogy voltaképen ez az ember neveli föl azokat a birkákat, amelyeket ők később elszednek a gazdájától. E fölött disputa támadt, bár sokkal hidegebb volt, semhogy bármiféle elmélet meg ne fagyott volna benne. Közben Fülöp Imre megjelen a sátornyílásnál és félénken betekint. Nem mert belépni.

— Ehol a botod ni, Fülöp. Itt feledted.

— Az ám — mondja s átveszi a husángot — ezér gyüttam vissza.

Brisson elnök bejelenté, hogy **Hubbard** és **Gauthier** képviselők interpellációkat nyújtottak be.

A **miniszterelnök** indítványára az interpellációkat azonnal tárgyalás alá veszik.

Hubbard interpellál **Pellieux** és **Boisdeffre** tábornokoknak a Zola-ügybe való beavatkozása ügyében és kérdezi, hogy a beavatkozás **Billot** hadügyminiszter felhatalmazásával, vagy pedig egyenes parancsra történt-e? A szóló ezután, akit a centrum mindegyre félbeszakít, a vallásháború veszedelmét fejtgeti s végül felszólítja a kormányt, hogy vessen véget az utcai zavaroknak és zajongásoknak.

Viviani: A szocialisták különböző véleményekkel lehetnek a Dreyfus-kérdésről, de csak egy nézetük van a polgári hatalom előjogáról a katonai hatalommal szemben. Szóló a hadsereg és az egyház koalíciójáról beszél és attól tart, hogy a szabadság veszélyeztetve van. Felszólítja a kamarát, hogy tiltakozzék a tábornokok magatartása ellen. (Tetszés a szélsőbalon, nyugtalanság a centrumban.)

Méline miniszterelnök azt válaszolja, hogy a katonai igazságszolgáltatás után a nép demokrata igazságszolgáltatása mondta ki az ítéletet. Az ország elfogadja a verdikét. A miniszterelnök kijelenti, hogy **Billot** hadügyminiszternek nem volt kiadni való parancsa azoknak a tábornokoknak, akik hivatva voltak, hogy a törvényszék előtt vallomást tegyenek. Egy tábornoknak szemére vetik vallomástételét.

Kétségtelen, hogy valamivel többet mondott a kelletténél, de gondoljanak csak vissza azokra az iszonyú vádakra, amelyeket arczába vágta. Ezek a szemrehányások, amelyeket a hadseregnek tettek, igazságtalanok. Nincs egyetlenegy tiszt sem, aki képes volna csak álmában is gondolni arra, hogy meynyiletet kövessen el az ország ellen. A francia tiszteknek más álmaik vannak. Ha a tegnapi verdikt után az izgatás tovább tart, akkor csak egy párttal fognak szemben állani. A nemzet ellen elég rosszat követtek el. A nemzet élete pang. A külföldi sajtó egy része összegyűjtötte mindazt, ami rosszat mondunk magunkról. Büntetése lesz mindig azoknak, akik Franciaországról rosszat beszélnek, ha tetszést aratnak az idegeneknél. Külföldön mindennap láthatni kémkedéseket. Annyira felizgatta-e a francia sajtót a Románi ügye, mint a Dreyfus-ügy a külföldet? Ezzel szemben csak egy végszó lehet: ennek meg kell szünnie! (Hosszan-tartó tetszés.) Meg kell szünnie ennek a hadsereg érdekében, a közbéke érdekében és külső biztonlétünk érdekében. (Tetszés.) Meg kellene szünnie még azoknak az érdekében is, akik oly esztelen és vakmerő módon vetették bele magukat ebbe a campagneba és akik vissza-

A bot ugyanis igen szükséges. Sőt fölötté szükséges. Mert nem lesz az egész nap folyamán ilyen félnék az Imre legény. Bor és pálinka következik ő bele, mert itt is, ott is megkínálja valami ismerős. Estére kelvé már verik a mellüket a puszták egyszerű fiai ugyancsak abban a sátorban s ha akkor lépne be közéjük az ember, kérdés, hogy megvédené-e a duhajoktól **Fülöp Imre** a visszakapott husángal. Mert már ilyenkor könnyen áll a veszekedés. Némely üvegek némely fejekhez ütődnek és előkerülnek a pad alól a botok, a zsebekből pedig a bicskák. Szerencsére a városi lovaslegények is előkerülnek s ha másként nem megy, karikás ostorral szétütnek a vendég között. Némely részét kiverik, másrészenek lelohadt a kedve s ez körülbelül jól is van így. Jobb, ha egy pár pöndre intést kapnak az ostorral, mintha egymás szívébe törnék a bicskát. Mert ha kiharad is a ködmön, azt bevarrja a varga, de ha bőrpőnbe kerül a legény, azt a szeggyent nem varrja már be senki. Hát csak így vannak eszerint s harmadnap beszélnek egymásnak a pusztán az emberek:

— Uri mód mulatott a vásárba a Marcsi, hallja kend. Mőgívott egyvégtebe tizenkét feketekávért. Tősmőrkőny István.

vihettek volna bennünket a türelmetlenség századaiba. Gunyosan szól ezután a miniszter azokról a szellemi előkelőségekről, akik szemüket is, fülüket is befogják. (Tetszés.) A kormány nyílt seb előtt áll, amelyet be akar gyógyítani. Meg kell ezt tennie; békéltetőleg fog hatni mindenkire és meg fogja tenni azokat az intézkedéseket, amelyeket a körülmények megkövetelnek. A kimondott verdikt után senkisémm vonhatja kétségbe jóhiszeműségét. Ha a törvények, amelyekkel a kormány rendelkezik, elégteleneknek bizonyulnának, úgy más törvényeket fog kérni. A kamara szavazata be fogja bizonyítani, hogy ha a hazafiságról van szó, akkor nincsen többé párttekintet. (Tetszés.)

Gujon képviselő azt indítványozza, hogy **Méline** miniszterelnök beszédét falragaszokon tegyék közzé!

A ház ez indítványt kézfölemeléssel elfogadja.

Cavaignac képviselő szemére veti a kormánynak, hogy az esküdtsek előtt nem mondta meg a teljes igazságot és a tiszteket nsm védelmezte meg kellőleg. **Cavaignac** hatalmas hadsereget kíván, amely azonban alá legyen rendelve a polgári hatalomnak.

Erre a vitát bezárják és a kamara 416 szavazattal 41 ellenében bizalmat szavaz a kormánynak. Erre **Castelin** képviselő azt kérdi a kormánytól, hogy szándékozik-e kegyelmet gyakorolni a Dreyfus-szindikátussal szemben, vagy ki akarja-e kutatni azokat, akik a történetekért felelősek.

Méline miniszterelnök azt válaszolja, hogy a kormány ki fogja kutatni azokat, akiket a felelősség terhel, de szem előtt tartja a törvény határait. (Tetszés.)

Roche képviselő az iránt interpellál, igaz-e, hogy **Martini** hajbiztos **Billot** hadügyminiszter nevében lépéseket tett a Dreyfus-családnál? A tárgyalás folyamán **Roche** szemére veti a haditörvényszékeknek, hogy hóhérai az egyszerű katonáknak. (Tiltakozás.)

Billot hadügyminiszter kijelenti, hogy ő soha senkit sem küldött a Dreyfus-családhoz és sohasem állott **Scheurer-Kestner** szenátor befolyása alatt. Végül felháborodással tiltakozik a hadügyminiszter azok ellen az inszinuációk ellen, amelyekkel illették (Tetszés) és az egyszerű napirendre terést kéri, amit a Ház 428 szavazattal 54 ellen elfogad.

Ezután a kamara elfogadja a borsavra vetendő vámról szóló törvényjavaslatot, valamint azt az indítványt, hogy változtassák meg a törvényes francia időt olyképen, hogy az megegyezzen az általános elfogadott időrendszerrel.

Viviani indítványt nyújt be a legutóbbi algiri zavargások alkalmából adandó amnésztia iránt és indítványára nézve a sürgősség kimondását kéri.

Milliard igazságügyminiszter kijelenti, hogy az amnésztia ebben az esetben gyöngcség volna. A bűnösök lakolni fognak.

Erre a ház a sürgősség kimondását 377 szavazattal 107 ellenében elveti.

Brisson elnök közli, hogy a kormány törvényjavaslatot nyújtott be a márczius havi budget-provizórium tárgyában.

A jury elnöke nyilatkozik.

A **Temps** egyik munkatársa a Zola perben szereplő jury elnökét meginterviewolta és erről a következőkben számol be:

A jury elnökét **Destrieux**-nek hívják; fakeskedő a Rue-Chapelle-en. Épen egy kávéházban ült, amikor megkérdeztem, hogy micsoda okok vezették az esküdtseket abban az elhatározásában, hogy a „vétkes“-t kimondja. **Destrieux** barátai előtt, akik őt épen üdvözölték a sikerült verdikt-ért, a következőket mondotta:

— Én és esküdtársaim a per lefolyását a legnagyobb figyelemmel kísértük és közvetlen forrásból, teljesen szabad meggyőződésünk szerint, hoztuk meg ítéletünket.

Beláttuk, hogy csak egy kérdés felett kell döntenünk, tudnillik afölött, megsértette-e Zola a tábornokokat, igen vagy nem? Egyáltalán semmit sem törődünk mi azzal, hogy Dreyfus ártatlan-e vagy nem, továbbá, hogy Esterházy-e a bordereau szerzője vagy nem? Minden más kérdést mellőztünk. Még

azzal sem törődünk, hogy kik azok a személyek, akiket Zola megtámadott. Épen így ítéltünk volna, ha más személyek lettek volna a rágalmazottak. Nem tekintve azt a kérdést, hogy megsértette-e Zola a tábornokokat vagy sem, arra a meggyőződésre jutottunk, hogy rágalmait bebizonyítani nem tudta és ez vezetett bennünket, amikor a vétkesség kérdésére igennel feleltünk. Egyébként Dreyfus védőinek még így is van más törvényes lépésük és én azt hiszem, hogy siker koronázhatja fáradozásukat. Együttal nyíltan kijelentem, hogy remélem és óhajtom, hogy sikerüljön tervük.

A sajtó az ítéletről.

Francia lapok.

A Dreyfus-pör revízióját ellenző lapok kijelentik, hogy a Zola-pörben hozott ítélet olyan, aminőt a nemzet, a pör folyamán történtek után várt, mert Zola semmiféle bizonyítékot sem tudott fölhozni meggyalázó vádjai mellett. Ezek a lapok remélik, hogy a nyugalom helyre fog állni és a kormány meg fogja tudni akadályozni a civilizációhoz méltatlan vallási harcokat. A revízióért küzdő lapok közül a radikális lapok azt mondják, hogy az esküdték nem tudtak ellentállni a pressziónak. A revizionista lapok szerencsét kívánnak Zola elítéltetéséhez, amely csak nagyobbá teszi őt és meg vannak győződve, hogy az ítélet nem fogja megakadályozni a revízió ügyének diadalát.

A **Petit Journal** azt írja, hogy Dreyfus barátai az áruló második elítélését érték el és már most nem marad nekik egyéb hátra, mint hogy átmenjenek a határon és az ellenséghez pártoljanak; ezeknél otthon érzik majd magukat.

A **Gaulois** azt mondja, hogy a Dreyfus-ügy most már föltétlenül be van fejezve. Megjegyzi még, hogy Zola nem kívánja a közvéleményt még tovább izgatni, hanem leüli büntetését a fogházban, ahol új művét befejezi.

A **Libre Parole**-ban **Drumond** azt követeli, hogy Zolát töröljék ki a becsület-legió listájából, **Piquard**-t pedig vessék ki a hadseregből.

A **Figaro** szerint az ítélet igazságos, mert sem Zola, sem védője nem tudta bebizonyítani Dreyfus ártatlanságát és **Walsin-Esterházy** bűnösségét.

A radikális és szocialista újságok azonban az ítélet dacára is Zolát pártolják.

Igy a **Rappel** azt írja, hogy a verdikt meg szomorította ugyan, de nem lepte meg; az esküdtéknek emberfölötti módon bátraknak kellett volna lenniök, hogy a sok pressziónak és fenyegetésnek ellenálljanak, de hát manapság hősök csak ritkán akadnak.

A **Petite Republique** ezt írja: A francia vezérkar győzött. — Ötven év óta először.

Az **Aurore** kijelenti, hogy nagy tisztesség volt neki, hogy Zolával együtt küzdhetett az igazságért és hogy az igazság dicső harcossal együtt a lap felelős szerkesztőjét is elítélték. Aztán így folytatja: „Miként ő, mi is nyugodtak vagyunk, mert győzni fogunk.“

A német lapok.

Az összes berlini újságok azt írják, hogy Zola elítélése előre volt látható.

A **National Zeitung** szerint **Boisdeffre** viselkedése még Oroszországban is általános meghökkenést keltett. Miként bizhatnék Oroszország a francia hadseregben, ha tizenkét polgár verdiktje az egész intézményt halomra döntheti. A Zola-perben a katonaság mondta az ítéletet és fel kell tenni a hadsereg viselkedéséből, hogy sikereivel még mindig nincs megelégedve. A Zola-perben a legnagyobb igazságialanságot a védelem jogainak hallatlan csorbításával követték el.

A **Kölnische Ztg.** azt mondja, csak egy ilyen hushagyókóddal lehetett bevégezni azt a törvényszéki karnevált, amely tizennégy napig tartott és amely az Esterházy, Arton és Boulanger harmadik köztársaságához teljesen máltó.

A **Nord. Allg. Ztg.** azt írja, hogy Zola bizonyára egészen más dolgokat várt francia polgártársaitól, amit eléggé bizonyít az a nem épen hízogó megjegyzése: „Hiszen ezek valóságos karabálók!“ Magának a Zola-pernek revíziója is te-

Jesen kétségtelen azok után a jogsértések után, amelyeket a tárgyaláson elkövettek. A tárgyalás megmutatta a francia népek, amelynek a jogérzete bizony rem válik a dicsőségére, hogy a tulajdonképeni ítéletet a hadsereg képviselőiben a tisztek hozták meg. A művelt világ ítélete semmiképen sem lesz hízog Francziországra nézve. A hadsereg tisztjeinek életéből nem a legszebb intím részletek tudódtak ki; a hadsereg vezetőinek szellemi képességeit sem tüntette fel a legkedvezőbb világításban a tárgyalás. S bár az egyetlen, ami sértetlen maradt az egész ügyben, maga a hadsereg, mégis nagyon aggasztó az, hogy annak vezetői miként viselkednek, mert egy olyan köztársaság, amelyben a hadsereg az ur, az egy nonsens: fából vaskarika. A francia nép megmutatta ez alkalommal ismét, hogy jellemvonása az, belső bonyodalmakból kifelé gravitáló vállalkozások által szabadulni. Egyelőre még nincs ok igen nagy aggodalmakra. De arra számítani kell, hogy Franciaország elhagyja azokat az utakat, melyeken eddig járt. Hova vezetnek azok, az bizonytalan. Mindenesetre azonban kötelessége Németországnak, hogy a lehető legnagyobb óvatosságot tartsa szem előtt.

A *Neueste Nachrichten* szerint az ügy még nincs elintézve s ez Németországra nézve épen nem közömbös. A német kormány minden kétséget kizáró nyilatkozatai daczára is, amelyek szerint Németország Dreyfus-sal soha összeköttetésben nem állott, Schwartzkoppen német katonai meghatalmazott nevét újból belevonták az ügybe, még pedig Dreyfus bűnösségének abszolút bizonyítékával kapcsolatban. Az a Franciaország, amelyben minden pillanatban el kezdhetik kiabálni az „*à Berlin*“-t, ugy Németországra, mint egész Európa békéjére nézve veszélyessé válhatik.

A *Voss. Ztg.* azt írja, hogy az egész igazságszolgáltatás tiszta komédia.

A *Börsencourier* azt mondja, hogy nem gyűrték le Zolát, mert a tárgyalás folyamán végtelenül sok semmisségi ok merült föl; a pör új kiadást fog érni és pedig valószínűleg kedvezőbb körülmények közt. Zolának egyetlen műve sem ért csupán egy kiadást.

Az angol lapok.

A londoni újságok, amelyek a Zola-pör egész ideje alatt minden kritikától tartózkodtak, ma szintén megbotránkozással írják Zola elítéléséről.

A *Times* így ír: Zola büne abban áll, hogy oly pillanatban mert az igazságért és a polgári szabadságért sikra szállani, amikor ehhez a vállalkozáshoz nagy bátorság kellett. A tárgyalás az igazságszolgáltatás paródiája volt; a polgári bíróság egészen a katonai elemnek behatása alatt állott.

A *Daily Mail* vezércikkének ez a címe: *A francia igazságszolgáltatás debacleja*. S a cikkben így ír: Zolát elítélték ugyan egy esztendőre, de Franciaország is ki lesz törölve a művelt nemzetek sorából mindaddig, amíg eljárásának borzalmas voltát be nem látja. Ez az ébredés ennél a lovagias nemzetnél nem késheik sokáig.

Az amerikai lapok.

Még az amerikai sajtó is ugyszólván egyhangulag helyteleníti a párisi esküdtbírósg tegnapi ítéletét. Az újságok — mint *New-Yorkból* táviratozzák — azt írják, hogy a bíróság drákói ítélete nem akaszthatja meg azt a mozgalmat, melynek az a célja, hogy a Dreyfus-ügybe világosságot hozzon.

A keleti kérdés Belgrádban.

Belgrádi levelezőnk a következőket írja: A szerb politikusok komolyan foglalkoznak a monastiri orosz konzulnak azzal a nemrég kolportált nyilatkozatával, hogy a Balkánon már egészen forrong minden és már csak egy kevés idő kell még az explozióhoz. Sajtójuk most már „közelinek” nézi az általános európai konflagrációt és a russophilek különösen szeretik a helyzetet mérlegelni.

Erre a jövőre vonatkozó nézeteit fejtette ki a napokban a belgrádi „*Odjek*”-ben *Milovanovics* a Simics-kabinet egyik

volt minisztere. (Most már nincs politikai szolidaritásban Simicskével.)

Törökország — mondja *Milovanovics* — okvetlenül a kettős szövetség oldalán fog állani ha kitör egy nagy európai háború. Hasonlóképpen fognak cselekedni a többi balkáni államok is, különösen Montenegro és Bulgária. Az osztrák-magyar monarchia megkísérelte ugyan, hogy Görögország és Románia között szövetséget teremtsen, mintegy az esetleges szerb-montenegrói-bulgár szövetség ellen-súlyozására, de ez a kísérlet nem sikerült. Bulgária, Montenegro és Törökország azonnal aktív szerepet fognak játszani, mihielyt a kettős és hármasszövetség összetűzése következtében felmerül a keleti kérdés.

A kettős szövetség akkor a mostani statusquo alapján fog állani, de azzal a kikötéssel, hogy a török birodalombeli keresztények sorsa kedvezően reformáltassék. A hármasszövetség pedig az osztrák-magyar politikát fogja követni, melynek ismeretes jelszava az ismeretes „*Drang nach Osten*.” Szerbia, ha a mostani regime alatt marad, Ausztria-Magyarország mellé fog állani. Az egymással küzdő kettős és hármasszövetség harcza azonban nem a Balkán-félszigeten fog eldőlni, hanem Német- és Franciaország, továbbá Német- és Oroszország határain.

„Az osztrák-magyar hadsereg két részre fog oszlani. Egyik része Németországot fogja támogatni Oroszország ellen, a másikkal pedig saját területét fogja védelmezni Törökország és Bulgária ellen és Boszniában s Herzegovinában pedig Szerbia és Montenegro ellen; azonkívül még esetleg el lesz foglalva Erdélyben és a szerb és horvát vidékeken is.

Ha Oroszország győz, akkor a mai Szerbia el fog tűnni, hogy helyet adjon egy más alapon felépült szerb államnak. Ha a hármasszövetség győz, Szerbia akkor is el fog tűnni, de nem azért, hogy helyet adjon egy másik szerb államnak, hanem azért, hogy beolvadjon az osztrák-magyar birodalomba. Bosznián és Herzegovinán kívül Szerbia, Ó-Szerbia és Macedoniam egészen Salonichi-ig a Habsburgok birodalmába fog olvadni.”

Ebben a nyilatkozatban érdekes az, hogy Szerbiát az orosz-barát politikusok megint féltetni kezdik az osztrák-magyar befolyástól. Ugy látszik, a russophilek szemében ez a befolyás már nő is félelmetesen, mert az *Odjek* ijesztgeti a szerbeket: Ausztria-Magyarország — mondja az idézett cikk a sorok között — ugyanis elnyel minket, hiába szövetkezzünk vele. Szövetkezzünk hát Oroszországgal, mert az akkor nyeli el Szerbiát, ha nem tartottunk vele.

TÁVIRATOK.

Botrány a tartománygyűlésen.

Grätz, február 24. A tartománygyűlés mai ülésén *Rokitansky* követeli, hogy *Kaltenegger* utasítsa rendre az elnök, mert az utolsó ülésen e szavakat: „*aljas ficzko*” használta.

A tartományfőnök kijelent, hogy ezt most már nem teheti, mert az ügyrend nem engedi meg.

Kalteneggernek adja meg a szót az elnök, hogy igazítsa helyre megjegyzését. (Nagy zaj, pfuj kiáltások.) Számos képviselő megakadályozni igyekszik *Kaltenegger* beszédében és asztalának fedelét verik. A zaj mind nagyobb lesz.

A tartományi főnök félbeszakítja az ülést.

Az ülés újból való megkezdése után *Kaltenegger* egyszer beszélni próbál. Számos képviselő kivonulni készül a tereméből.

Stürgh kimenet odakiált *Kalteneggernek*: „*Önt tisztességes ember nem hallgatja meg.*”

A teremben maradnak a szlovének és konzervatívok.

Kaltenegger hosszabb beszédében fejtegeti személyes ügyeit és *Rokitanskyt* ismét „*aljas ficzkonak*” nevezi, mire az elnök rendre utasítja.

Kaltenegger befejezven beszédét, a többi képviselő visszatér a terembe.

Rosina (szlovén) követeli, hogy az elnök utasítsa rendre *Stürgh*-öt előbbi nyilatkozatáért.

Miután *Stürgh* kijelentette, hogy nem volt szándékában a tartománygyűlés többi tagját megsérteni, *Rosina* visszavonja követelését és ezzel az eset elintéztést nyert.

A németek passzívítása.

Bécs, február 24. Prágából eredő értesülések szerint a német képviselők mindjárt a felirati vita kezdetétől fogva távol maradnak a cseh tartománygyűléstől és a költségvetési vitában sem fognak résztvenni, úgy hogy a felirati vita kezdetétől fogva a németek egyáltalában távol fognak maradni a tárgyalásoktól.

A horvát protestánsok aspirációi.

Zágráb, február 24. A horvát tartománygyűlés mai ülésén is az ellenzék részéről önálló egyházat követelték a horvátországi protestánsok számára. Napirenden a protestánsokról szóló törvényjavaslat volt; ezt tárgyalták folytatólagosan. *Bresltyenszky* megtámadta a javaslatot, amely szerinte sérti a protestáns egyház alapelveit: az autonómiát. A javaslatot — ugymond — csak azért nyújtották be, mert 1894-ben a budapesti egyetemes konvent tiltakozott az önálló horvát egyház alapítása ellen.

Derencin is nekiment a javaslatnak, ellenben *Tomasics* védte.

A bán hosszabb beszédben czáfolta a javaslat ellen intézett támadásokat. Erre a törvényre azért van szükség, mert a horvát protestáns egyházközösségek fennállásuk óta összeköttetésben vannak Magyarországgal és így a magyar és horvát protestánsok közt bizonyos összhangot kell létrehozni. Egy önálló egyház költségeit a horvát protestánsok nem bírják, — az ország sem, ha csak nem akar igazságtalan lenni a többi felekezettel szemben.

Villamos vasutak Bécsben.

Bécs, február 24. Több vállalat nyújtott be kérvényt a vasutügyi miniszterhez több villamos vasúti vonal építése tárgyában.

A kínai kölcsön.

Berlin, február 25. A német-ázsiai bank berlini konzorciuma a kínai kölcsönnek, amely valószínűleg 4 $\frac{1}{2}$ %-os lesz, a felét, tehát 160 millió márkát vesz át. Beigazolást nyer az a hír, hogy a kölcsön biztosítására a belvárok, a tengeri vámok és a sóadó el vannak zálogosítva. A kölcsön kibocsátási árfolyama előreláthatólag 88 lesz.

A bányakatasztrófa ellen.

Berlin, február 24. A képviselőház mai ülésén a bányügyi költségvetés tárgyalásánál *Brefeld* kereskedelmi miniszter úgy nyilatkozott, hogy a *Karolinen-Glück* bányában történt szerencsétlenség a legnagyobb, amely eddig Poroszországot érte. A szerencsétlenség nagyságát a mérges gázoknak szénporral való keveredése, valamint az utószivárgás okozta. Ebből következik, hogy a tárnákat a munka megkezdése előtt meg kell vizsgálni, vajjon nem jár-e viheder? valamint meg kell vizsgálni a szellőztető készüléket is és a szénport nedvesen kell tartani, hogy a robbanás veszélye ne növeltesék. Végül azt tanácsolja a miniszter, hogy *alakítsanak felülvizsgáló hatóságot, munkás megbízottak bevonásával*, Franciaország, Anglia és Belgium példájára és közli, hogy a szerencsétlenség színhelyére bizottságot fog a vizsgálat megejtése végett kiküldeni. A kormány mindent el fog követni, hogy a veszedelmet, ahol csak teheti, csökkentse. (Tetszés.)

E hónap végével új előfizetés nyílik az „*Országos Hírlap*”-ra. Felkérjük tehát már most azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése e hónap végével lejár, hogy ezt idejekorán megújítsák, nehogy a lap pontos szétküldése körül hiba történhessen. Mutatványszámokat kívánatra szívesen küldünk. Most belépő új előfizetőinknek kívánságára szívesen megköldjük *MIKSZÁTH KÁLMÁN* politikai és társadalmi tréfa rajza:

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ

eddig megjelent folytatásait, amelyből külön-nyomatot készítettünk számukra.

Az „*Országos Hírlap*” előfizetési ára:
egész évre: 14 frt, negyedévre: 3 frt 50 kr.
félévre: 7 frt, egy hónapra: 1 frt 20 kr.

Az „*Országos Hírlap*” kiadóhivatala.

HIREK.

A király itthon.

A királyi család tagjai már mind elutaztak a fővárosból, egyedül a király van még itt. A jövő hónap harmadikáig vagy negyedikéig marad itt, de áprilisban ismét visszatér.

Holnap délután 2 órakor ő Felsége Isaszegre randul vaddisznóvadászatra. Most ennek van az évadja s a királynak a vaddisznóvadászat a legkedvesebb időtöltései közé tartozik. Egész délután tint lesz az erdőben s 7 órakor jó vissza Budapestre.

Ő Felsége ma délelőtt általános kihallgatást adott, amelyen fogadtattak: Gróf Széchenyi Imre, gróf Széchenyi Gyula királyi főlovászmester, dr. Wekerle Sándor, Hieronymi Károly, Lukács Béla, Rakovszky István az állami számvéviszék elnöke, Csemegi Károly, gróf Hunyady László, báró Wenckheim Frigyes, báró Nikolics Fedor és gróf Szapáry István valóságos belső titkos tanácsosok, báró Horváth Károly püspök, gróf Karátszonyi Jenő, báró Radványi Géza, báró Nopcsa Elek, Sombory Lajos, gróf Andrássy Sándor, Gaál István, báró Gerliczy Ferencz, gróf Hunyady József és gróf Széchenyi Emil kamarások, báró Gudenus Arthur érseki szentszéki jegyző, dr. Burckhardt Miksa a bécsi Burgtheater nyugalmazott igazgatója, továbbá dr. Müller Kálmán a közegészségügyi tanács elnöke, dr. Ghyzer Kornél, Balogh Vilmos és Czigly János miniszteri tanácsosok, Szabó István és Lázár György országgyűlési képviselők, Litsek Béla alispán, Jeney Lajos az első magyar biztosító intézet igazgatója, Györfly Géza pénzügyigazgató és Kisfaludy Sándor királyi közjegyző királyi tanácsosok, Csizmadia László városi főjegyző, Dézer Mihály bányatanácsos, Ehrenhöfer Aladár és Farkas József osztálytanácsosok; Töze János főszolgabíró, Rombauer Emil királyi főigazgató, dr. Wekerle László és Vargyas Endre tanfelügyelők, Kaszás Ferencz polgáriskolai tanár, Paulheim József fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, Hermann Ödön tűzoltóparancsnok és mások.

A király ma Ribényi Antal kispesti plébános és Cziklay Lajos hírlapíró is fogadta, akik átnyújtották neki a Rudolf fogadalmi templom javára kiadott *Rudolf Emlék-Album* diszpendányát. Ő Felsége igen érdeklődött a Rudolf fogadalmi-templom iránt, ismételtlen kérdezte, hogy mikor kezdnek a templom építéséhez; Cziklayhoz fordulva, azt mondta, hogy ez a gyönyörű album bizonyára nagy jövedelmet biztosít az építési-alap javára; midőn pedig arról értesült, hogy az uralkodó család minden tagja, az állami méltóságok, a magyar irodalom és művészet majd minden munkása közreműködött az album megalkotásához, azt jegyezte meg, hogy sok és fáradságos dolga lehetett vele a szerkesztőnek. Ribényi plébánoshoz fordulva, azt mondta, tudja, hogy Kispeszt szegény híveinek nagy szükségük van az új templomra és épen ezért szívesen veszi pártfogásába a templomépítés ügyét.

Ma délután a budai királyi várakban 27 teritő udvari ebéd volt, amelyen ő Felségén kívül résztvettek: Lobkovitz herceg tábornok, Blaschek lovag, Bernolák és Klubcsár altábornokok, báró Lederer, Csesznák és Bihar vezérőrnagyok, Böhm vezérhadbíró, Wischinka, Zechmeister, Jahl, Jovanovits, Khittl, báró Rüllig, Fajta és Szalávik ezredesek, dr. Huber főorvos, Keresztessy ezredes-hadbíró, herceg Liechtenstein főudvarmester, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, gróf Paar lovassági tábornok és Bolfras altábornagy főhadsegédok, báró Kulmer őrnagy századvezető, dr. Herzl udvari orvos és Terényi őrnagy ő Felsége katonai irodájából.

Szombaton, e hónap 26-án kezdődik amaz udvari ebédek sorozata, amelyekhez állami méltóságok és a közélet kitünőségei lesznek hivatalosak. Ezen ebéd hír szerint négy lesz.

— A beteg Klementina hercegnő. *Bécsből* táviratozzák: A Klementina hercegnő állapotáról este kiadott orvosi jelentés így szól: A hercegnő több ízben nyugodtan aludt. A lélekzés és érverés lassabb. A hőmérséklet 38.7°. A beteg ereje kielégő.

— A Szalavszky-Rakovszky affaire. Szalavszky Gyula és Rakovszky István lovas ügyében a becsülethíróság ma este befejezte tanácskozásait. Hogy mit határozott, azt egyelőre titokban tartják. Holnap teszik közzé a jegyzőkönyvet, amely a három hetes, hol hosszabb, hol rövidebb időre megszakított tárgyalásról szól és az ítéletet publikálja.

— A király vizsgálók. XIII. Alfonz ő felsége, a spanyolok gyermekkirálya, e hónap 19-én vizsgálott le a matematikából királyi anyja jelenlétében. A felséges anya nagyon meg volt elégedve a vizsga eredményével és hálás köszönetet mondott Casteyon y Elio törzskari tisztnak, továbbá Aguirre és Sanchiz tábornokoknak, akikre a király nevelése van bízva.

— A kormányzó ebéde. *Fiumei* levelezőnk táviratozza: Az Adria tengerhajózási társaság Fiumében időző budapesti igazgatósági tagjai tiszteletére gróf Szapáry kormányzó tegnap dejeuner adott, melyen jelen voltak: lovag Lederer az Adria alelnöke, Gyöngyösi miniszteri tanácsos és miniszteri biztos, Hegyei titkár, továbbá Engel Pál, Simon Jakab, Szarvassy Sándor és a fiumei igazgatóság részéről lovag Kuranda vezérigazgató, Tóth és Frankfurter igazgató s végül Csöke miniszteri tanácsos.

— Véres kardpárba. A Ludoviczeum vívótermében ma délután két órakor véres kardpárba volt dr. Bakats Béla biharmegyei szolgabíró és báró Gerliczy Ferencz között. Az ellenfelek hevesen csaptak össze s az első összecsapásnál báró Gerliczy Ferencz jobb keze csuklóján, dr. Bakats Béla pedig jobb vállán sebesült meg, mire a párvialalt megszüntették. Az előbbinek segédei Fejérváry Géza császári és királyi kamarás honvédeornagy és gróf Korniss Károly, az utóbbié Lovassy Andor és Meskó Boldizsár voltak, orvosok pedig dr. Farkas László és dr. Pákozdy Károly. Párba után a felek nem békültek ki.

— A király újságkézirata. Régóta ősmert dolog, hogy II. Oszkár, a svéd király igen nagy tisztelője a sajtónak; ezt a tiszteletet azonban nem csak a nagyobb svéd és külföldi lapokra pazarolja, hanem a kisebb, vidéki lapoknak is juttat belőle. Ennek nagyon kedves bizonyítékát is adta a mult nyáron. *Trondheimba* utaztában megállapodott a király *Oestersund* városkában. Polgármester, városi tisztikar, intelligencia fogadta, a város pedig nagy szerű ebédet adott tiszteletére. Ebédközben föláll a király és hosszú felköszöntőt mond az oestersundiakra, amelyben kiemeli, hogy mennyire boldoggá teszi őt az a nagy tisztelet és szeretet, amelylyel mindenütt fogadták. A felköszöntő eltartott vagy husz percig. Az *„Oestersunds Posten“* című lap jelenlevő szerkesztője jegyezte a király beszédét, de stenografia nélkül nem igen tudott boldogulni. Ebéd után megkérte a szerkesztőt a polgármestert, hogy kedrező pillanatban mutassa meg a beszédet a királynak, mert szeretné, ha ő Felsége kikorrigálná. A polgármester szívesen vállalkozott erre és el is mondotta a szerkesztő kérését a királynak. Oszkár király a még pedves kéziratot átvette, leült egy külön asztalhoz és olvasni kezdett. Azután pa irost, tollat kért és újra szórol-szóra leírta az egész beszédet. Mikor elkészült, ő maga adta át a kéziratot a szerkesztőnek, aki boldogan sietett vele a nyomdába. A becses kéziratot azután eltette magának emlékül a szerkesztő, akinek a király volt a munkatársa.

— A felrobbant hajó. Még mindig nem állapították meg, mi idézte elő a *Maine* hajó katasztrófáját. Ma a vizsgálatról a következő *newyorki* távirat érkezik: Havannából Key-West-en át ideérkezett távirat szerint, mivel a „Maine” szerencsétlensége színhelyén felfedezték, hogy több láda puskapor és négy tiz-hüvelykes ágyú sem robbant fel és mivel azt hiszik, hogy ez ágyúk raklárájában elől, azon a részen, hol a kormány volt, még több ilyen ládat is találnak majd, tért kezd fogni az a meggyőződés, hogy ez a raktár nem röpült volt légtől. Kijelentik, hogy ha ez bebizonyulna, majdnem szükségkép azt kellene következtetni, hogy a robbanás a hajóorr baloldalián, kívülről történt.

— Egy sportőrü szerencsétlensége. *Bécsi* sportkörökben — mint tudósítónk telefonálja — nagy feltűnést kelt, hogy John *Morgenstern* híres versenystállótulajdonost magángyógyintézetbe vitték. Remélik, hogy elmezavara gyógyítható lesz. Morgenstern 35 éves, felesége egy bécsi nagyfuvaros leánya s három gyermek atyja. Nemrég az a bal eset érte, hogy istállójában az egyik ló fejbe rugta, minek következtében agyrázkódást szenvedett, felgyógyult ugyan később, azonban az emlékező tehetőség gyöngülésének jelei mutatkoztak nála. Az ügétő versenystállótulajdonosok bálján sógornőjével tánczolt, amidőn szédülés fogta el úgy, hogy lakására kellett őt szállítani. Nemsokára bebizonyult, hogy Morgenstern elméleti állapota nem rendes s mint-hogy állapota napról-napra rosszabbra fordult, a család kénytelen volt őt elmeagyógyintézetbe szállítani.

— II. Vilmos a német-francia háborúról. *Ayme* Ferencz tollából egy nagyérdékű francia könyv jelent meg, amely II. Vilmos német császár diákkorával foglalkozik. Vilmos herceg akkor tizenhat éves volt és a kasszeli gimnáziumba járt. A könyv szerzője tanította francia nyelvre. *Ayme* magasztalja egykori növendékének szabadelműségét és bizonyosságul több apróságot mond el II. Vilmos diákéveiből. Egyszer a herceg az egész udvar nem csekély remületére meghívta egy zsidó osztálytársát, hogy a karácsonyi szünetét vele töltsé Berlinben és Potsdamban. De a legérdekesebb a könyvben egy beszélgetés, amelyet a fiatal herceg és nyelvmestere a német-francia háborúról folytattak.

— Franciaország volt az, amely háborút üzent, mondá a herceg.

— De a háboru Németország miatt vált elkerülhetetlenné, válaszolt *Ayme*.

Vilmos herceg erre komoly ábrázatot öltött és így szólt:

— Ön tudja, hogy atyám tettetésre képtelen volt. Élénken emlékszem arra a jelenetre, amely a hadüzenet napján lejátszódott. Eppen asztalhoz ülünk, midőn atyám hirtelen belépett halvány, dult arccal. Félig elfojtott hangon mondá nekünk, mi alatt karjaiba zárt: „Elhatározott dolog, Franciaország háborút akar. Oh, gyermekeim, mily borzasztó csapás!” És én szavamat adom önnek, hogy ennél az ebédnél nem volt egy vidám arc sem.

Egy más alkalommal a herceg ezt mondta:

— Senki sem volt jól értesülve Franciaország gazdagságáról. Nem öt, hanem tíz és tizenöt milliárd hadi kárpótlást kellett volna követelni.

— Németország mindenesetre megtehetné volna, hisz ur volt Franciaország fölött.

— A legközelebbi alkalommal okosabbak leszünk, mondá mosolyogva a herceg.

— Csak az a kérdés, vágott vissza az érzékeny francia, hogy legközelebb rajtunk lesz-e a fizetés sora.

— Annál rosszabb Franciaországra, mert mi soha sem lennénk abban a helyzetben, hogy ilyen összeget előteremtünk.

Amikor a herceg észrevette, hogy szavai a szimpatikus professzort lehangolják, rögtön változtatott a tonuson.

— Ön félreértette a tréfámat. Sohasem van magam olyan gondolatom, hogy háboruba kezdjek csak azért, hogy Franciaországot kihasználjam. A nemzetek közt való konfliktusokat legelőször miniszterek csinálják, akik meg akarják őrizni nép-szerűségüket és ki akarják előgíteni becsüségüket. Az ilyen perpatvarokat intézzék el fegyverrel a kezükben maguk azok az urak, akik azokat előidézik. Tudom, akkor óvatosabbak lennének és nem kellene ezek vérenek ömlenie.

Azóta elmúlt husz év és II. Vilmos császár ma ezekről a kérdésekről egészen másként gondolkodik.

— *Hajza a gonosztyókra*. Mint valamely büntügyi regénynek valamelyik fejezete, épen olyan érdekes a következő hír, mely elmondja, hogy egy hamburgi rendőrhíros batórnok öltözködve, miként tudta meg egy hírhedt gazember tartózkodási helyét és hogyan követte városról-városra a veszedelmes bandát, míg végre elfogta annak tagjait. Egy

Schoo nevű tolvaj a múlt héten agyonlőni akarta Horn rendőrt. Amikor üldözöbe vették, kifékezte a lábát, de mégis elmenekült és később sántítva látták is őt a hamburgi pályaudvar környékén. Rösler rendőrtisztviselő néhány órával a merénylet elkövetése után koldusnak öltözve, elment egy csapszékbe és ott leült az egyik asztal mellé, amelynél már több más ember ült. Rösler nemsokára Schoora terelte a beszélgetést és úgy tűntette fel a dolgot, mintha ő czinkostárs lenne és fontos üzenetet akarna neki átadni. Ekkor megtudta, hogy a szökevény már Hannoverbe utazott. Megtudta azt is, hogy ott egy betörőnek ismert cipészlegény várakozott reá. A rendőrtisztviselő tehát érintkezésbe lépett a hannoveri rendőrséggel, hogy kézrekeríthesse azt a bizonyos cipészlegényt. Ez sikerült is és a cipész bevallotta, hogy ő a Packowstrasse-n lakó egyik vendéglős megbízásából ment a vasútra. A rendőrök elmentek a vendéglőshöz, aki végre bevallotta, hogy Schoo hétfőn este szállott meg nála, de ő nem Schoo néven, hanem a szép ulánus Willy néven ismeri, akire két ember, Rosen Adolf és egy Charli nevű várt. Az utóbbit a menyasszonya is elkísérte. Egyszermind elmondotta a vendéglős azt is, hogy a menekült azt mondotta, hogy Angolországból jött és hogy amikor a vonatról leszállott, kifékezte a lábát. A vendéglős állítása szerint mindannyian elutaztak már Berlinbe. Rösler nem hitt a vendéglősnek és házkutatást tartott. Az egyik szoba be volt zárva s belülről volt a kulcsa, annak jeléül, hogy van valaki a szobában. A vendéglős most azt mondotta, hogy a férfiak elutaztak ugyan, de a menyasszony benn van a szobában. Végre ajtót nyitottak neki. Amikor a rendőrbiztos belépett, észrevette, hogy a leány elrejtetni akart egy levelezőlapot. A rendőrbiztos elvette tőle a levelezőlapot, melyen a betörők azt jelentették, hogy most Berlinben vannak. A rendőrtisztviselő a legközelebbi vonattal Berlinbe utazott, ahol megállapította, hogy a gonosztevők már ismét Hannoverbe utaztak. Táviratozott az ottani rendőrségnek, mely megszállotta a pályaudvart. Egy harmadosztályú kocsiából kiszállott a három gonosztevő s mind a hármat elfogták a rendőrök. Megkötözték őket, mert mindeniknél hatlővetű revolver volt. Bevittek őket a börtönbe s most itt várja büntetését a három jó madár, akikre kiderült, hogy már régóta lopnak, csalnak, fosztogatnak és más ilyes foglalkozást űznek.

— A sirocco. Fiuméből táviratozzák, hogy tegnap és ma éjjel heves sirocco dühöngött. Több hajó nem is közlekedhetett a sirocco miatt, mely végre ma reggel lassan megszűnt, habár a tenger most is nyugtalan.

— Anyagilkossággal vádolva. Ó-Pécskán hétfőn este halva találták szobájában özvegy Vancsa Jánosné, egy 85 éves öreg asszonyt. Hirtelen halálát gyanusnak találták, azért másnap hivatalosan megvizsgálták a holttestet, mely alkalommal gyanus tüneteket vettek észre a holttesten. A fején és derekán több erős ütés nyoma volt látható. A csendőrség is vizsgálatot indított és elfogta a meghalt asszony fiát, Vancsa Jánost, ama gyanu alatt, hogy ő ölte meg öreg anyját. A házban ugyanis véres lepedőt és fehérneműt találtak, amely az öreg asszonyé volt, ki a fiával egy háztartásban élt. A bűnösséget tagadó fiu ellen a gyanut az is erősíti, hogy a felesége az anyjával nem tudván megférni, nemrég elhagyta őt. Azt hiszik, hogy azért ölte meg az anyját, hogy a feleségét visszahozhassa a házhoz. A súlyosan gyanusított Vancsa 61 éves és a községben nem a legjobb hírnévnek örvend.

— Csendélet Kustélyon. A hírhedt Kustély község, mely egész sereg gyilkosság révén lett hírhedt, ismét beszéltet magáról. Temesvári levelezőnk egy dinamiterényletről ad hírt, mely élénken bizonyítja e község lakóinak elvetemedettségét. A távirat ezeket mondja: A hírhedt Kustély községbe, amelyet már többször katonákkal kellett megszállani, tegnap megérkezett egy csendőrhadnagy, hogy egy tolvajbandát kikutasson. A hadnagy Florentin jegyzőnél, aki volt katonatiszt, szállott meg. A község lakossága nem szereti Florentint, mert erélyességével sokszor rajta-

ütött már a rablókön és a betörőkön és most, épen akkor, amikor nála volt a csendőrhadnagy, megakarták őt ölni. Mialatt ugyanis a társaság vacsorázott, a cselédleány véletlenül felfedezett egy óriási dinamitterényt egy kanócczal. Ha jókor észre nem veszik a töltényt, a házban levők mindannyian ott vesznek. A tetteseket most nyomozzák.

— A pipa. Sok bajt okozott már ez a kis szerszám, de strike-ot még nem, annyi bizonyos. Ebben a tekintetben egészen új oldalról mutatkozik be az emberiségnek. A Ganz-gyárban ugyanis a pipa miatt strikeolni akarnak. A Ganz-gyár a budai Nagy-Rökus-utcában új telepet nyitott. 425 állandóan alkalmazott férfimunkás, 106 munkásnő és 104 napszámos dolgozik benne, Leginkább a gyár régi telepeiről valók s annál feltűnőbb volt a napokban, hogy közöttük negyvenen-ötvenen rettentően elégedetlenek. A kereset meglehetősen, hisz átlag naponta 2 forint 49 krajczárt keres az állandóan alkalmazott férfimunkás, 1 forint 9 krajczárt a nő és 1 forint 32 krajczárt a napszámos. Mi lehet tehát a baj. Puhatóldoztak, de csak annyi derült ki, hogy főképpen a bécsi napszámosok zúgolódnak. Két héttel ezelőtt huszan gyűlést is akartak tartani a „Noe barkájá”-ról nevezett budai korcsmában, de a rendőrség szétoszlatta őket. Olaj volt ez a tüzre, vagyis inkább jószáraz dohány a pipába. A szétkergetett husz ember tegnapelőtt újból érkezett, összefoglalta a panaszt s írásban terjesztette a munkafelügyelő elé. A főkifogás az volt, hogy a munkafőnök nem igen fogadja el a köszöntést s hogy a gyár régi telepein legalább némely helyen dohányozhattak, itt meg nem. A munkabért is örömmel emeltették volna, de ezt kevésbé találták elkerülhetetlennek, mint a pipa-tilalom alkalmas formában való megszüntetését. A munkafőnök visszaadta nekik az írást módosítás végett; irjanak bele vagy többet, vagy kevesebbet, mert a pipa kedves jószág ugyan, különösen ha jól ég, de villamos gyárban tilos.

— A gyógyszerészség tévedése. Pardiska Gyula rendőrszolgálati ferencvárosi kerületi kapitányságnál, két héttel ezelőtt karlsbadi sóért küldött a Hazslinszky gyógyszerészárba. Meskó Márton gyógyszerészség azonban előrsavas caliumot adott a karlsbadi só helyett. A mérég ott volt a gyógyító szerek között s a gyógyszerészség, szórakozottságában, összetévesztette. Pardiska Gyula rosszabbul lett s tíz nappal ezelőtt a IX. kerületi kapitányság épületében volt lakásán meghalt. Az eset most tudódott ki s az ügy már a vizsgálóbíró előtt van.

— Halálozás. Prifach József székesfejérvári nagyrépost, ma reggel hosszas betegség után meghalt. A boldogult nagy jótékonyágáról volt ismeretes. Életében körülbelül 60—70.000 forintnyi alapítványokat tett és a szűkölközőket számtalan jótéteményben részesítette.

— A kisasszony a zsákban. Ha valaki fáradtságot venne magának és összeírná azokat a különféle és furcsánál furcsább szerelmi kalandokat, amelyek itt-ott elég sűrűn megtörténnek, akkor a legmulatságosabb és a legérdekesebb könyvet adná az — asszonyok kezébe. Ilyen teljes gyűjtemény mindaddig nincsen s mert hiszszük, hogy előbb-utóbb valami élelmes ember megírja ezt a könyvet, munkáját megkönnyítendő, ime, itt közlünk egy érdekes szerelmi kalandot. Felső-Szilézia egyik városában történt a pikáns és nem minden humor hiányában szűkölköző szerelmi kaland. Egy ott lakó gyáros a lakásán a jobb társasághoz tartozó egyik hölgy látogatását fogadta. A fiatal hölgy családja megtudta, hogy a kalandvágyó hölgy a tilosban jár és mert ez épen nem volt kedvükre való dolog, szépen körülverték a házat és lesbe állottak, hogy a könnyűvérű leányt, amikor elhagyja a szerelmi légyott helyét, alaposan megleckéztessék. Csakhogy benn a házban a szerelmesek észrevették, hogy mi készül ott künn ellenük és haditanácsot tartottak. Legjobb lett volna természetesen, ha léghajó állott volna a rendelkezésükre s azon a kéményen át kiröpülhettek volna, de hát léghajójuk nem volt s így a megszabadulásra a következő tervet eszelték ki: a gyáros János nevű háziszolgáját omnibuszért küldötte s míg a kocsi megérkezett, veszélyben levő szerelmest bevarrta egy zsákba. Azután Jánosnak adta a pakkot, hogy

vigye le a kocsihoz. János megfogadta a parancsot. Nekifohászkozott s a vállára emelte a zsákot, amely bizony meglehetősen nehéz volt. A szerelmes leányzó ugyanis nem tartozott a soványabbak közé és a derék János ugyancsak nyögött, míg leért vele az utcára. Künn a rokonok épen úgy vigyáztak, mint ahogyan egykoron Polyphemos vigyázott, hogy elcsíphesse azt a ravasz embert, aki egyetlen szemét kiégette és miként Polyphemos végigtapogatta birkáinak széles hátát, azonképpen a rokonok megtapogatták a zsákot. Hogyan történt, nem tudja senkinek, de tény, hogy egyszerre a zsákból szép kis női láb bukkant elő. Ez súlyos bizonyíték volt és a rokonok, miután a derék Jánost elzavarták, felkapták a zsákot és a legközelebbi borbélyüzletbe szaladtak vele. Ott kibocsátották a szerelmes leányt, de addig, amíg kijuthatott a zsákból, nem nagyon jól bántak vele. Így végződött a kisasszony szerelmi kalandja.

— Öngyilkos főszolgabíró. Vajna Dániel, ökörmézei főszolgabíró — mint levelezőnk értesít — tegnap. Ökörmézőn agyonlőtte magát. Vajna 1873-ban kezdte működését a megyénél, először mint irnok, később alszolgabíró, szolgabíró, majd főszolgabíró lett.

— Tűz egy petroleum-gyárban. A külső soroksári-ut 75. szám alatt levő petroleum-gyárban tűz volt ma a reggeli órákban. A kőolajfinomító műhelyben három munkás vigyázatlansága következtében egy kazán kigyulladt s a benne levő nyers petroleum elégett. A kivonult tűzoltóság megmentette egy szomszédos tartályokat, mint az épületet. A kár jelentéktelen. A három munkás közül kettő: Hatala Jakab és Vojcsék Miklós megsérült. Mindkettőt a mentők vették ápolás alá.

— Gyilkosság gyanuja alatt. A zürichi rendőrség körözvényben tudatta a főkapitánysággal, hogy Fosatti Giuseppe gyári munkás, aki legutóbb Glattbruchban a selyemgyárban volt alkalmazva, onnan e hónap 20-án megszökött. Az illetőt azzal gyanusítják, hogy Hutter Hermann gyárfelügyelőt meggyilkolta. Személyleírása a következő: 25 éves, kicsiny, zömök termetű, fekete haju, hajusza fekete, kicsiny, arca hosszas, sápadt, beszéd olaszul s meglehetősen németül. Szökésekor fekete, fehércsikos nadrágot, sötét mellényt, sötétkék zubbonyt s fekete puha kalapot viselt.

— Tömeges gyilkosságok. Prágából szörnyű gyilkosság hírrét hozza a táviró. Kedden este tíz órakor a Schönau közelében levő kis Stadler-féle házhoz bekopogtatott egy férfi s midőn ajtót nyitottak neki, pénzt kért. A házbeli nem akarták odaadni a követelt pénzt, mire az ismeretlen egy időközben felbukkant czinkostársával baltával megtámadták a házbeliakat és agyonütötték őket. Meggyilkolták a háziasszonyt, 14 éves leányát, 6 hónapos csecsemőjét és 84 éves anyját. A gonosztevők azután felkutatták az egész házat s mikor eltávoztak, felgyújtották. Ugyanaznap reggel Gradlitzban egy házaspárt találtak meggyilkolva. A gyilkosságok az egész környéken nagy izgatottságot keltenek. A hatóságok mindaddig nem tudták a gonosztevők nyomára jutni.

— Zsebtolvaj a tőzsdén. Nem csekély feltűnést keltett ma délben a tőzsdén egy vakmerő zsebtolvaj elfogatása, aki a nagy tőzsdeteremben levő tolongást használta fel műveleteihez. Az illető — akit Kaufmann Izidorának hívnak — a kapussal az idegenek karzatára vezettette magát, onnan azonban csakhamar lejtött és a tőzsedelátogatók közé elegedett. Először is Weiss Jenő zseboráját emelte el láncostól és Somorjai tőzsedetitkár, akinek az elegáns idegen viselkedése feltűnt és ennél fogva szemmel tartotta, épen abban a percben csípte nyakon, amidőn Braun Ignác ügynök 6400 forinttal spekkelt pénztárczáját lopta el. A tolvajt átadták a rendőrségnek.

— Katastrófa a tengeren. Londonból táviratozzák: A Lloydnak jelentik Bostonból tegnapi kelettel, hogy a tengeren uszálló roncsok arra mutatnak, hogy az Asia angol hajó Manilából jövet a Mantuket homokzátonyoknál teljesen elpusztult. Valószínű, hogy mindazok, akik a hajón voltak, életüket veszítették. — Egy másik jelentés szerint, amely Norfolk-ból érkezett, egy welsi parti őrségnek a múlt éjjel, midőn a kormány hajójához akart

menni, fölborult. Öt ember a vízbe fullt. A kormány hajójának egy csónaka, amely életmet akart a partra szállítani, tegnap reggel szintén fölborult és legénysége a tengerbe esett. Eddig három holttestet találtak meg.

— **Katonaszökevények.** Fiuméből táviratozzák nekünk: A „Szapáry-Adria-gőzösön ide Messinából katonaszökevények érkeztek, akik a „Frindsberg” coryetteről valók, amely most kiküldetésen van. A szökevényeket azonnal átkísérték a katonai hatóságokhoz.

— **Az elkéseredett énekesnő.** Berlini tudósítónk a következőket jelenti: Savar énekesnő ma magára gyújtotta a lakását, azután átvágta ütőreit és ezután még az emeletről kiugrott az ablakon az utcára. Nagyon el lehetett keseredve szegény, hogy mindenáron meghalni akart.

— **Merényilet a vonat ellen.** Bozenből táviratozzák: Itt Arco-Mori-Riva között levő vasuti vonalon, tegnap merényilet követtek el. Ismeretlen tettesek két nagy szikladarabot hengergettek a vasuti sínekre. A délelőtt arra haladó vonatot csak a vonatvezető lélekjelenléte mentette meg a katasztrófától.

— **Elfogott betörő banda.** Miskolcz városában — mint tudósítónk táviratozza — nagy feltűnést kelt egy hírhedt négytagú betörőbanda elfogatása. Az elfogatás azért okoz feltűnést, mert több miskolczi házbirtokost az orgazdaság gyanúja terhel.

— **Veszélyben forgó gyorsvonat.** A Pozsony és Zsolna közt közlekedő gyorsvonat utasait tegnap este majdnem nagy szerencsétlenség érte. Bazin és Grinád állomásuk közt, a gyakori esőzések következtében, lesüllyedt egy helyen a vasuti töltés s csak a vonatvezető éberségének köszönhető, hogy a vonat még jókor megállott. Az utazást aztán átszállással folytatták. Reggelre a töltést is helyreállították.

— **Életunt kis leány.** Pál Irma 11 éves iskolásleány rossz bizonyítványt kapott s ezért nem mert szüleinek remete-utczai lakására menni. A kis leány hozzátartozóinak szemrehányásaitól s az esetleges veréstől való félelmében felment egy ferenc-köruti ház első emeletére s leugrott az udvarra. A szerencsétlen összezuzott tagokkal terült el s eszméletlen állapotban vitték a Rökus-kórházba.

— **Krigner-féle Akacia arczserme** 1 forintért, szappan 50 krajczárért kapható országszerte a gyógyszerárakban. Főraktára: Budapest, Kálvin-tér, Koronagyógyszertár.

— **Gasztrónak** ajánlja a világhírű erfurti Schmidt J.-C. czég vizig- és főzelek-magvait. Kaphatók Budapesten a főraktárban Radwaner J. L.-nél Fűrdő utca 4. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A szabadságharcz jubileuma.

A főváros és a vidék versengve buzgólkodik, hogy az 1848 márcziusi nagy napok fordulópontján méltó módon áldozzanak az oltárokon és emlékezzenek régiokról.

A szabadságharcz félszázados évfordulóját ünneplő bizottság ma küldöttségileg tisztegett Szilágyi Dezsőnél és a főváros tanácsánál, hogy átadják az ünnepélyekre szóló meghívókat.

A képviselőház elnöknél dr. Molnár Jenő tolmácsolta a rendezőbizottság kérelmét. Szilágyi Dezső igen szívélyesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy a kérelmet mielőbb a Ház elé fogja terjeszteni.

A benyújtott kérvény szövege a következő:

Tisztelt képviselőház!

Nagyméltóságú Elnök ur!

A főváros polgársága a szabadságharcz félszázados ünnepét úgy a nagy naphoz, mint a főváros polgáraihoz méltóan akarja megünnepelni. Ez okból a különböző egyesületekből, társaságokból, körökből és az egyetemi ifjúságból egy közös rendező-bizottság alakult, mely a nagy naphoz méltó programot már megállapította. Ezen program szerint az ünnepély minden pártkülönbség nélkül megfelelő fényvel, méltósággal és ünnepélyességgel lesz márczius 15-én megíratva. Különösen pedig délelőtt egy impozáns nagygyűlés tartatik, melyen közéletünk kitünőségei fognak beszédeket tartani. Délután pedig a Múzeum előtt tartatik meg a „Talpra magyar” emlékeztetőre az ünnepély, innen a menet felvonul a várba a honvédszoborhoz, ahol az ünnepély második része fog megtartatni; végül a menet a Dunaparton

keresztül a Petőfi-szoborhoz vonul, ahol a délutáni ünnepség befejezést nyer. Este pedig a Vigadó nagytermében tartatik meg a nagy szabadság-lakoma.

Ezek bejelentése mellett van szerencsénk a képviselőház tagjait mindezen ünnepélyekre hazafias tisztelettel meghívni, kérve azt, hogy ennek a nagy napnak fényét a képviselőház ülésének ezen a napon való szünetelésével és a Ház tagjának az ünnepélyeken való minél nagyobb számú megjelenésével emelni kegyeskedjék.

Maradunk a tisztelt képviselőház és a nagyméltóságú elnök urnak

hazafias üdvözléttel
a rendező bizottság.

Majd Halmos János polgármesternél tisztegett a küldöttség, hol Mezey Péter fővárosi bizottsági tag szónokolt, tolmácsolva a rendező bizottság-nak a fővárosi tanács s a törvényhatóságokhoz intézett ama kérését, hogy márczius 15-ikének ötven éves évfordulóját a főváros törvényhatósága is ünneppé tegye s határozza el, hogy ezen a napon diszközgyűlést, a védnöksége alatt álló templomokban pedig hálaadó istentiszteletet tartat, a fővárosi hivatalokban teljes napi szünetet rendel el, végül pedig magát a polgárság által rendezendő népgyűlésen és felvonuláson képviselteti.

Halmos János polgármester a küldöttséget szívesen fogadta, mivel azonban márczius 15-ének megünnepelése ügyében a főváros törvényhatósága még nem határozott, ma bizonyosat nem ígérhet. A bizottság írásbeli kérelmét azonban elfogadta és annak előterjesztését megígérte.

Az Otthon írók és hírlapírók köre ma tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy csatlakozik a szabadságünnep rendezésében a már működő nagybizottsághoz, Petőfi szobrára díszes koszorút helyez és az ünnep estéjén áldomást rendez.

Szeged város törvényhatóságának közgyűlése — mint levelezőnk táviratozza — a 48-iki események félszázados évfordulójának megünnepelése ügyében ma délután tanácskozott és hosszas vitalkozás után nagy többséggel a következőket határozta: Márczius 15-én délelőtt 11 órakor a Klauzál-téren díszes táborban ünnepies istentiszteletet tartanak, melyen a hatóság is megjelenik. Mise után alkalmi szónoklat lesz. Délután 4 órakor a színházban ingyenes előadási tartanak, mely alkalommal valamely hazafias alkalmi darab kerül színre. Kivilágítás nem lesz, de ennek költségei helyett a város a nagy nap emlékére a szegények között 1000 forintot fog kiosztani.

Regényhősök az életben.

Jókainak a sok közt van egy bűbájos regénye: *Egy magyar nábob*. Anyáink mind vörösre sirták a szemüket rajta és egy bizonyos epocha fiugymerkeit csak az Isten őrizte attól, hogy nem mind Zoltánok lettek.

Mert így hívták az öreg Jancsi ur bűbájos feleségének, a szegény, szép Mayer Fanninak a fiát — akibe szerelmes volt minden jóra való fiatal lány, mikor az a regény megjelent.

Sokat találgatták akkor és azóta is, hogy ki volt a magyar nábob, a Jancsi ur élő mintája, és sokan báró Eötvös, a József apját, sokan meg az egyik gróf Wenckheimot tartották annak.

Csak nemrégiben ismét szóba kerülén ez a soha divatját nem muló regény, egyik országos híru képviselőnkől hallottam, hogy a nábob mintaképe sem báró Eötvös, sem pedig gróf Wenckheim nem volt, hanem báró Balassa Antal, Nógrád vármegyének a század huszas éveiben egyik legnagyobb különce.

Báró Balassa Antal annak a híres ősrégi magyar családnak a sarja volt, amelyből az édesszaru lantos: kékkői báró Balassa Bálint is származott.

Nemzetiségének régi fészkeben, Kékkön lakott is — és egészen sajátosságos életet élt ott.

A kastélyt telerakatta műhelyekkel s volt neki vagy 30—40 konvencziós mesterembere.

Asztalos, varga, szabó, kádár, kovács és ezek, akár volt szüksége a bárónak valami munkára, akár nem, reggeltől estig dolgoztak.

Az elkészített munkát: csizmákat, lajblit, ke-

reket, patkót meg más effélet nem volt szabad eladni a mesterembereknek és azokat évről-évre óriási garnadákban egy nagy raktárba halmozták föl.

Néha, mikor eszébe jutott a bárónak, ő maga is bement egyik-másik műhelybe és akár értett a mesterséghez, akár nem, nekiült eszimat talpalmi, szűrt varrni és úgy verte a bőrt a mustával, hogy akármelyik remeket esinált varga se különbben. Mikor elkövetkezett a farsang, nagy bálakat is rendezett Balassa Antal.

De nem a vidéki gentryt: a Csemiczky, Prónay, Szentiványi meg Beniczky urakat hívta meg mulatni — hanem a falubéli parasztokat.

Abból is csak a férfírészt — mert ezeknek a bálóknak az volt a főnevezetességük, hogy aszszony nélkül folytak le.

Ilyen alkalmakra a báró kisüprette, bunkókkal jó sárga agyaggal leverette a nagy granárium földjét és ott tartották a mulatságot.

Volt egy furcsa táncz, amelyet Balassa is együtt járt a paraszttokkal.

A magtár közéjére ugyanis egy nagy, emberderék vastagságu tuskót ástak le és e körül, a kezekből lánczot formálva, kellett az egész bál népségnek forogni, keringeni.

Balassa Antal is együtt forgott a fontostalpu, nehézsizmás paraszttokkal és legjobban biztatta a muzikusokat a végén, hogy:

— Hogy volt, hogy!

Mikor már a hetven felé járt az öreg báró, eszébe jutott neki a bibliai mondás, hogy tudniillik nem jó egyedül lenni és elhatározta magát a nő-sülésre.

Volt egy tisztartója, akinek szemrevaló fiatal lánya megtetszett a vén sasnak, nem is teketóriázott sokat, de oltárhoz vezette választottját.

Egy év mulva kelepelni kezdett a golya a kékkői ősi kastély körül, aztán szárnyát csattogtatva, hosszú csőrében egy fiúörököszt hozott Balassa Antalnak.

Hetvenegy éves volt az öreg báró — és ebbe a pátriárkai korba illő apai örömhöz sok kétség ferkőzött.

A rokonság — lesve a dus örökségre — majd megpukkadt mérgében — azonkívül, alig hunyta be szemét az öreg Balassa Antal, pörrel támadták meg egyetlen fiát — törvényszerinti örökösét.

A körülmények egészen hejellelnek, különösen a késői házasság, a fiúörökös, Jókai *Egy magyar nábob* és Kárpáthy Zoltán című regényeibe, valamint Balassa paraszttulatságairól is tesz említést a poeta laureatus — csakhogy kissé duhajabb formában.

Hogy tulajdonképen teljesen Balassa szolgált volna-e mintául Jancsi urhoz, vagy több régi magyar uri típusból van összeállítva, azt egészen bizonyosan nem tudni.

Annál kevésbbé, mert a költőkirály nagyon szereti több élő alaknak egy regényhősvé való összeolvasztását.

Igy Jenőy Kálmán, az *Eppur si muove* főnemesi családból származó poétája, egy kicsit Kisfaludy Károly, egy kicsit meg Katona József, Harter Nándor pedig a „Szerelem bolondjai”-ban előforduló megyefőnök részben Pestvármegyének egy volt híres adminisztrátora, részben pedig egy, az ötvenes években nagy szerepet játszott, ma is élő földbirtokos.

Talán csak a *Mire megvénülünk* hőse, az ideális eszményekért hevülő ifju, a pozsonyi diéta fiatalágának szemefénye: Aronffy Loránd, mintázódott egy alakról.

Néhány biharmegyei öreg dámától hallottam, hogy ez nem más, mint Lovassy László, első áldozata az uj, a szabadabb Magyarországnak.

Mindenesetre érdekes följegyezni az ilyen apró körülményeket is, mert minden porszem hozzájárul kulturtörténetünk gyarapításához.

És akárki volt is Jókai „Egy magyar nábob”-jának tulajdonképeni hőse, Balassa Antal, mint századunk egyik legnagyobb különce, megérdemli, hogy emlékét megőrizzük.

A kékkői vár idegen kézre került — a hrnoves család fénye homályba borult, legalább a kronikás védelmezze meg a teljes elfeledtetéstől.

D'Artaqnan.

Utóférdalmak.

A legtöbb szocialista helyen még mai napig sem tudták, hogy a Török-Szent-Miklósról egybehívott szocialista kongresszusnak a megtartását az illetékes szolgabírói hivatal nem engedte meg. Legalább erre enged következtetni az, hogy *Kálló-Semjénben*, de máshol is 20—30 krajczárt ad fejéknél minden ember, hogy az így összegyűlt költségen képviselőket küldhessenek a török-szent-miklósi szocialista országgyűlésre.

Jó volna arról, hogy ezt a gyűlést nem szabad megtartani, értesíteni a népet és a gyűjtéseket megakadályozni.

Apagyrról érdekes küldöttség indul legközelebb utnak, hogy Budapesten meginterpellálják báró *Bánffy* Dezső miniszterelnököt, hogy miért nem kapták meg a Földművelők legutolsó számát, holott ők busásan megfizettek az előfizetési díjukat Várkonyi lapkiadó urnak.

Sélley Sándor miniszteri tanácsos is befejezi három nap múlva tanulmányutját s megterhelve tapasztalatokkal, visszatér Budapestre. Legutóbb a királytelki szőlőbe rándult ki a kormánybiztos s kihallgatta az odaváló elégedetleneket.

Szabolcsmegyében különben a miniszteri rendeletnek megfelelően mindenütt éjjeli távirószolgálatot rendeztek be s ezek már megkezdtek a működésüket. Egyelőre csak olyan táviratokat közvetíthettek, hogy Szabolcsmegyében minden csendes.

Tudósításaink a következők:

Baja, február 24.

Mint hogy a szociálisták a városban a hét folyamán kétszer is tüntettek és a közel jövőben is nagyobb zavargásoktól lehet tartani, ma a rendőrfőkapitány öles falragaszokon hívja fel az idegen mezei munkásokat, favágókat és napszámosokat, kik három év óta állandóan vagy ideiglenesen tartózkodnak a város kül vagy belterületén, de ez alatt az idő alatt nem szereztek maguknak lakhatási engedélyt, hogy legkésőbb 15 nap alatt mutatassák be nála az illetőségi községük által kiállított illetőségi és erkölcsi bizonyítványukat. Aki ebben a hirtetményben meghatározott idő alatt ennek a rendelkezésnek nem tesz eleget, azt haladéktalanul kitasítja a város területéről. A munkásokat ez a hirtetmény igen elkéserítette és annak tartalmát izgatottan tárgyalják az utcasarkokon.

Döghé, február 24.

Döghében a református pap *Osváld* Pál lázította fel a népet. Később látrán, hogy ha a szociálistákkal tart, hát jobban boldogulhat, résztvevett és tárgyalt a szociálistákkal a titkos szocialista gyűléseken. A szociálisták azonban most már látják, hogy félre vezették őket és szavukat adták a község előjáróságának, hogy felhagynak a mozgalommal és többé semmi követelődéssel sem lépnek fel. A községi előjáróság kérte, már folyomódott is az alispánhoz, hogy Döghéből vezényeltesse el a katonaságot. Döghében különben a szociálisták névjegyzékének megkerítése végett tartott vizsgálat eredménytelen marad.

Karászon a csendőrség a szociálistáktól a fegyvereket elkobozta és beszállította a kisvárdai főszolgabírói hivatalba.

Sélley miniszteri tanácsos, *Feilitzsch* főispán, *Mikes* Ferencz alispán, *Jablóczki* tábornok csendőrségi felügyelő, *Szemere* miniszteri titkár ma Kisvárdáról Gyűre, Pap, K.-Ápáthi, Cs.-Kenéz és Mándok községekbe mentek. Általában a helyzet nyugodt, kivéve Dombrád községben, ahol a mozgalom még tart.

Sátoralja-Ujhely, február 24.

A szocialista ügyek vezetésével megbízott *Dókus* Gyula főjegyzőhöz ma a *Bodrogközről* oly jelentés érkezett, amely aggodalomra adott okot: *A Latorczá mentén ugyanis erősen szervezkednek.* Nagy titokban gyűléseznek és szociálista szövetkezetekké alakulnak. A szociálista szövetkezetekből való kilépésről szóló *nagy-rozvágyi és cigándi nyilatkozat* aláírása is csak lassan halad előre. Az egymást utolsó csepp véréig el nem hagyó szociálisták terrorizálják megírt társaikat. A katonaság és csendőrség jelenléte, a letartóztatott lázítók és izgatók ellen folró bá

vizsgálatok, valamint a hatóság éber ellenőrzése sem gátolják a népbolondítók veszedelmes aknamunkáját. *Holnár* István főispán, *Staut* József titkárával és *Dókus* főjegyző azonnal Czigándra utaztak, onnan a járás székhelyére, *Király-Helmezc*re mennek, ahová a járás összes községi bírúit és a szociálista szövetkezetek elnökeit is berendelték, hogy őket felvilágosítsák.

Nyiregyháza, február 24.

Szabolcs vármegyében a rend ismét helyreállott, úgy, hogy *Sélley* Sándor ma már elutazott Debreczenbe, honnan pénteken visszatér Budapestre. A tapasztalt szociális viszonyokról a miniszternek jelentést fog tenni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A talmi hercegnő. *Könti* pompás operettejének mai előadásán *Margerita* hercegnőt először énekelte *Bárdi* Gabi — határozottan a szerep előnyére. Az énekesnek most érvényesült először; *Bárdi* Gabi hangja erővel és frissességgel csegett, s az egész alakításon az üdeség varázsa ömlött el. Csak ne csinálna folyton olyan barátságos arcot: lúsz a nézőtér végre sem áll csupa fényképészből. *Blaža* Lujza felülmulhatatlanul bájos *Yvonne*-jét egész estén át ünnepezték a teltele házban.

* Az udvar a Lotz-ünnep. A vasárnapi Lotz-ünnep rendkívül fényesnek ígérkezik. Az estély vendégnője, *Izabella* főhercegnő, aki már a napokban is künn jart az iparművészeti palotában, pontban kilencz órakor jelenik meg. A király ő felsége is lehetőség szerint eljön az ünnepélyre. Ott lesz a budapesti társaság színe-java, mely bizonyára gyönyörködni fog a számos díszítési és világítási effectusban, a gazdag buffetben és a táncban, mert alkalmasint lesz táncz is.

* A zeneakadémia hangversenye. Az országos zeneakadémia ma hangversenyt rendezett az intézet dísztermében. A növendékek közül *Bernreiter* Lipót és *Schiffer* Adolf érdemelnek legtöbb figyelmet. Amaz igen előhaladott technikával hegedül, az utóbbiból pedig jó gondolkás válik. A zongoraosztályból *Török* Gizella és *Dobránszky* Vilma ügyeskedtek; az énekesnők közül *Szedmák* Zsófia rendelkezik esimes hanganyaggal.

* Elhalasztott premiere. *Gerő* Károly népszínművének, a *Felhőszakadás*-nak, szombatra hirdetett premierejét *márczius 4-ére*, péntekre, halasztották. A heti műsor ennél fogva akként változik meg, hogy szombaton *Verő* György látványos színműve: az „1000 év” kerül színre, mely *Verő* Györgynek másik kiállításos darabja, az „1848.” miatt végkép le fog szorulni a műsorról. Vasárnap délután a „Hoffmann meséi”, este pedig *A baba* kerül színre.

* A király és Verescsagin. Ő felsége tegnapi látogatása alkalmával *Verescsagin* felajánlotta a királynak műveiből egy-egy példányt, amit ő felsége elfogadott. A művész ma küldte el a budai várpalotába kilencz darab könyvét és mindenikbe a következő francia nyelvű ajánlást írta be: „A Sa Majesté l'Empereur-Roi humblement dédie par l'auteur. W. Wereschagin. Budapest, le 23. Février 1898.”

* *Lindh* *Marczella* körútja. A jeles koloratúrekesnő, aki az Operaházban oly rendkívüli sikert aratott, a jövő héten több vidéki városban hangversenyez. Énekel Miskolczon, Szegeden, Nagyváradon és másutt.

* *Girardi* ünneplése. *Girardi*, a bécsiek kitűnő kómikusa, ma Budapestre utazott, hogy itt letegye a magyar állampolgári esküt. Tegnapi Bécsben a *Girardi*-asztaltársaság kedélyes estélyt rendezett tiszteletére. Csárdást táncoltak, zongorán a *Rákóczy*- és *Hunyady*-indulókat játszották és magyar nótákat daloltak. A társaság valamennyi tagja erre az alkalomra — *huszárba* jüst ragasztott magának.

* *Plakát*-művészet. *Márczius* 18-án egy Budapesten még újfajta tárlat fog megnyitni az iparművészeti palotában és pedig egy plakát-kiállítás. Az üvegkupolás udvaron mintegy 2000 darab művészi kivételű falragasz-reprodukczió és eredeti festmény lesz látható. Akad majd köztük plakát-óriás ép úgy mint finom miniature. Az egész anyagot pedig országok szerint csoportosítják. Látni fogjuk a francia *Cheret* Jules eredeti falragasz-képeit, továbbá *Sarah* *Bernhard* kedves festőjének, a *Francziar-*

szágban letelepedett *Mucha* *Alfonznak*, azután *Paleolog* *Joannak* és *Steinlein*-nek művészi plakátjait. A svéd, német, angol (többnyire humoros) plakátfestők mind, a mieink közül pedig *Rippl*, *Rónai*, *Vaszary* és *Sándor* lesznek képviselve. A kiállított dolgok legnagyobb részét *Kammerer* *Ernö* kormánybiztos gyűjtötte.

* A tavaszi kiállítás. Az idei tavaszi nemzetközi kiállítás, amelyre a külföld legjelesebb művészei kaptak meghívást, igen érdekesnek ígérkezik. Már eddig is több kiváló művész jelentette be, hogy a kiállításon részt vesz. A tárlat érdekességét növelni fogja az, hogy *Moucha* *Alfonz*, a Parisban élő magyar művész, a rajzaiból, vízfestményeiből, illusztrációiból és plakátjaiból egy több mint 200 számból álló gyűjteményt mutat be. Mint értesülünk, a magyar művészek közül is sokan nagyobb kompozíciókkal lesznek képviselve a kiállításon.

VIDÉK.

* (Járványok Pozsonymegyében.) A pozsony-megyei közegészségügyi hatóság legutóbbi hivatalos jelentése szerint a közegészség ügye nem igen jól áll a megyében, mert sok egyéb kevésbbé veszedelmes járványon kívül 103 községben a difteritisz és vagy 70-ben a hasüfűs grasszalt. Az előbbinek a betegek 27 százaléka, az utóbbinak pedig 24 százaléka esett áldozatul.

* (Fiumei ügyek.) *Fiumei* tudósítónk táviratozza: Holnap, a választási névsor ellen való felszólamlás utolsó napján, újabb huszonöt, politikai választásra jogosult magyar adott be felszólamlást a községi választók névjegyzékébe való felvétel iránt. A városi hatóság a statútum értelmében a kérelmet teljesíteni köteles.

A *Bilanciában* ma egy aláírás nélkül megjelent közlemény kiegészíti a *Bilanciában* tegnapi megjelent „Fiume autonómiaja száz évvel ezelőtt” című cikket. A cikkező azt fejtegeti, hogy az 1779 év után írt jegyzőkönyvek átolvasása után arra a konkluzóra jutott, hogy *Fiumének* akkor olyan autonómiaja volt, amelyre nem opportunus hivatkozni, mert a jegyzőkönyvekből az derül ki, hogy a mostani autonomisták jelszavai, mint például: „Ha fenn akarjátok tartani azt, amit nektek őseitek hagyományoztak — „történelmi jogok” — „fiumei ősi jogok”, csupa *alaptalan frázisok*.

A cikkirő ezután azt mondja, hogy nem helyes a tegnapi közleménynek ama passzusa, amely arról szól, hogy a száz évvel ezelőtti volt felső és alsó tanács megfelel a mai rapprezentanzának, mert amíg a mai rapprezentanzát a városi polgárság választja és a saját kebeléből választhat podesztát, addig a régi nagy és kis tanács tagjai kizárólag nemes patricziusok voltak, akiket a városi kapitány vagy helyettese, avagy a városkapitány javaslatára a patricziusok tanácsa választott meg. Az akkori városi polgárok, akiket ignobilnek, nem nemeseknek is neveztek, majdnem minden jogból ki voltak zárva, csupán egy városi képviselő megválasztására volt joguk. Ennek a képviselőnek azonban nem volt szavazati joga.

* (A kongrua ellen.) A felső-szabolcsi egyházmegye számvevősege ma Nyiregyháza gyűlést tartott. Az egyházmegye egyházi és világi tagjaiból összehívott értekezlet a lelkészi fizetések kiegészítését tárgyazó törvényjavaslat feletti hosszasan tárgyalt s egy felterjesztés készítésében állapodtak meg, melyben kifogásolni fogják, hogy a református hitfelekezet az 1848. évi XX-ik t.-cikk világos kifejezése értelmében, előre meghallgatva nem lett; ennek dacára a törvényjavaslatot általánosságban elfogadhatónak nyilvánították; egyideűleg kijelentették, hogy a javaslat az egyes egyházi adózó hívek túlterhelésén semmit sem segít; továbbá kifogásolták, hogy a lelkészeket feyelmi elbírálás tekintetében az állami közgeknek rendeli alávetni s az anyaeházak szervezését a kormánytól teszi függővé. Ohajtja az értekezlet, hogy az adandó lelkészi fizetések kiegészítése egy összegben adassék ki s a kiegészítés ne hat, hanem 800 forintra történjék; a termények árának felszámolásul ne öt évi, hanem tíz évi átlag vétegesek és a stólat ne vegyék fizetési alapul, a fizetések pedig újabb irassanak össze. Végül kifogásolták, hogy a vallás-

egyenlőség eire mellőztetett és a római és görög-katholikus lelkészek fizetésére nézve külön törvényben akar az állam intézkedni. Görömbey Péter esperes felhivatott, hogy márczius 3-ára, Gencsy Albert elnöktársával egyetértve, Nyiregyházára egy rendkívüli egyházmegyei gyűlést hívjon egybe, mely a fentebb jelzett felirat szövegét meg fogja állapítani és az ekként szerkesztett feliratot a konventhez, az egyházkerülethez, továbbá a parlamenthez és a kormányhoz fogják felterjeszteni.

* (Az alsó-lendvai választás.) Az alsó-lendvai járásban nagy az izgatottság a néppárt erőszakoskodásai miatt. A csősélek terrorizálja a választókat. Siklóson a községi bírót az utcán megdadták és a földre gyűrték azért, mert a szabadelvű párthoz csatlakozott. Szlavoniai és osztrák papok járják be a községeket. A néppárt legfanatikusabb kortese a perencsicsi plébános. Fata Dobrit, a néppárti parasztkortest, mert a királyról sértő szöveget mondott, a csendőrség letartóztatta. Nagyobb zavargásoktól azonban nem kell tartani, mert a járásban elég csendőrség és katonaság van. — A választáson a szabadelvű párt bizalmi férfai Gajári Géza, Molnár Béla és Kubinyi Géza lesznek.

* (Igló a zsidó hitközségnek.) Igló város képviselőtestülete e hónap 24-én tartott közgyűlésén, az ottani zsidó hitközség által emelendő templom költségehez egyhangulag 4000 forintot szavazott meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Benkő Rózi ügye. A sokat emlegetett zsarolási bűnperben a királyi ügyészség ma terjesztette be indítványát a törvényszékhez. A vádhatóság a nagy hü-hóval megindított perben a további eljárás megszüntetését indítványozza.

— A képiró-utcai merénylet. A múlt év végén tárgyalta a budapesti törvényszék Singer Zsigmond bádoggossgéd gyilkossági bűnperét. Singer heteken át munka nélkül csavargott a fővárosban, míg végre arra határozta el magát, hogy Weber Bertát — egy képiró-utczában lakó tévedt nőt — meggyilkolja és kirabolja. Meglátogatta a kiszemelt áldozatot, néhány percnyi társalgás után hirtelen torkon ragadta és maró sósavat akart önteni a szájába. A leány nagy erőfeszítéssel kiszabadította magát a gonosztevő kezei közül, kiűtötte az üveget Singer kezéből, aki erre elmenekült. A törvényszék az első végtárgyaláson gyilkosság és rablás büntetésének kísérlete miatt hat esztendei fegyházra ítélte. A királyi tábla feloldván ezt az ítéletet, ma tartották meg az újabb tárgyalást, a melynek befejeztével Singert újra hat évi fegyházra ítélték. A királyi ügyész súlyosbításért fölbbezett.

— Verekedő szász tanítók. A brassói királyi törvényszék súlyos testi sértés miatt Gráf György botfalusi szász igazgató-tanítót 35 forint pénzbüntetésre, Mants János botfalusi szász tanítót hat heti fegyházra és 15 forint pénzbüntetésre, Stamm Márton szász-hermányi tanítót három heti fegyházbüntetésre ítélte. Ezek a tanítók ugyanis, mint a „zöld” szász párt fanatikus hívei, megverték a „mérsékelt” szász párt három emberét politikai nézeteltérésekből történt összeszólalkozás következtében. Az ilyen összekocczanások a „zöldek” és a „mérsékelt” vagy a „zöldek” és a magyarok között Brassóvármegyében napirenden vannak és kifolyásai annak a gyűlöletnek, amelyet az itteni „zöldek” a más politikai nézetűek, különösen a magyarok ellen rendszeresen terjesztenek.

— Pör a kiállítási katalogusok miatt. Az ezredéves kiállítás katalogusának s a kiállítási utmutatónak kiadási jogát tudvalevőleg egy konzorcium bérlete ki, amelynek tagjai voltak Spitzer Gyula és Miksa, a bécsi Berl D. cég és Ollendorf berlini bankár. Ezt a jogot azonban utólag a Kosmos műintézetre ruházták át, s ezért a Kosmos szerződésileg kötelezte magát 65 ezer forint bér fizetésére s a bruttó-jövedelem 30 százalékának átengedésére. Ábban az esetben, ha az Utmutatóból, amelynek legkésőbb 1896. május elsejére kellett megjelenni, 250 ezer példánynál kevesebbet adnának el, a konzorcium kötelezte magát, hogy a Kosmos-tól 30 krajczárjával annyi példányt vásárol, amennyi a 250.000-hez

hiányzik. Az Utmutatóból csak 35.783 példány kelt el, amiért is a Kosmos a hiányzó példányok ára fejében 68.549 forintot követelt Spitzerektől. A konzorcium azonban utalással arra, hogy az Utmutató nem jelent meg május 1-én, megtagadta a fizetést s a Kosmos pört indított ellene. Dr. Rusnyák Samu, a Kosmos képviselője, keresetében kifejtette, hogy az Utmutató végérvényes szöveggel azért nem jelenhetett meg május 1-én, mert a kiállítás igazgatósága csak május 8-án adta ki hozzá a kéziratot. A pör a tőzsdebiróság mint illetékes forum elbírálása alá került, amely alpereseket elmarasztalta a kereseti 68.549 forint megfizetésében. Alperesek ekkor a bíróság illetékessége tárgyában felfolyamodással járultak a királyi táblához, amely azonban nem határozott a felfolyamodás dolgában, hanem némely alaki hiányok pótlása céljából visszaküldte az ügyet az első bírósághoz. A hiányok pótlottatván, megint a táblához került a pör, Bubla bíró előadása mellett ma foglalkozott az ügygel a tábla váltótanácsa s ez alkalommal alpereseket elutasította a felfolyamodásokkal.

— Elítelt kereskedő. Csalás büntette miatt vonta ma kérdőre a törvényszék Keleti Arnold kereskedőt, aki nagyobb mennyiségű papírt vásárolt 200 forint értékben a hermanetzi papirgyártól és Klassohn Gyulától. Mikor fizetésre került a dolog, azzal állt elő, hogy nincsen készpénze, és chequeket fizetett. A cégek elküldték a chequeket beváltás céljából a Hazai Bank pénztárához, ahol azt az értesítést kapták: Keletinek volt ugyan valamikor letétje a banknál, de már kivette s így a cheque értéktelen. A törvényszék Keletit nyolcz hónapi börtönre ítélte.

MULATSÁGOK.

A pestmegyei pique-nique. A pestmegyeiek márczius 1-én pique-niquet rendeznek a Royal-szálloda helyiségeiben. A mulatság iránt egy a fővárosban, mint vármegyeszerte nagy az érdeklődés. A rendező-bizottság felkéri ama családokat, melyek meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy jegyeiket e hónap 26-ig váltsák meg.

Ujságírók mulatsága. A Budapesti Ujságírók Egyesületének mulatságára, mely vasárnap, e hónap 27-én, a Royal-fogadó termeiben lesz, az előkészületek már befejezést nyertek. Az utolsó három napot a hangverseny vezetősége a próbákra használja fel, melyek naponta javában folynak. Blaháné a hangversenyre új dalcziklust állított össze és azt próbálja szorgalmasan Lányi Géza cimbalom művészzel együtt. Lindh Marcella énekszámait Noszteda karnagy kísérete mellett gyakorolja. Somló Emmának tegnap délután volt az utolsó próbája Mazzantinél és ma délután magánjelenetéből tartott egy külön előadást a rendező-bizottság néhány tagja előtt. Szombaton délelőtt lesz Nógrádi Jolán, Góth és Szerémi-nek főpróbája a klub helyiségében. A hangversenyre nézve a bizottság újra figyelmezteti a közönséget, hogy az este 9 órakor és nem 8-kor, amint az a belépőjegyeken jelentve van, kezdődik. Ez a változás azért vált szükségessé, mert a Vigzinházban a hangversenyen elfoglalt művésznői csak előadás után jöhetnek el az estélyre. Jegyek és meghívók a hangverseny napjáig naponta 3—5 óráig kaphatók az egyesület helyiségében, Károly-körut 4. sz. a.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A pénzügyminiszter Szilágyi Dezső volt kataszteri járási becselőbiztost ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és kataszteri helyszínelési becselőbiztossá; a kovászai adóhivatalhoz Dellinger István hajduszebosztól ellenőrt pénztárnokká és Hájós Béla nagysomkuti adótszítet ellenőrré; Szentmihályi Endre adóhivatali ellenőrt a nagylaki adóhivatalhoz pénztárnokká; az aknaszlatinai főbányahivatalhoz Sipos Géza számmellenőrt s a körmöczbányai pénzverőhivatalhoz Emödi Géza számmellenőrt számvizsgálókká; Kaáli Nagy Ákos Udvarhely vármegyei első alszámvevőt a nagybecskereki pénzügyigazgatóság számvevő osztályához a X. fizetési osztály harmadik fokozatába, végleges minőségű számmellenőrré, Szalatnay Endre sepsi-szentgyörgyi lakos ideiglenes minőségű kataszteri irattartó kezelő irodatisztá, Grünberger Armin baáni adóhivatali díjas gyakornokot a mágoesi adóhivatalhoz adótszítte, Nagy Károly díjtalan adóhivatali gyakornokot adótszítte, Princ Antal adóhivatali gyakornokot a varannói adóhivatalhoz adótszítte; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Mikló Imre számtanácsosi cím-

mel és jelleggel felelősséget vállaltó számvizsgálót valóságos számtanácsossá, Porth Béla számmellenőrt számvizsgálóvá; Bauer Ernő és Hauer Pál számtiszteteket számmellenőrké, Oberhauser Gusztáv és Subáky István számgyakornokokat számtisztékké, Kulcsár Béla, Gyár-fás György díjtalan számgyakornokokat végleges minőségű segélydíjas számgyakornokokká, Prösztel Gyula, Andrejka Károly és Fölsinger Ferenc gyakornok-jelölteket ideiglenes minőségű díjtalan számgyakornokokká; Petrovics Jelena okleveles tanítónő a torontál-szigeti községi elemi népiskolához rendes tanítónővé; Joannovics Szvetiszlav okleveles tanítót az ulmai községi elemi népiskolához rendes tanítónővé kinevezte.

Pályázatok. A szolnoki törvényszéknél aljegyzői, a puchói adóhivatalnál (Trencsén) adótszítai, a dárdai (Pécs) adóhivatalnál adótszítai, a pécsi járásbírósnál albírói, az izraelita siketnőmák budapesti országos intézetében négy alapítványi hely van üresedésben.

Magyar név. Muziczek József magyar királyi zálogházi főtiszt budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Aurél, Jenő és Szeréna, Madaras-ra, Weichner Jenő királyi zálogházi tiszt budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Irén, Aranka, Katalin, Mária és Jolán, Villányi-ra, Aurada Nándor királyi zálogházi tiszt budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Loránt, Emil és Margit, Apor-ra, Frisch Móriscz Sámuel királyi zálogházi tiszt budapesti lakos, valamint kiskoru Iona, Margit és Elza vezetéknevén, Faludi-ra, Riedl Károly királyi zálogházi segédtiszt budapesti lakos, valamint kiskoru leánya Viola Amália vezetéknevén, Szende-re, Kriebaum Gyula királyi zálogházi szolga budapesti lakos, Takács-ra, kiskoru Jung Sebestyén markói illetőségű csurgói lakos, Ifju-ra, kiskoru Eisenhut Jenő csurgói lakos, Endrődi-re, Mácsovits Kálmán népiskolai tanító kaposvári lakos, valamint kiskoru fia Kálmán, Mérei-re, Stefanits Mihály keszthelyi lakos, Szerdahelyi-re, kiskoru Tolvaj Károly ér-tarcsai lakos, Tolnai-ra, Veisz Gyula budapesti lakos, Fejér-re, Klein Vilmos budapesti lakos, Szilágyi-ra, dr. Schwarz Rudolf, valamint kiskoru Schwarz József, Jenő és Géza budapesti lakosok, Fekete-re, Friedmann Gusztáv magyar államvasuti ellenőr budapesti lakos, valamint kiskoru fiai Béla, Ernő, Árpád, Gyula és Géza, Gömöri-re, Blumenschein Mór pécsi lakos, Benkő-re, Ursza Gábor bedőli illetőségű magyar királyi csendőr, Ujfalvi-ra, Kolpaszky János városi számtiszt selmeczbányai lakos, valamint kiskoru leánya Gizella, Kolosi-ra, Chauer Otto városi számvevő selmeczbányai lakos, valamint kiskoru gyermekei Aladár, Clarissa, Miklós és Oszkár, Csányi-ra, Meltsch Károly városi számtiszt selmeczbányai lakos, valamint kiskoru gyermekei Győző és Magdolna, Murányi-ra, Krausz István nagyvalkházi lakos, valamint Imre, István és Margit kiskoru gyermekei, Kántor-ra, Weiss Béla budapesti lakos, Vadas-ra, Schmidt János számtiszt budapesti lakos, ugy-szintén Ákos kiskoru fia, Szalai-ra, Rosenfeld Győző budapesti lakos, Radó-ra, Weinberger Ferencz budapesti lakos, valamint kiskoru Antal gyermekei, Vágó-ra, Boskovitz Miksa budapesti lakos, Lukács-ra, kiskoru Deutsch József budapesti lakos, Bálint-ra, Kohn Árpád budapesti lakos, Anyos-ra, kiskoru Beck Ernő budapesti lakos, Bognár-ra, Reismann Vilmos és Reismann Sándor budapesti lakosok, Révész-re, Bettelheim Márkus budapesti lakos, Betlen-re, Förstner Gyula szilas-balkáni lakos, Fodor-ra, Feder Győző magyar királyi csendőr erzsébetfalvi lakos, Fenyvesi-re, kiskoru Pékó László csurgói lakos, Peterdi-re, Ehrlich Géza budapesti lakos, Erdős-re, kiskoru Reichenfeld Jenő budapesti lakos, Radó-ra, Bundschuh János vármelléki lakos, községi bíró, ugyszintén János és Gizella kiskoru gyermekei, Bokor-ra, Kohn Arnold budapesti lakos, Kerény-re, Rosenbaum Lóvi nagyváradi lakos, Rózsá-ra, Haas Ignác kokovai lakos, Havas-ra, Pollák Károly budapesti lakos, Polgár-ra, Katanek János rákos-palotai lakos, valamint János és Margit kiskoru gyermekei, Katona-ra, Schwarz Ignác miskolci illetőségű államvasuti altiszt, valamint kiskoru Sándor, Jenő, Kornél és Ferencz gyermekei, Szántó-ra, Pollák Alajos budapesti lakos, Polgár-ra, kiskoru Weisz Nándor budapesti lakos, Vadas-ra, Fleischmann Ede kolozsvári illetőségű, ugyanottani kávé, valamint kiskoru Eszter és Brzsebet leányai, Faragó-ra, Rosenthal Jakab végvári lakos saját, valamint kiskoru Sándor és Rikárd gyermekei, Róná-ra, kiskoru Kohn Kálmán nagyváradi lakos, Havas-ra, Grünfeld Zsigmond tiszta-földvári születésű czibakházi ideiglenes közpénztári ellenőr, Gerő-re változtatták át vezetéknevüket.

Árverések a fővárosban. Petrányi Gizella ingóságai VI. Eperkert-utca 24. február 25. Harkányi I. ingóságai VII. Wesselényi-utca 45. február 26. Jankovits József ingóságai VIII. Zerge-utca 27. február 25. Dada János ingóságai IV. Gránátos-utca 14. február 25. Mahrer testvérek ingóságai V. Külső váci-utca 68. február 24. Gelb Móriscz ingóságai VII. Rózsá-utca 38. és VII. Sziv-utca 9. február 25. Komlósi Ferencz ingóságai Ujpesten február 26. Csávolszky Lajos ingat-lana V. Alkotmány-utca 22. földszint 1. márczius 15. Kövessy Antal ingóságai IX. Ferencz-tér 12. február 24.

A vidéken. Keller Sándor ingóságai Tunyogon (Máté-Szalka) márczius 14. Özvegy Boga Poli ingat-lana Fejéden (Kolozsvár) márczius 26. Jablonczay Kálmán ingóságai Debreczenben márczius 8. Madanics Mihály ingóságai Debreczenben február 28. Héli Péter ingat-lana Szegzárdon márczius 9. Rajtó Julianna ingat-lana Neszmély (Tata) községánál márczius 21. Tumbász Ignác ingat-lana Szabadkán márczius 14. Kandel Mór ingóságai Geszterédn (Nagy-Kálló) márczius 7. Katzenbach István ingóságai Czecezn márczius 1. Minczér Ede ingat-lana Aranyos-Máróthon április 6. Erdei Bálint ingat-lana Makón április 18. Sopronyi Róza ingat-lana Uj-Aradon május 14. Szallatsy Sándor ingat-lana Vácson márczius 14. Dr. Hanovics Nándor ingat-lana Kolozsvárott május 24. Nuszbaum Hermai ingóságai Alvinczen február 28. Szalay Miklós ingósága Magyar-Ovárott márczius 11.

KÖZGAZDASÁG.

Árvák pénze.

(P—D) Nem személyi részével akarunk foglalkozni a szegény máramarosi alispán öngyilkosságának. Az eset pénzügyi és közgazdasági vonatkozásairól akarunk néhány szót szólni.

Kutka Kálmán, most, hogy már elhantolták a szerencsétlen embert, esete megint aktuálisá tette a megyei adminisztráció egyik régi baját, az árva-pénzek ügyét. De talán nem is helyesen mondtuk, hogy ez a kérdés a megyei közigazgatás baja. Följebb van a hiba, magában a gyám-ügyről szóló 1877:XX. törvényekben, melynek IX. fejezete a gyámhatósági pénzkezelésről intézkedik. Ez a törvény okozta, hogy az árva-pénzeket sokan hajlandók a „kétes követelések” fogalma alá vonni.

A törvény az önkormányzatra bizza a pénzkezelési rendszer részletes módozatainak, valamint a pénz gyümölcsösztetésének megállapítását és maga csak az általános nagy keretet szabja meg. Mind a kettőt hibásan cselekszi. A keretek, amelyeket a törvény határoz meg, hibásak, az pedig megengedhetetlen dolog, hogy ily nagyfontosságú kérdés részletes elrendezése ne országos törvényvel, hanem városi vagy megyei statutummal történjék.

Tekintsük meg a törvényt, amelynek minden egyes rendelkezése súlyos inkonzekvenziákra vezetett.

A gyámoltak és gondnokoltak pénzt az árvaszéki pénztár kezeli, összesített vagy egyenkinti kezelési rendszer szerint. Összesített kezeléssel a pénzt jelzálogos kölcsönben vagy — a törvény szavai szerint — jóhitelű pénztintézeteknél lehet elhelyezni, egyenkinti rendszer mellett pedig: jóhitelű pénztintézeteknél, állampapírokban, óvadékképes értékpapírokban, jelzálogos kölcsönökben s végül szükség esetén magánál az állami pénztárnál. A törvénynek minden egyes intézkedése helytelen és hibás a mai állapotok előidézésében.

Mert első sorban ugyan honnan vehetne az árvaszék embert annak megítélésére, hogy melyik jelzalog jó, melyik nem? Hiszen még az osztrák-magyar bankkal is megtörténik, hogy valamely a banknak jelzalogul lekötött birtokot olcsóbban adnak el, mint a mennyire azt a bank becsüli. Pedig az osztrák-magyar bank becslései bizonyosan sokkal kevésbé közelíthetők meg mindenféle befolyás által, mint a vármegyei árvaszék. Így aztán meg- esik, hogy bizony kevés az értéke a törvény rendelkezésének, mely szerint az árvapénzekből adott jelzálogos kölcsön az ingatlan értékét csak harmadrész erejéig érheti el.

Helytelen az a rendelkezés is, hogy az árvapénz — ha egyelőre másként nem lehet elhelyezni — az állami pénztárba szállítható. Az így elhelyezett pénzek föltétlenül biztosak ugyan, csak hogy azok elfogadásából eléggé súlyos és jogtalan teher nehezedik az államra, mely e pénzeket nemcsak kezelni, de egyúttal gyümölcsösztetni is tartozik anélkül, hogy maga az összegek után valahonnan gyümölcsöket huzhatna. Igen jelentékeny összeget, 1896. végén 7.202.000 forintot, tesznek ki az adóhivatalokban elhelyezett árva-pénzek s azok évi kamata az idén 225.590 forinttal van előirányozva.

De leghibásabb a törvénynek az az intézkedése, mely szerint az árvaszék pénzkészlete jóhitelű pénztintézeteknél is elhelyezhető. Ez intézkedést a képviselőtestület jelöli ki névszerint való szavazással. Hogy ezek a „jóhitelű pénztintézetek” milyenek és azok megválasztása hogyan történik, milyen befolyások mellett, azt tudja mindenki és azt megvilágítja most a máramarosszigeti eset is.

A máramaros-szigeti néphank alaptőkéje 130.000 forint, egyéb tételei pedig ezek:

	1894-ben	1896-ban
Betétek	751.028 forint	300.373 forint
Hitelezők	224.384	151.664
Válto-tárca	469.540	281.988
Adósok	529.235	285.557

Noha világosnak kellett lennie a két mérleg adataiból is, hogy a néphank hanyatlóban van, azért az még mindig „jóhitelű pénztintézet” maradt, azért abba a szigeti árvaszék mégis elhelyezett százezer forintnál több árvapénzt. Miért? Azért, mert a törvény nem mondja meg, miről lehet megismerni, hogy valamely

pénztintézet jóhitelű-e és azért, mert egy önkormányzati testület — az ezerféle befolyás, érdekek és rokoni összeköttetés miatt — sohasem lehet képes valamely takarékpénztár hitelének megbíráására.

Megmondja ugyan a törvény, hogy a kárért első sorban azok felelősek, akik a pénznek az intézetnél való elhelyezésére szavaztak; aztán felelősek az árvaszék tagjai, az árvaszék tartalékalapja s végül maga a törvényhatóság. Csak hogy ezt a felelősséget nem szokás és nem is igen lehet komolyan venni, úgy, hogy a kár megtérítése a megyére marad, ami aztán újabb pótdadót tesz szükségessé és az „urak” ellen megint csak újabb gyűlöletet kelt.

Meg kell szüntetni a törvénynek ezt a rendszerét mindenestül. Meg kell szüntetni az összesített és egyenkinti való kezelés közt levő különbséget, csak az összesített kezelést szabad megengedni és a pénz kezelését át kell adni az állampénztárnak, azzal a megkötéssel, hogy az állampénztár e pénzeket állami papírokban tartozik elhelyezni. A mikor egyfelől a magyar államnak oly nagy érdeke, hogy papírjai minél nagyobb összegben legyenek itthon elhelyezve, másfelől pedig az árvaszéknek oly nagy összegek keresnek biztos elhelyezést: valóban csodálatos, hogy az állam „jó hitelű pénztintézetek” és jelzaloggal terhelhető birtokok és házak keresgélésére utasítja az árvaszékeket, ahelyett, hogy egyszerűen magára vállalná e pénzek kezelését.

Azt lehet erre mondani, hogy igen ám, de mi történik akkor, ha leszál az állami papírok árfolyama? Ugyanaz történik ami ily esetben akkor esik meg, ha maga az árvaszék fektette állami vagy egyéb papírokba az árvák pénzt. Csak nem bizik az állam kevesebbet önmagában, mint azokban az intézetekben, amelyek papírjait pupilláris képességgel ruházta fel?

Csak így lehet megoldani az árvák pénzének kérdését, csak így lehet elejét venni sok kísértésnek, sok szabálytalanságnak, sok keszrü szemrehányásnak.

Közgazdasági táviratok.

Paris, február 24. (Bankkimutatás.) A pénzforgalom aránya az érczkészlethez 84.75 : 100. Kamatok és leszámítás jövedelme 228.000 frk. Érczkészlet (ezüst) + 4.825.000 frk. Váltótárca — 947.000 frank. Államkincstári követ. — 3.891.000 frank. Magánkövetelések + 52.107.000 frank. Érczkészlet (arany) + 2.981.000 frank. Előlegek aranyrudakra — 1.589.000 frank. Jegyforgalom — 17.948.000 frank.

London, február 24. (Bankkimutatás.) Összes tartalék 24.484.000 font sterling (+ 606.000). Jegyforgalom 26.353.000 font sterling (— 63.000). Bankkészlet 34.037.000 font sterling (— 543.000). Magánosok letételei 36.762.000 font sterling (— 639.000). Kincstári követelés 18.595.000 font strl. (— 1.717.000). Jegytartalék 22.018.000 font sterling (— 576.000).

New-York, február 24. (C. T. B.)

	február 24.	február 23.
	cents	cents
Buza február	—	—
„ májusra	100 ¹ / ₄	102 ³ / ₈
„ júliusra	92 ¹ / ₂	94 ³ / ₄
Tengeri májusra	34 ⁷ / ₈	35 ⁵ / ₈

Chicago, február 24. (C. T. B.)

	február 24.	február 23.
	cents	cents
Buza májusra	103 ⁵ / ₈	106
Tengeri májusra	29 ⁷ / ₈	30 ⁵ / ₈

Mezőgazdaság.

Vetőmagvak kedvezményes szállítása. A kereskedelmi miniszter a földmívelési miniszter megkérésére megújította a tavaly ősszel engedélyezett kedvezményt, mely szerint a küldeménynek vetési ezélokra való rendeltetését igazoló igazolvánnyal feladott, gazdákhoz címzett tavaszi vetőmagküldemények az államvasutak vonalain és a kezelésük alatt álló azon helyierdekű vasutakon, melyekre nézve a díj szabási jog az államvasutak részére biztosított, önköltségen szállíttassanak és egyúttal elengedte, hogy a többi helyierdekű és egyéb magán vasutak igazgatóságai sürgősen megkeressenek hasonló engedményekéek saját vonalaikon való engedélyezése iránt. Ezen, 50—60 százaléknyi viteldíj engedménynek megfelelő kedvezmény mindenestül tetemesen meg fogja könnyíteni a múlt évi rossz termés után vetőmagban szűkölködő gazdák számára a messzebbfelyő vidékekről való beszerzést.

Ipar és kereskedelem.

Első magyar sertészhizláló-részvénytársaság. E vállalat február 24-én tartotta közgyűlését Adler Mór elnöklése alatt. Az igazgatóság jelentése szerint az üzlet évi forgalma a tavalyit meghaladta. Az üzletév tiszta nyeresége 54726 forint 48 krajczár, melynek felosztására az igazgatóság javasolja, hogy 6992 forint 65 krajczárt a tartalékalaphoz csatolják, 8756 forint 24 krajczárt az alapszabályszerű jutalékokra, 745 forintot a tisztviselők segélyalapjára, 30.000 forint pedig osztalékokra (részvényenkint 12 forint) fordítsák, 8232 forint 59 krajczárt pedig a jövő évi számlára vigyenek át. A közgyűlés a felmentvényt megadta és a jelentést tudomásul vette. A felügyelő-bizottságba az eddigi tagokat: Laban Károlyt, Pfeifer Máttyást és dr. Fellner Tivadart újra megválasztották.

„Artésia” budapesti vendéglősök szikviz- és pezsgő-italok-gyár részvénytársasága. E vállalat február 24-én tartotta közgyűlését Lippert Lajos elnöklése alatt. A felolvasott évi jelentés szerint az évi bevétel 202.883 forint 90 krajczár, a kiadás 152.812 forint, marad tiszta nyereség 50.071 forint 51 krajczár. Az igazgatóság azt indítványozza, hogy a jutalékok levonása után a tartalékalaphoz 7000 forintot csatoljanak, melylyel 8 százalékos osztalék fejében 36.000 forintot fizessenek részvényenkint 8 forint-jával s a fennmaradó 362 forint 96 krajczárt új számlára írják. A közgyűlés a jelentést egyhangúlag tudomásul vette, a felmentéseket megadta s Kálnoki részvényes indítványára úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak köszönetet szavazott.

Kőbányai sertésplac, február 24. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 55—56 krajczárig. Közép (páronkint 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 55—56 kr. Könnyű (páronk. 250 kilgrig terjedő súlyban) 54—55 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilgr. felüli súlyban) 55—56 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) 54—55 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 54—55 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. február 22. napján volt készlet 17.328 drb, február 23-án felhajtott 247 drb, február 23-án elszállított 155 drb, február 24-én maradt készletben 17.420 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, február 24. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. február 23-án érkezett 140 drb. Készlet 303 darab, összes felhajtás 443 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 215 drb.; elszállított maradt 228 drb. Napi árak: 120—180 kilós 53—55 kr., 220—280 kilós 53—55 kr., 320—380 kilós 53—55 kr., öreg nehéz 56—57 kr., malacz 38—40 kr. A vásár hangulata lanya volt.

Budapesti vágómarhavásár, február 24. A budapesti közvágóhid- és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 2533 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1569 drb magyar és tarka ökör, 629 drb magyar és tarka tehén, 169 darab szerbiai ökör, 23 drb boszniai ökör, 98 darab bika és 45 darab bivaly. Minőség szerint 833 darab elsőrendű hizott, 1920 drb középminőségű és 280 drb alárendelt minőségű hizott ökör. A nagyobb felhajtás következtében, mely a szükségletet jóval felülmutta, az irányzat általánosságban lanya volt. Jobb minőségű marha ára 1 forinttal, silányabb 2 forinttal esőkkent 100 kilogrammonkint. Silányabb minőségű árunk jó része eladatlanul is maradt. A legnagyobb árnyatlás a bikák árában volt, ennek oka részben az volt, hogy az utolsó bécsi vásáron bikák 2—3 forinttal olcsóbban keltek. — Szerbiából a mai vásárra érkezett az első jelentékenyebb szállítmány, mely tekintettel, jó minőségére, könnyen eikelt. — Következő árak jegyzetelték: Hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 28—30.50 forintig, kivételesen 32 forintig, hizott magyar és tarka ökör, középminőségű 23—27 frtig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 20—22 frtig, jobb minőségű magyar és tarka tehén 20—28 frtig, kivételesen tarka tehén 33 forintig, magyar tehén középminőségű 20—28 frtig, szerbiai ökör jobb minőségű 24—28 frtig, szerbiai középminőségű 20—23 frtig, szerbiai bika 20—27 frtig, szerbiai bivaly 18 frtig métermázsánkint élőlsúlyban.

Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár, február 24. (A budapesti közvágóhid és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 380 drb, egymint: jürmos ökör, első minőségű 25 darab, közép minőségű 187 darab. — Fejőstehén: tarka 128 drb, bonyhádi 38 drb. Tenyész-bika 2 darab. Jürmos ökrök iránt ma jobb volt a kereslet, ellenben fejős tehéneket nem igen vettek s csak 5—10 forinttal olcsóbban lehetett eladni. — Az egyes vevők közül említhetők: Herczegprinsázi uradalom Esztergom 77 darab jürmos ökör, herczeg Metternich 42 darab jürmos ökör. Következő árak jegyzetelték: Középminőségű jürmos ökör 290—330 frtig páronkint, tarka, kevert származású tehén 70—110 frtig darabonkint, Bonyhádi tehén 115—160 frtig darabonkint.

Sovány-sertés vásár, február 24. (Pfeifer Jakab és fia bizományosok jelentése.) Sertésveszén átment: 80—120 klgig 54—55 kr, 120—160 klgig 53—55 kr, 160—200 klgig 51—53 kr, sertésveszén át nem ment 80—120 klgig 40—42 kr, 120—160 klgig 40—43 kr, 160—200 klgig 40—43 kr. A súly páronként értendő, 4 százalék levonással, pusztán átvéve. Az üzlet élénk.

Budapesti szurómarhavásár, február 24. (A budapesti közbizományos igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 194 drb belföldi, 8 drb növények élő borju, 30 drb élő bárány, 8 darab belföldi öltött borju, 2226 drb öltött bárány. A borju és bárányvásár lassu lefolyású volt. **Jegyzett árak:** Élő borjuk: belföldi 32—40 frtig, kivételesen 43 frtig, súlyra. Élő bárány 6.75 frtig, öltött bárány 2.50—7 frtig párja.

Bécsi juhvásár, február 24. Felhajtott 1279 darab. Lányha irányzat mellett az árak különként 1 krajczárral emelkedtek. Jegyzett különként prima 20—21½ kr., kiverő juh 19—20 kr.

Bécsi szurómarhavásár, február 24. A mai vásárra felhoztak 3660 darab borjút, 1352 darab darab élő sertést, 1585 darab leölt sertést, 370 darab leölt juhot és 1815 darab bárányt. A csekélyebb fogyasztási szükséglet miatt a borjuvásár lanyha volt. Első minőségű még megtartotta árát, de alárendelt fajok 4—6 krajczárral olcsóbban keltek. Eladott: leölt borju 34—44 kr, prima 46—54 kr, igen finom 56—60 kr, fiatal sertés 32—41 kr, leölt nehéz sertés 48—52 kr, prima süldő 44—50 kr., leölt juh 26—38 kr. különként. Bárány 4—12 forint párja.

Pénzügy.

Magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank. A magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank igazgatósága tegnap tartott ülésében megállapította az 1897-diki üzletév zárszámadásait. Ez utóbbi az intézet által fizetett 782.295 forint 43 krajczárt tevő passív kamatok levonása után — az 1896. évi nyereség-elővitel betudásával — 2.101.591 forint 64 krajczár bruttó-nyereséget és az összes üzleti költségek és adók levonása, valamint a leírások foganatosítása után **1.311.450 forint 89 krajczár tiszta nyereséget mutat ki**, mely összeg a 15 millióval befizetett alaptőkének 8¾% kamatozásának felel meg. Az igazgatóság elhatározta, hogy ezen nyereség alapján az 1898. évi márczius 13-án tartandó közgyűlésen azt fogja indítványozni, hogy minden 200 forinttal befizetett részvény után — épp úgy mint az előző évben — 14 forint = 7% osztalék fizetessék. A tartalékalapba az alapszabályszerű 5%, azaz 19.230 forint 30 krajczár helyett 100.000 forint tétessék és az igazgatósági tantiémek levonása, valamint a nyugdíjalap 15.000 forintnyi javadalma után fenmaradó 107.990 forint 29 krajczár új számlára vitessék. Az 1896-diki üzletévben a tiszta nyereség elővitellel együtt 1.395.456 forint 16 krajczár volt és így eltekintve a nagyobb előviteltől, a nyereség az 1897. üzletévben 84.035 forint 27 krajczárral csökkent. Ezen csökkenés okai a következők: A consortialis üzlet terén a kedvezőtlen gazdasági viszonyok folytán tevékenység egyáltalán nem volt kifejthető. Az ezen számlán mutatózó jóval kisebb nyereség, 61.699 forint 36 krajczár, és az azelőtti év 163.157 forint 26 krajczárnyi nyereségével szemben, néhány kisebb korábbi üzlet lebonyolításából származik. Az általános pangás következtében a bankosztály jutalék nyeresége is kisebb volt az előző évinél. Az áruosztály különféle nyereségeinél 50.522 forint 78 krajczárnyi csökkenés mutatkozik, ezenkívül a bizományi üzletnél a gabnaárak erős árhullámzása folytán kétes követelések számára a mult üzletévi 9970 forint 26 krajczárral szemben 37.200 forint 40 kr. volt beirandó. A bank- és áruosztály kamatszámllája, dacára a kevésbé kedvező kamatlábvizonyoknak, csaknem oly eredményt mutat, mint a mult üzletévben, az értékpapir- és az értékpapir bizományi üzlet pedig 43.386 forint 44 krajczárral jobb eredménnyel zárult. Az intézet főkéjái az 1897-iki üzletévben szintén kedvezőbb eredményt mutatnak. A fővárosi közraktárak üzletmenete rendkívül kedvező volt, úgy, hogy dacára, hogy a székes főváros 50.000 forintnyi szubvenziója igénybe nem vétetett, mégis a mult üzletévtel szemben 54.661 forint 18 krajczár többlet mutatkozik. A költségek és adók összege alig mutat valami változást. A tartalékalapba ez évben is 100.000 forint fog tétetni, az áruosztály külön tartaléka pedig — eltekintve a közraktárak törlésztési alapjától — újabban 35.983 forint 14 krajczárral növeltetik, úgy, hogy ezen javadalmasok után az intézet összes tartalékai 2.578.472 forint 99 krajczárra emelkednek, ami a részvénytőke 17¾%-ának felel meg. — A forgalom kitett értékpapir-számlán 240 milliót, lombard-számlán 108 milliót, külföldre szóló váltókban 104 milliót, leszámítottatott 65 millió forint értékű váltó. A belföldi üzletbarátokkal való forgalom 929 millió, a pénztári forgalom 1310 millió, az összforgalom 2930 millió volt.

Máramarosszigeti népbank. Mint lapunkat Máramarosszigetről értesítik, az ottani törvényszék elutasította a vármegyei tiszti ügyészt azon kérésével, hogy a Máramarosszigeti Népbank fölött csőd nyitassék.

Szakirodalom.

Az állami egyenes adók és a községi adópótlékok kézikönyve. Összeállította Gálffy Ferencz pozsonyi királyi pénzügyi segédtitkár. Szerző, ki-nek neve nem ismeretlen a pénzügyi szakirodalom terén, ezuttal is oly munkával lép az érdekeltek közönség elé, amely hivatva van hasznos szolgálatot tenni nemcsak az adókezeléssel foglalkozó tisztviselőknek és községi jegyzőknek, hanem az ügyvédeknek, kereskedőknek, gyárosoknak, háztulajdonosoknak, földbirtokosoknak és a nyilvános számadásra kötelezett intézeteknek is, amennyiben úgy az állami egyenes adók, mint a községi adópótlásokra vonatkozó összes törvényeket, döntvényeket, rendeleteket és elvi jelentőségű határozatokat rendszerbe foglalva tárgyalja és példákkal magyarázza meg, sőt mindazon esetekre, amelyek a gyakorlati életben sürűben fordulnak elő — kérvény és felelkezési mintákat is közöl, hogy az ezen ügyekben kevésbé jártas adófizetők is képesek legyenek jogaikat saját maguk érvényesíteni s kötelezettségeiknek pontosan eleget tenni. A munka a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg s a 492 lapra terjedő vaskos kötet ára 3 forint.

A magyar gazda hitele. Dr. Schmidt József miniszteri tanácsosnak 1886-ban irt e című munkája, amelyet az országos gazdasági egyesület annak idején 2000 forint díjjal jutalmazott, most jelent meg második és olcsó kiadásban. A munka ára 1 forint.

Az ezredéves kiállítás főjelentése. Az ezredéves kiállítás nagy főjelentése, melyet Sztérynyi József közreműködésével dr. Matlekovits Sándor szerkeszt, közeledik hefejezéséhez. Mult hónapban jelent meg a nagyterjedelmű és igazán becses történelmi kötet, most pedig a bányászatot, kohászatot és az ipar egyik részét tartalmazó vaskos hetedik (VII.) kötet, mely szintén csaknem ötven iv terjedelmű. A díszesen kiállított, szintén felette gazdagon és szépen illusztrált kötet tartalma egyébiránt következő: Geologia, dr. Posevitz Tivadartól. — Kőszénbányászat, Gezell Sándor főbányatanácsostól. — Fém- és sóbányászat, Szathmáry Béla miniszteri tanácsostól. — Fémkohászat, fémjelzés és pénzverés, Maly Sándor osztálytanácsostól. — Vashányászat és vaskohászat, id. Kerpely Antal nyugalmazott miniszteri tanácsostól. — Vas- és fémipar, Edvi Illés Aladár ipariskolai tanártól. — Villamos gépek, műszerek és tudományos eszközök, Wittmann Ferencz műegyetemi tanártól. — Gépipar, Táborshy Ottó technológiai iparmuzeumi igazgatótól. — Építési ipar, Czigler Győző műegyetemi tanártól. — A kiállítás területe, Csizik Gyula tanártól. — Fa- és bútorigar, Gaul Károly ipariskolai tanártól. — Agyagipar, Petrik Lajos ipariskolai tanártól. — Üvegipar, Gerster Miklós iparfelügyelőtől. — Bőrigar, Klemp Gusztáv ipariskolai tanár és Riesz Tivadár bőrgyártó. — Textilipar, Rejtő Sándor műegyetemi tanártól. — Ruházati ipar, Ráth Károly kereskedelmi muzeumi igazgatótól. — Vegyészeti, dr. Liebermann Leó királyi tanácsostól, végül Sokszorosító ipar, dr. Falk Zsigmond, a Pesti könyvnyomda-részvénytársaság aligazgatójától.

Kereskedelmi czéggjegyzések.

a) *Új czégek.*

- Budapesti törvényszék. *Iffy Fuchs Samu* szabóipar-üzlet, Budapest.
- " " *Günz M.* ezüstáru és óra-kereskedő, Budapest.
- " " *Bayer Ferencz*, kávéházi üzlet, Budapest.
- " " *Glanz Adolf*, szabóüzlet, Budapest.
- " " *Ehrenfeld Sándor*, fa-, szén, épületfa és és építési anyag üzlet, Csömör.
- " " *Weiszbaum F.*, borjubizományi kereskedő, Budapest.
- " " *Boros János*, szappanfőző, Erzsébetfalva.
- " " *Weisz Vilmos*, tőzsdei bizományi üzlet, Budapest.
- Kapovári törvényszék. *Rückländer József* fia, kétfestő, Marczali.
- Kecskeméti törvényszék. *Fischer Menyhért*, arany-műves, Czegléd.
- " " *Kohn Bernát*, gabonabizományi üzlet, Kecskemét.
- Komáromi törvényszék. *Arenberger R. fia*, szabóiparos, Tata.
- Nyiregyházi törvényszék. *Beck H. Jenő*, nagykereskedő, Nyirbakta.
- S.-A.-Ujhelyi törvényszék. *Gross Benő*, kőbányatulajdonos, Tokaj.
- Soproni törvényszék. *Gruber A.*, üveges iparos, Sopron.
- Ujvidéki törvényszék. *Első Délmagyarországi Posztógyár*, Sax Károly, *Bulkess*.

b) *Czégtörlések.*

- Budapesti törvényszék. *Goldstein Károly* Budapest.
- " " *Weinberger és Taschka*, Budapest.
- " " *Illics testvérek*, Budapest.
- " " *Stern József* fia, felszámolás alatt, Budapest.
- " " *Fuchs és Bernáth* Budapest.
- " " *Taub és Weisz*, Budapest.
- Nyiregyházi törvényszék. *Deutseh és Kupferstein*, Nyiregyháza.
- Rózsashegyi törvényszék. *Fülöp Klopstock*, biely-potok.
- S.-A.-Ujhelyi törvényszék. *Gross Kálmán*, Homonna.
- Soproni törvényszék. *Rubin Amália*, Sopron.
- Szabadkai törvényszék. *Fleischmann Benő és fia*, Baja.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, február 24.

A gabonatózsde ma megint „szilárd napnak” örvendett és a tavaszi buza szerencsésen behozta tegnapi 3—4 krajczáros árvesztességét, a készáru forgalma is valamivel barátságosabb hangulatban bonyolódott le. A tengeri és zab irányzata pedig határozottan szilárd volt.

Hire járt, hogy az orosz kormány a liszt kivételére kitűzött exportprémiumokat megkettőzi (7½%-ról 15%-ra) és a határon tul küldött örlemények vasuti szállítási díjára engedélyezett refakciát is felemeli (10%-ról 20%-ra). Természetesen ez minden benyomás nélkül maradt, mivel keveset is tartozik ránk, ha az orosz molnárok valamivel kedvezőbb feltételek mellett exportálnak.

A magyar fővárosi malmok pedig tegnap értekezletet tartottak, amelyben többek között szóba került a megszorított üzem tárgyában legközelebb lejáró egyezség meghosszabbítása, esetleg, hogy ez mennyi időre volna prolongálandó. Tekintettel azonban az üzlet határozatlan viszonyaira *egyelőre függőben hagyták e kérdést.*

Indítványozták továbbá, hogy a készáru és a határidőbuza árai között fennálló különbség kiküszöbölése céljából, a malmok határozzák el magukat valamely egyöntetű eljárásra, mert nyilvánvaló, hogy minél inkább közeledik a terminus, annál nagyobb képtelenség e diszparitás fenmaradása. Egy oldalról azt proponálták, hogy a malmok a szokványbuza minőségének megfelelő készáruért csak a határidőpiacz kurzusainak megfelelő árakat igérjenek, másrészt meg az az eszme merült fel, hogy a fogyasztás egyáltalában tartson némi szünetet a vásárlásban, legalább addig, míg e visszás állapot magától meg nem szűnik. A malmok képviselői azonban egy módra nézve sem tudtak megállapodásra jutni és így a konferencia eredménytelenül oszlott szét.

Kiszivárgott azonban ez értekezlethől, hogy a budapesti malmok egy részének jelentékeny vételi engagementja van tavaszi buzában és ezért nem hajlandók oly lépéshez hozzájárulni, amely az árakra nyomasztólag hathatna. Nem igaz tehát, amint eddig hiesztelték, hogy a haussepárt csupán differenciákat hajhászó elemekből verődik össze, amelyek az első felmondásra a piacra dobják majd kötéseiket.

Mert a malmok bizonyára nem spekulációs célzattal vették a tavaszi buzát, hanem későbbi szükségletük fedezésére. Tehát nem börziánerekkel van dolga a kontremenek, hanem ez legitim üzlet a lehető legkomolyabb formában. E körülmény pedig a határidő végleges lebonyolításánál pedig még nagy szerepet játszhatik.

Ma a „Bradstreets” teszi közzé az amerikai látható készletekről szóló kimutatását. E szerint a „visible supply” volt:

	e héten	amult héten
	ezer bushelben	ezer bushelben
buzában	48.248	49.237
tengeriben	51.845	51.679

A buza raktárállománya tehát 989.000 bushellel fogyott, a tengeri 166.000 bushellel gyarapodott.

Az amerikai piacokon különben 10 czenttel hanyatlottak az árak.

Az európai piacok ártartók, Párisban 1 centimesmel emelkedtek az árak.

Buza.

Elkelt néhány kocsirakomány szilárdan fentartott áron. Közte 100 métermázsa szerb buza.

szesz nagyban 56.50—56.75, Élesztőszesz kicsinyben 57.—57.15, Nyersszesz adózva nagyban 55.50—55.75, Nyersszesz adózva kicsinyben 55.75—56.—, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.50—16.—, Denaturált szesz nagyban 20.25—20.50, Denaturált szesz kicsinyben 20.75—21.—, Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, az vasut Budapest, készpénzizetés mellett értendők.

Bécs, febr. 24. Kontingens nyersszesz szilárd, azonnali szállításra 19.50—20.10 frtig kelt el.

Prága, febr. 24. Adózott tripló szesz nagyban 55 1/2 frtig kelt el. Adózatlan szesz 13.25—15.50 frtig jegyezhető azonnali szállításra.

Triest, febr. 24. Kivitelezési szesz tartályokban szállítva 99 1/2 hektoliterenként nagyban 11.— frt február, Aprilis szállításra 10 1/2 forint.

Berlin, febr. 24. Szesz helyben 44.20 márka = 25.90 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként a 10.000 litereszállók. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, febr. 24. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 44.— márka = 25.25 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszlo, febr. 24. Szesz (50-es) pr. február 62.40 márka = 35.60 frt; szesz (70-es) pr. február 42.90 márka = 25.22 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, febr. 24. Szesz február 22.50 márka = 13.24 frt; febr.—márcz. 22.50 márka = 13.24 frt; márcz.—ápril 21.75 márka = 12.79 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, febr. 24. Szesz folyó óra 44.75 frk = 28.58 frt; márcz.-ra 44.25 frk = 28.33 frt; négy első óra 43.25 frk = 22.80 frt; májustól 4 óra 39.50, frk = 20.52 frt. Az árak 10.000 liter százelekenként 1/4% leszámítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Cukor.

Prága, febr. 24. Nyers cukor 88% cukortartalom franco Aussig. Azonnali szállításra 12.70 frt, okt.-decz.-re 12.90 forint.

Hamburg, febr. 24. Nyers cukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.27 márka, márczusi szállításra 9.27 márka, májusi szállításra 9.42 márka, augusztusi szállításra 9.67 márka. Irányzat nyugodt.

Páris, febr. 24. Nyers cukor (88 fok) kész áru 28.75—29.25 frk, fehér cukor folyó óra 31.75 frk, márczusra 32.— frk, 4 első óra 32.75 frk, 4 óra májustól 30.50 frank. Finomított készáru 102.— frk.

London, febr. 24. Jávacsukor 10 3/4 shilling. Ártartó.

Olajok.

Páris, febr. 24. Repceolaj folyó óra 52.75 frk (= 24.83 frt); márcz.-ra 53.— frk (= 24.95 frt); 4 első óra 54.50 frk (= 25.54 frt); négy óra májustól 54.50 frk (= 25.54 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, febr. 24. Repceolaj helyben 53.— márka (= 31.16 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, febr. 24. Repceolaj májusra (hordóval). 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Petroleum.

Hamburg, febr. 24. Petroleum helyben 4.90 márka = 2.88 frt.

Antwerpen, febr. 24. Petroleum fin. helyben 14.— frank = 6.65 frt.

Bréma, febr. 24. Petroleum fin. helyben 5.— márka = 2.94 frt.

Newyork, febr. 24. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.50 cents, fin. petroleum Philadelphiahban 5.45 cents; United Rife Line Certificates márczusra 70.—; Nyers petroleum márczusra 6.05 cents.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, febr. 24. A malmok kereslete csak azonnal szállítandó árura vonatkozik, de különben sem jelentékeny e kereslet, mert már közelebbre nagyobb gabonaküldemények beérkezett várják. A határidőpiacra buza és rozs tartott, tengeri és zab szilárd. Kötetett: buza tavaszra 11.91—11.90, rozs tavaszra 8.92, zab tavaszra 6.90. tengeri máj.—jun. 5.69 frton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 11.90—11.92, rozs tavaszra 8.91—8.92, tengeri május-juniusra 5.63—5.70, zab tavaszra 6.90—6.91 frton.

Boroszlo, febr. 24. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt). Róz helyben 14.90 márka (= 8.76 frt.) Zab helyben 14.80 márka (= 8.70 frt.) Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.91 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, febr. 24. Buza holsteini 182—194 márka (= 10.70—11.41 frt). Róz meklenburgi 140—150 márka (= 8.23—8.82.) Róz orosz 110—111 márka (= 6.47—6.53 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, febr. 24. (Mégnyitás.) Buza folyó óra 29.10 frank (= 13.87 frt). Buza márczusra 29.— frank (= 13.82 frt). Buza 4 első óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza májustól 4 óra 27.90 frank (= 13.29 frt). Róz folyó óra 17.25 frank (= 8.21 frt). Róz márczusra 17.50 frank (= 8.33 frt). Róz 4 első óra 17.75 frk (= 8.44 frt). Róz májustól 4 óra 17.— frank (= 8.09 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, febr. 24. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza márczusra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza 4 első óra 28.80 frank (= 13.72 frt.) Buza 4 óra májustól 27.90 frank (= 13.29 frt).

London, febr. 24. Gabona nyugodt. Buza gyengébb. A többi ezikk ártartó. Uszó gabona nyugodt, de ártartó. Hozatalok: buza 21.840, árpa 140 és zab 37.920 qu.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, febr. 24. A monarchia külkereskedelmi mérlegéről szóló jelentés kedvezőtlen benyomást keltett. E mellett a spekuláció azért is tartózkodó volt, mert párisi híreket várt. Ennek következtében az árfolyamok lassan lemorzsolódtak. Különösen Tramway részvények csökkentek.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.50—363.87, Anglo-bank 161.75—161.50, Union-bank 302.75—302.—, Osztrák-magyar államvasut 338.—337.37, Déli vasut 80.87—80.62, Tramway 514—510, Alpési bánya 150.20—149.40, Rimamurányi 246.—, Trifaili 177.—, Magyar koronajáradék 99.50, Török sorsjegy 58.40—58.50 forinton kötöttet.

Dél előtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 364.—, Magyar hitelrészvény 382.—, Anglo-bank 161.75, Union-bank 302.25, Länderbank 216.75, Osztrák-magyar államvasut 337.50, Déli vasut 80.75, Alpési bánya 149.90, Rimamurányi 246.—, Májusi járadék 102.60, Török sorsjegy 58.50 frton kötöttet.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 363.75. Magyar hitelrészvény 382.—, Länderbank 216.75. Unionbank 302.25. Anglo-bank 161.50. Bankverein 265.50, Osztr.-magy. államv. 337.25. Déli vasut 80.75. Elbevolgyi vasut 262.50. Alpési bánya 149.75. Prágai vasipar 706.—. Májusi járadék 102.60, Magyar koronajáradék 99.50. Török sorsjegy 58.40. Német márka 58.77, Török dohányrészvény 133.50 forinton kötöttet.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 122.80. Magyar koronajáradék 99.50. Tiszai kölcsönsorsjegy 140.25. Magyar földtehermentesítési kötvény 97.25. Magyar hitelrészvény 381.—. Magyar nyerevénykölcsön sorsjegy 157.—. Kassa-oderbergi vasut 192.75. Magyar kereskedelmi bank 1400.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.75 Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 254.50. Rimamurányi vasrészvénytársaság 245.50. 4-2% papírjáradék 102.55. 4-2% ezüstjáradék 102.45. Osztrák aranyjáradék 122.80. Osztrák koronajáradék 99.50. 1860. sorsjegyek 143.60. 1864. sorsjegyek 190.50. Osztrák hitelsorsjegyek 200.—. Osztrák hitelrészvény 364.13. Angol-osztrákbank 161.50. Unionbank 302.—. Bécsi Bankverein 265.50. Osztrák Länderbank 217.25. Osztrák-magyar bank 930.—. Osztrák-magyar államvasut 337.13. Déli vasut 80.50. Elbevolgyi vasut 262.75. Dunagőzhajózási részvény 448.—. Alpési bányarészvény 150.80. Dohányrészvény 132.50, 20 frankos 9.52 1/3. Császári királyi vert arany 5.68. Londoni váltóár 120.20. Német bankváltó 58.75. Az irányzat gyengébb.

Bécs, febr. 24. (Utőtőzsde.) A déli tőzsde zárlatá után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 363.50, Magyar hitelrészvény 382.—, Anglo-bank 161.50, Bankver. 266.—, Union-bank 302.—, Länderb. 217.50 Osztrák-magyar államvasut 337.62, Déli vasut 80.—, Elbevolgyi vasut 262.75, Északnyugoti vasut 249.75, Török dohányrészvény 133.—, Rimamurányi vasut 245.50, Alpési bánya 151.10, Májusi járadék 102.60, Magyar koronajáradék 99.50, Török-sorsjegy 58.40, Német márka azonnali szállításra 58.80.

Berlin, febr. 24. (Zárlat.) 4-2% papírjáradék 102.60, 4-2% ezüstjáradék 102.50, 4% osztr. aranyjáradék 104.20, 4% magyar aranyjáradék 104.—, osztrák hitelrészvény 229.10, déli vasut 35.50, osztr.-magyarállamvasut 143.70, orosz bankjegy 216.60, bécsi váltóár 170.10, 4% új orosz kölcsön 101.70, magyar beruházási kölcsön 102.40, Az irányzat szilárd.

Berlin, febr. 24. (Utőtőzsde.) Osztrák hitelrészvény 229.—, déli vasut 53.50, osztrák-magyar államvasut 143.70. Az irányzat meglehetősen nyugodt.

Frankfurt, febr. 24. (Zárlat.) 4-2% papírjáradék 87.05, 4-2% ezüstjáradék 87.10, 4% osztrák aranyjáradék 104.25, 4% magyar aranyjáradék 103.95, magyar koronajáradék 100.10, osztrák hitelrészvény 308.50, osztrák-magyar bank 790.—, osztr.-magy. államvasut 291.50, déli vasut 71.75, bécsi váltóár 170.10, londoni váltóár 20.45, párisi váltóár 80.90, bécsi bankverein 225.25, villamos részvény 141.—, alpesi bányarészvény 126.—, 3% magyar aranykölcsön 91.50. Az irányzat csendes.

Frankfurt, febr. 24. (Utőtőzsde.) Osztrák hitelrészvény 308.75, osztrák-magyar államvasut 291.50, Déli vasut 71.75.

Frankfurt, febr. 24. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 308.—, osztr.-magyar államvasut 291.25, Az irányzat csendes.

Hamburg, febr. 24. (Zárlat.) 4-2% ezüstjáradék 86.90, osztrák hitelrészvény 307.50, osztrák-magyar államvasut 728.—, déli vasut 170.50, olasz járadék 94.50, 4% osztr. aranyj. 101.60, 4%-os magyar aranyj. 103.75. Az irányzat nyugodt.

Páris, febr. 24. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.70, 3 1/2% francia jár. 106.75, olasz járadék 94.47, osztr. magyar államv. 725.—, francia tórl. járadék 102.10, 4% osztrák aranyjár. 105.70, ottomanbank 558.50, dohányrészv. 284.—, párisi bankrészvény 932.—, osztrák Länderbank 483.—, Az irányzat lanyha.

London, febr. 24. (Zárlat.) Angol consolok 112.13 1/2, déli vasut 7.50, spanyol járadék 60.25, olasz járadék 93.25, 4% magy. aranyjáradék 102.25, 4% rupia 63.50, Canada pacificvasut 84.5 s, leszámítolási kamatláb 2.75, ezüst 25 1/2 s. Bécsi váltóár —, Az irányzat szilárdult.

New-York, febr. 24. Ezüst 55.7/8.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. meteorológiai központj intézet távirat jelentése 1898. február 24-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm. Lists various stations and their weather data.

Közép-Európát nagy kiterjedésű légnyomás depresszió borítja, melynek egyik minimuma Ausztria, másik Németország fölött van. A maximum erősen kifejlődve ma is Oroszország fölött van, különben a légnyomás ugy északon, mint északnyugaton, jelentékenyen emelkedett.

VIZÁLLÁS. — Február 24-én. —

Table with columns: Folyó, Vízmerés, Vizállás reggel, Aradás v. apadás v. apadás, Folyó, Vízmerés, Vizállás reggel, Aradás v. apadás v. apadás. Lists river levels and measurements.

Felölje szerkesztő: Lincsev Adám.

A budapesti értéktőzse hivatalos árjegyzései 1898. február 24-én.

Main table containing financial data for various categories: I. Államadósság, II. Más közkölcsönök, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ. részv., VIII. Gőzmalmok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különféle vált. részv., XIII. Közleked. vált. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénz nemek, XVI. Váltók árfolyamai (látra), XVII. Határidőre kötött értékp.

A 1-1 megjelölt értékpapiroknál, melyek üzleti éve nem esik össze a napiári évvel, az osztalék az utolsó üzleti évről vonatkozólag értendő.

MINDENFÉLE.

A világ leghosszabb csatornája. A Földközi-tengert a Vöröstengerrel összekötő csatorna hossza 150 kilométer; a Skóciában levő Caledone csatornáé 100, az Egyesült-Államok Ohio, csatornáé 533 és ugyancsak az Egyesült-Államok Erie nevű csatornáé e00 kilométer. Indiában a Bengala és a Ganges közötti csatorna hossza 1500 kilométer, az észak-nyugati provinciák csatornája pedig 2800 kilométer és hetven mérföldnyi egyenlő szélességű. Ezeknél sokkal hosszabb az Astrakant Szent-Pétervárral összekötő csatorna, melynek hossza 3000 kilométer. E csatornák legnagyobb része azonban nem hajózható. Az újabb kiásított csatornák közül a kieli csatornának a hossza 90 kilométer. A hírhedt Panama csatorna 85 kilométernyi hosszúsággal volt tervezve, de miután a francziák 150 milliót elharácsolták, a csatorna most is olyan állapotban van, mint volt akkor, mikor a terveket készítették, vagyis csatorna nincs.

Uj világító gázok. Míg az Auer-féle égőkkel módosított légszuszvillágítás mind nagyobb tért hódít, addig Angolországban, különösen pedig Londonban szinte teljesen hasznavehetetlen. Ugyanis a Londonban mindennapos szürkés-sárga kód az Auer-világítás 20,8%-át assorbeálja, míg a közönséges légszuszvilágításnak csak 11,1%-át s így ez utóbbi előnye az előbbivel szemben szinte kétszeres. Hogy az Auer-féle égők vannak hátrányban, onnan ered, hogy a szürkés-sárga kód nehezebben bocsátja át a zöldes-kékes sugarakat, mint a nem Auer-féle égő pirosas-sárgás sugarakat. Míg tehát Londonban azon tanakodnak, hogy teljesen kiküszöböljék-e az Auer-féle világítást, addig az olasz De Fazi Ettore serényen dolgozik laboratóriumában két új világító gáz előállításán, melyeket most talált fel s melyek föltűnőül az acetelin világítást s a fogyasztás is alig fél annyira kerül mint amazé. De Fazi Európa minden államából kapott elismerő iratokat s közelebből szülővárosát, Montefiasconet e gázok egyikével fogja kivilágíttatni.

Kedélyes vasut. Nincsen olyan kedélyes viczinális a világon, mint az orosz vasutak Vologda-Archangelszk vonalán járó vasut, amely pedig nem is viczinális. A vologdai állomásnál figyelmeztetik az utasokat, hogy az uton sem az utasok sem a podgyászok biztosságáért nem kezeskedik a vasut. Aztán megindul a vonat és szép lassan koczog mindaddig, míg — ki nem siklik. Mert a kisiklás napirenden van. Ha az egész vonat nem is siklik ki, három-négy kocsi mindenestre, mert enélkül nem megy. Az is megesik akárhányszor, hogy utközben elfogy a fűtőanyag és a víz. Ilyenkor elmennek az erdőbe, kivágnak néhány fát, és addig mesterkednek, míg a fa meggyulad. Ennek a tüzenél aztán a katlanban havat olvasztanak — viznek. Persze ilyenkor némi késéssel érkezik rendeltetési helyére a vonat, de az nem okoz semmi fejtörést a vasutak igazgatóságának. Nyáron még hó sínes, olyankor, ha vízszükségben vannak, Isten a megmondhatója, hogy mit csinálnak. Olyan táviratokat, amelyek ezekről a vasuti balesetekről szólnak, egyszerűen föl sem vesznek. Ebből az a tanulság, hogy tisztelnünk kell a mi viczinálisainkat, mert azok valánivel mégis csak különbek.

Hetvenéves ballerina. Ez a tisztes matróna, aki öt esztendőskorától fogva mindig tánczolt, a berlini udvari színház közönségét gyönyörködtette graciózus tánczaival. Hatvanöt esztendeig a ballet szolgálatában állni, ez épen nem csekély dolog; hát még ebből az időből 34 éven át kell tánczantitkoskodni! A színház jellemegei balletkara csaknem kivétel nélkül az ő növendéke volt. Szinte csodálatos, hogy ez a hölgy abból a korból való, amikor még nem volt vasut: gyalogosan, meg parasztkocsin ment Kremserből Potsdamba, hogy az ottani udvari színházban a Szentivánéji álom egy tündérét, vagy más ilyenféle szerepet eltánczoljon „felsőbb varancsra”. Most nyugugalomba vonul a még friss zellemű matróna; de ha a szükség szólítja, elővívik majd, hogy még egyszer eltánczolja régi kedves szerepeit, a Puck-tündért a Szentivánéji álomból.

AZ UJ ZRINYIÁSZ

(Politikai és társadalmi tréfás rajz.)

Irtá: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (10)

A többit már mindenki elgondolhatja. Hogyan vonultak be virágzapor közt, mely a kocsikba hullt; nem nehéz kitalálni, hogy Zrinyi a miniszter jobbán ült, Alapi Gáspár a főpolgármesterrel jött, a többiek aztán összevissza ültek a kocsikon; elég Cliótól, ha nem resteli följegyezni még, hogy Patacsics vajda Zichy Jenő gróffal ült össze, aki tüstént elbeszélte, mikép akadt rá a Zichianov hercegekre távol a magyarok bölcsőjében, Ázsiában.

Megtörtént a nagy bevonulás földreszketető éljenzés közt, mindenütt a legszebb rendben. És csak amikor már elhelyezkedtek a vendégek a Hungáriában, jutott eszébe a föltámadottak fogadtatására alakult fővárosi bizottságnak, hogy a Z r i n y i - u t c z á n kellett volna keresztül vezetni a menetet. A polgármesterek a homlokukra ütöttek. Enyje, enyje! De a közönség nem sajnálkozott, mert a közönség megszokta már, hogy a fővárosnak utólagosan vannak eszméi.

Azt sem kell mondani, hogy a már előre jelzett program pontosan betartatott. Ebben nem ismer a főváros könyörületet: még ha félholt volna is az a szegény illusztris vendég, akit a sorsa ide sodor; meg kell néznie az elevátort, az árucarnokot és a közbághidat. Ami muszáj, az muszáj. Ez a recompensatio az ellátásért. A polgármesterek folyton és folyton hallani akarják mindenkitől: „Milyen intézmények! Milyen haladás!” Igen, ők szeretik hallani, hogy haladnak.

Sartory Pál erőnek-erejével be akarta még ékelni a programba Gül Baba sirját és a Nagy-Kristóf megtekintését, mert Sartory Pál még gyermekkorában hallotta a nagyapjától, néhai Sartory Tóbiástól és megszokta azóta, hogy Gül Baba sirja és a Nagy-Kristóf két figyelemreméltó nevezetessége Pestnek, tehát épen olyan specialitás, mint akár a közbághid és elevátor — de a polgármesterek lebeszéltek azzal az argumentummal, hogy Zrinyi már eleget látott holt törököt és hogy a vitézei közt van egy Nagy Kristóf nevezetű — minélfogva a tapintat kérdése ezt a két specialitást ezuttal mellőzni. A tapintat pedig annyira uralkodó planeta Magyarországon, hogy annak még Sartory Pál ur sem állhat ellent.

Zrinyi meglehetősen unta ezeket a „specialitásokat”, egyszer-kétszer ásitott s valóban nem értette, kivált a közbághidon, hogy minek az a nagy teketória az ökröknek; Egy cifra vérpad. Mely fenhéjázás! Valaha megelégedtek azzal is, ha a mészáros ott ütötte le őket a taglójával, ahol szemben találta.

A városi tanácsnokok közül valaki észre is vette, hogy Zrinyinek terhére vannak ezek a vendéglátási chablonok és nem restelte megkérdezni:

— Nem óhajtaná-e a méltóságos gróf inkább valami más szórakozást? Ha ma már nem is, mert az Operába kell majd elmenni, de talán holnap a diszbanket előtt...

Zrinyi gondolkozott egy kicsit, aztán igen nyájasan felelte:

— Szeretnék holnapra egy kis bölényvadászatot.

A polgármesterek dühösen pillantottak a tapintatlan tanácsnokra és siettek felvilágosítani, hogy bölények már nincsenek, az utolsók egyikét Zrinyi Miklós, a költő, terítette le Erdélyben. Itt Budapest vidékén soha se voltak.

— Tudom, de azt hittem, hogy azóta már

bölények is vannak. Hiszen annyi minden van — tette hozzá lekötelező mosolylyal.

Az Opera se sikerült — pedig zsufolya volt a nézőtér a legelőkelőbb közönséggel. Erkel „Szent István”-ját adták, Zrinyi és társai nagy figyelemmel nézték a szép termet s meg voltak lepelve, mikor egyszerre csak fölfelé kezdett szaladni nagyördögösen az egyik fala s belül egy más mező tárult eléjük.

Zrinyi és főbb emberei a páholyokban ültek — ellenben a szigetvári várórség nagyjából része a földszinten, közöttük Radován diák a menyasszonyával és leendő sógornójével, valamint Botos Péter uram mingyárt az első sorban.

Amint odafent a színpadon énekelni kezdtek a belépő személyek, kiknek a hajába gyöngyök valának fonva és a zenekar instrumentumai is nagy zakatolással, dörömböléssel és mindenféle pokoli zir-zörgéssel, sippal, dobbal, klarinétal és trombitával nekiszilajodtak, csak hallgatta, hallgatta egydarabig Botos Péter uram, de miután látta, hogy a többi bajtársak is boszankodva fészkelődnek, fogta a hosszú palloskardját, a tokkal együtt, és megdőfte vele hátulról azt a bolondos emberkét, aki egy fekete pálczikával hadonászott a muzsikuskok előtt:

— Ácsi, more! Vagy ti hagyjátok abba, vagy az dallosok, mert a fityfene se érti az egyiket, a másik miatt.

Az idegenek (jobban mondva az idevalók) nevetgélve adták szájról-szájra, hogy mit mondott a Zrinyi-féle vitéz, de ez még hagyján lett volna, hanem mikor aztán maga Szent-István magyar király toppant be s mindenféle bakugrások között tele tüdejéből kezdett bögni és ordítani, elszörnyülködének a középkori levették a vakmerőségen.

— Ejnye, beste lélek! Ez a mi első királyunk ő szentségét maskarazza ki!

— De már ezt ne türjük!

Egyszerre huszan, harminczan is kardot rántottak, hogy a színpadra rohannak és felkonczolják a komédiást; az asszonyok sikoltottak, nagy zür-zavar lett. Kusza kiabálások hangzottak összevissza — de Zrinyi intett a páholyból, vastag szemöldje tiltólag huzódott össze, mire egy szempillanat alatt lecsendesedett a viharos jelenet, aminőt se azelőtt, se azóta át nem élveztek az enervált színházi habituék.

De bár Zrinyi Miklós megakadályozta a botrányos scénát, maga is kikelt a dolog ellen:

— Utálatos! Nem bírom tovább nézni.

Felkelt s ott hagyta utána igazodó vitézeivel az Operaházat.

A főkapitány átment a belügyminiszter páholyába.

— Valamit tenni kellene, kegyermes uram, elszedni a kardjaikat vagy mit, mert félek, hogy valahol még nagy galyibát csinálnak ezek a mi derék elődeink.

— Majd kigondolunk valamit — nyugtatta meg a belügyminiszter.

Hazahajtottak a Hungáriába a számukra fentartott bérkocsikon s ott megvaesorálván, némelyek lefeküdtek, hogy erőt szerezzenek a holnap programhoz, mások ellenben s közöttük Zrinyi is, elhatározták, hogy bevárják az éjjelt, amikor már lefeküsznek a város lakosai s nem csoportosulnak össze, nem ordítanak a füleikbe folytonos éljeneket és nem alkalmatlanokodnak kísérők és magyarázók gyanánt furcsa észjárású mai emberek, kényük-kedvük szerint bejárják gyalog a várost, megnézegetnek egyet-mást és kibeszélgetik magukat.

S ugy is lett, nekiindultak éjjel az utcáknak egyedül. A hold világított de a gázlámpák is pislákoláltak. A nagy háztömegek ko-

mor esőben aludni látszottak leeresztett bolt-redőnyökkel.

Vig. csapongó kedvük támadt, mint a gyerekeknek, ha egy kis szabadsághoz jutnak. Hát meg mikor annyi tenni és tapasztalnia áll előttük! Ismeretlen gyönyörök. Valóságokká átvárasztott kaprázatok. A Beherezade meséiből valók, melyeket rab-törökök mondogattak el esténként a kis várkasszonyoknak. Zrínyi Miklós is hallott ilyeneket gyerekkorában.

Meg-megálltak a süngerajok előtt, vagy valamely kiválasztott kávéház kapuagyságu ablakainál, hol férfiak, hölgyek vegyesen itták a groggot és a különböző színű folyadékokat parányi üvegekből. Biztatták egymást: — Bemennyünk?

De aztán megint csak tovább mentek, mindig beljebb, beljebb az ismeretlen felé. Ki tudja, mit találnak még?

Hát amint mennek - mennek (ez az Andrássy-uton lehetett), egyszerre elfogja őket a remület, alakok rohannak velük szembe, hosszú egymásutánban kísértetek, a fölért-hegygyülekező boszorkánymesterek ijesztő csengéssel, egyetlen csupasz kereken örüiten lovagolva.

(Folytatása következik.)

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICZ SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABO ENDRE (36)

- Na, ahogy térszik. Én megyek. Kiriloeskin bucsuzni kezdett.
- Mink is megyünk — mondá Doronyin
- Szergejevna Vjéra, jérünk.
- Hová? — kérde Sztepanics Péter.
- Egy ismerősünkhöz — felelt Doronyin
- többen leszünk ott.
- Vigyázzon — jegyezte meg tréfásan Sztepanics Péter, ne vonja őt el a tanulástól.
- Oh kérem, nem olyan leány ő.
- No, azért mondom.

XII.

Doronyin, Vjéra és Kiriloeskin kimentek az előszobába. Sztepanics Péter a dolgozószobába távozott, felvette kedvelt nyári kabátját, kiszedte a táskájából és szétrakosgatta az asztalon az iratokat, kissé elgondolkozott, aztán leült az asztal mellé és szokása szerint meggörbítve a hátát, hozzáfogott a munkához.

— Hogy van az, hogy én ma át nem mentem Nágyusához? — ötlött egyszerre az eszébe. Letette a tollat, félre tolta az iratokat és elgondolkozott. Ilyesmi még eddig elő nem fordult. Sztepanics Péter máskor, amint hazajött a hivatalából, bement a hálószobába s ma mintha valami visszatartotta volna őt ettől, mintha nem akart volna bemenni oda akkor, mikor ott van a felesége s nem akarta volna azt elvonultságában *háborgatni*. Volt azonban ebben valami tettetett, valami nem rendes, nem helyes s ezt el kellett mentől hamarabb enyésztenni; de Sztepanics Péter nem akart bemenni a feleségéhez. „Hadd jöjjön ki ő, ezzel bebizonyítja, hogy Mit bizonyít be?”

Sztepanics Péter eltűnődött.

— No, hátha nem hibás! — határozta el végre magában, felvéve a tollat s magához vonva az iratokat.

— Senkinek fel nem tűnt az eset, csak neked, tűnődött magában még egy kis ideig, mert te feltékeny bolond vagy.

Ellátván magát ezzel a kevesebbé hizelgő jelszóval, egész odaadással látott munkához.

Ez idő alatt Szergejevna Nagyvezsda bent állt a hálószobában s a kis Nágyusát az ölében tartva, csendesen simogatta annak selymes szőke haját. A kis lány egy kis fa-kecskejátékot tartva a kezében, azt az anyja kezén huzgálta, mutatni akarván: hogy jár a kecske.

Szergejevna Nagyvezsda visszagondolt Nalhanovval történt találkozására. Ezuttal Nalhanov határozottan előnyös színben tűnt fel előtte. Amint látszott: Nalhanov azt a rossz

szokását is elhagyta, hogy az orra alatt valami nőtát dugdolon, egyszerűen, tisztességesen viselte magát, mikor annak a szerencsétlen színeszónék a történetét elbeszélte. Hanem hát megis csak volt ragónya. Lám, milyen az a Maksz!

— Ohó? járni akarsz? No, jérünk.

Szergejevna Nagyvezsda lebecsátotta kis leánykáját a földre s hátul a ruhájánál fogva, vezette a szobában.

A kis lány sikongott örömeiben, kezével hadonászott s erősen fogózkodott a butorokba. Egy ügyetlen mozdulattal oda ütötte fejét a toilette-asztal labába és sirva fakadt.

Szergejevna Nagyvezsda elsápadt, ölébe kapta a kicsikét, megnézte a homlokát s egy törülközőt bemártva a mosdótáliba, rátette azt a megütött helyre. De a kis Nágyusának nem tetszett a hideg borogatás, eltaszította az anyja kezét, sivitott, ugrált s csak akkor csendesedett le, mikor az anyja újra ölébe vette s ringatni kezdte.

— Á-á-á, tente baba, tente — énekel Szergejevna Nagyvezsda halkán.

A kicsi lecsendesült: motyogott, mintha álomban volna s kezével az anyja arcán babrál.

Szergejevna Nagyvezsda hallotta, mikor a vendégek elmentek, de nem ment ki hozzájuk, mert ma, valahogyan épen nem találta azokat érdekeseknek. Kiriloeskin még csak megjárta az ő ostoba mondásaival, de Doronyin egészen izetlen már az ő örökös szekta-verbuválásával. Megfoghatatlan, hogy mi tetszik rajta Vjérának, aki tíz percig sem lehet meg vele anélkül, hogy ne vitatkozzanak.

Szergejevna Nagyvezsda azt gondolta, hogy az ő családi élete meglehetősen egyhangu. Ha az elvonulás, amelyről Sztepanics Péter annyi sokat beszélt volt, abban áll, hogy az nyakig bele temetkezik az ő irataiba, önéki pedig zárt ajtók mögött kell éledegelni, hát ez meglehetősen unalmas. Mert ugyan milyen szórakozásai vannak neki? Még a színházba is, amelyet pedig ő annyira szeret, az egész héten csak kétszer mehetett el. Igaz, hogy meg van neki az ő Nágyusája, aki igen kedves, mulatságos gyerek, aki szórakoztatja őt az ő gyerek-feeségével, de nem foglalkozhatik mindig egyedül ezzel.

Erről Sztepanics Péterrel beszélni teljesen hiábavaló. Egyszer megpróbálta, hogy szóba hozza a szórakozásokat, de ugyanakkor azt is elhatározta, soha többé erről még csak meg se mukkan. Sztepanics Péter meg se értette, hogy miről van szó. „Unod magad — kérdezte volt akkor, ez különös. Én soha sem éreztem még unalmat s el sem tudom képzelni, hogy mi az? Ha unatkozol, menj el Leksánékhoz, Jakovnokóékhoz vagy Kubrikovékhoz, vagy Petrovna Olimpiádához, ott majd nem unatkozol . . . Én persze nem mehetek veled, mert én akárhol legyek, rögtön elálmosodom.”

S tényleg: Sztepanics Péter még a színházban is mindjárt szunyókál, otthon pedig késő éjszakáig képes iratai mellett elüldögelni s reggel mégis egészen friss, mintha egész éjjel aludt volna.

— Asszonyom, feladjam a számovárt? — kérde az ajtóban megjelent szakácsné.

Szergejevna Nagyvezsda összeresztte.

— Igen, add fel. Hívd az urat is.

Szergejevna Nagyvezsda óvatosan levetkeztette az elaludt kis leányt, betette azt kis ágýába, aztán kiment a vendéglátószobába.

A dolgozószobából bejött Sztepanics Péter is abban a kabátjában, amelyet Szergejevna Nagyvezsda ki nem állhatott.

— Már megint bele bujtál abba a vacakba? — kérde a férjétől.

— Igen — felelt nyugodtan Sztepanics Péter, leülve az asztalhoz — mi újság Nágyusáról? ma még nem láttam.

Alszik. Dolgoztál?

— Igen.

— Megint olyan sok a dolgod?

— Temérdek.

Sztepanics Péternek valamiért nem akardzott a feleségére nézni, mintha bűnösnek érezte volna magát előtte. Hogy véget vessen ennek a kellemetlen helyzetnek, arra gondolt, hogy megkérdi a feleségétől: hogy töltötte az időt az anyjánál; kérdezősködik Olgáról, Nal-

hanovról. Mi lehetne ennél egyszerűbb! Nagyon szeretett volna a feleségével beszélni, de nem bírta magát erre rávenni. Felt, hogy a feleségben gyanút ébreszt az iránt, hogy ő feltékenykedik. Hanem Olgáról mégis csak kellett kérdezősködni.

— Még nem beszélted el, hogy mi történt Olgával? — Otthon van már? — kérde Sztepanics Péter.

— Még nincs.

— Még mindig ott van?

— Ott.

— Nincs kedved az egészet elbeszélni?

— Mi jut eszedbe? Csakhogy nincs mit elbeszélnem. Mama semmi határozott dolgot nem mondott nekem, de a czélzásokból (itt Szergejevna Nagyvezsdának eszébe jutott Nalhanov, aki a levélről beszélt neki s zavarba jött) azt sajtem, hogy a mama az öreg Bargyintól egy levelet kapott, melyben az kényszeríti az öcsését, hogy vegye el Olgát.

— Én azt hiszem, hogy ebből semmi sem lesz — jegyezte meg Sztepanics Péter.

— De te meg arról beszélj, hogy mi történik a mieinkkel? — kérdezte Szergejevna Nagyvezsda.

— Kik azok a mieink?

— Hát Vjéra, meg Doronyin.

— Én nem értelek. Miről beszélés?

Sztepanics Péter összesimogatta gyér haját s oly formátlan volt most a feje, hogy Szergejevna Nagyvezsda szinte ellenszenvel nézett rá.

— Ugyan kérlek, — kiáltott fel aztán boszusan, hiszen mindig együtt vannak, éjfélig is fent virrasztanak, fecsegnek s együtt járnak valahová. Azt hiszem: ideje volna, hogy tisztában legyünk a dologgal.

— Ejnye, Nágyusa, az édes anyádat, Petrovna Olimpiádát juttatod eszembe. Annak jár mindig a házasságokon az esze. Én azt hiszem, hogy Vjérának eszében sincs a férjhezmenetel. Nincs is rá szüksége . . .

— Mit jelent az, hogy nincs rá szüksége? Végre is be kell látnod, hogy ez a helyzet nem kellemes. Az emberek mindig együtt látják őket.

— Hát hadd lássák.

— Elkezdenek beszélni . . . pletykálni . . .

— Hát pletykázzanak! Nem foghatjuk be a szájukat. Tölts még egy csésze teát.

— Csakhogy ez rossz hirbe kever bennünket.

— Kedves galambom, hol veszed te ezeket a nézeteket? Mily gonosz lélek lehet az, aki ezeknek a viselkedésében gyanusat talál.

— Köszönöm a bókot.

— De hiszen ez nem rád vonatkozik, hanem azokra, akikről te beszéltél.

— Köszönöm szépen, előbb legyaláz, aztán most másra forgatja.

— Elég, Nágyusa; eszem ágában sem volt, hogy bántsalak.

Sztepanics Péter oda hajlott azzal a czéllal, hogy a feleségét megcsókolja, de az visszahúzódott tőle az asztal szélére.

— Kérlek, ne gyöngédeskedjél most.

— Nágyusa!

— Hagyj nekem most békét. Én komoly dologról beszélek veled, te meg sértegetődzöl. Ne ítélj másokat magad szerint. Nem látod mi történik az orrod előtt s mégis . . .

— No, Nágyusa, kedves galambom, ne haragudjál.

— Nem akarom, hogy megszóljanak bennünket s megkérem Doronyint, hogy hagyjon fel látogatásaival.

— Miért? Ej, Nágyusa, ma rossz kedvedben vagy. Talán gyalog jöttél és elfáradtál ugy-e?

— Hiszen azt hiszem mondtam már, hogy lovasuton jöttem.

— No hát ugyan miért sértenéd meg Doronyint? Mit vétett ő neked?

— Semmit. Én csak a megszólástól őrizkedem.

— Ez önzés, Nágyusa.

— Önzés! — kiáltott fel, hirtelen eszébe jutván az anyjával folytatott beszélgetés — bárki más jogosan vádolhatna valakit önzéssel, csak te nem.

— Nágyusa, én nem értem . . . Veszékedni akarsz?

Sztepanics Péter, mint hasonló alkalmakkor mindig tenni szokott: felállt, felfogta az asztalról a teás csészéjét és papucsát lappogtatva bement a dolgozó szobájába.

Szergejevna Nagyvezsda pedig bement a hálószobába, ledőlt az ágyára és sirt. Úgy érezte, hogy meg van sértve s hogy nem értették meg őt. Könyeit törölgetve azt suttogta magában, hogy az asszonyok bizonyosan mind szerencsétlenek s a férfiak mind zsarnokok és önzők. Mert így csak az önzők viselhetik magukat. Az ő férje nem gondol semmivel, csak önmagával. A szemelattára történt meg a katasztrófa. Ölgával s ő arra még csak meg se mozdult. De ha őt érinti valami, csak olyan dolog is, mint a Nalhanovval történt véletlen találkozás, akkor ő mindjárt goromba, kiállhatatlan. Talán bizony féltékenykedik? Az volna csak a szép. Féltékenykedik! De hogy meri ő azt? Ez vérlázító! Minek is említette fel előtte

Nalhanovot! Hiszen el is hallgathatta volna. Ime: itt van a büntetés az ösztinteségért.

Szergejevna Nagyvezsda makrancoskodott magában, mint az elkényeztetett gyermek. Nem tetszett neki semmi sem, az a szoba sem, melyet neki oly nagy gonddal rendezett be a férje, a butor sem, egy szóval semmi sem, ami csak abban a szobában volt.

Jól kisírván magát, kivörösödött, feldagadt szemekkel, fölkel az ágyáról, papucsot öltött s lábujjhegyen a férje dolgozószobájának ajtajához lopózkodva, benézett a kuleslyukon.

Meglátta a Sztepanics Péter széles, meggörbült hátát, kopaszodó fejébubját és az asztalra támasztott könyökét.

— No lám, — boszankodott a fiatal asszonyka. — ír tovább, mintha semmi sem történt volna. Meg akarja mutatni, hogy karakter! No, jó! Én is megmutatom. Várj csak!

Ugyanoly lassan elment az ajtótól a háló-

szobába, levetkezett, lefeküdt s régi szokása szerint kezét az arca alá téve, azonnal elaludt, mélyen, nyugodtan, mint ahogy a kis gyerekek szoktak.

XIII.

Egy szép májusi napon Bargyin Pavlovics Mihály, amint működése legfőbb teréről, a kereskedelmi törvényszéktől hazatért, arra a felfedezésre jött, hogy végre megtalálta azt az eszményi leányt, akiről akkor álmodozott, mikor Jlyics Terentéjjel azon a holdas éjszakán kirándult. Ez a leány pedig nem más, mint egy tetszetős kereskedő leánya, a tizenkilenc éves Giljukova Szavelyevna Anna. Ez csak nem régen végezte el szép eredménynyel a gimnáziumot, kifejlett kedves leány, szeret olvasni és felsőbb dolgokról beszélni, csinosan zongorázik és csiterázik s nagyon szépen énekel.

(Folytatása következik.)

Zörök A. és Zsa
főelárusító
Budapest,
Váci-körut 4.

Kiváló szerencsét

Zörök A. és Zsa
főelárusító
Budapest,
Váci-körut 4.

mutathat fel magyar kir. szab. osztálysorsjáték főelárudánk, mintán az eddigi osztályok húzásainál sok nagy nyeremény — még pedig **a legnagyobb nyeremény is — nálunk nyertett s a szerencsés nyerőknek általunk lett kifizetve.**

A f. év február hó 16—17-én tartott 5-ik osztály húzásánál nálunk nyertett az **52528.** számú sorsjegyre

az első főnyeremény

100.000 korona

továbbá:	2000 korona a 18100 számú sorsjegyre	1000 korona a 84733 számú sorsjegyre
	2000 " a 41442 " "	500 " a 83372 " "
	2000 " a 83285 " "	500 " a 83736 " "

A 3-ik osztálynál a 2-ik főnyeremény **83604** számú sorsjegyre a

30.000 korona

5000 korona a 74386 számú sorsjegyre	500 korona a 65834 számú sorsjegyre
2000 " az 59505 " "	500 " a 74339 " "
2000 " a 92797 " "	500 " a 84785 " "

Továbbá az 1-ső, 2-ik és 4-ik osztálynál a következő nyeremények:

2000 korona a 17450 számú sorsjegyre	500 korona a 84323 számú sorsjegyre
2000 " a 83131 " "	300 " a 17730 " "
1000 " a 84711 " "	300 " a 76225 " "
500 " a 2591 " "	300 " a 76371 " "
500 " a 35381 " "	300 " a 84333 " "
500 " a 44380 " "	300 " a 96607 " "
500 " a 60939 " "	

Tehát joggal állíthatjuk, hogy főelárudánk a körülményekhez képest a **LEGSZERENCSESEBB** volt és különösen figyelemre méltó a fő- és utolsó húzás, a 6-ik osztály, melynél a legnagyobb nyeremények kerülnek húzás alá.

30.000 nyeremény húzatik ki **9.550.000** koronával körülbelül 4 hét leforgása alatt, mely időn át mindennap húzás lesz.

A legnagyobb nyeremény a legszerencseesebb esetben:

1.000.000 korona, szóval egymillió korona

Egy jutalom 600.000 korona	1 nyeremény 40.000 korona	400 nyeremény a 2.000 korona
1 nyeremény 400.000 "	2 " a 30.000 "	730 " a 1.000 "
1 " 200.000 "	3 " a 20.000 "	1.000 " a 500 "
1 " 100.000 "	20 " a 10.000 "	37.300 " a 200 "
1 " 50.000 "	50 " a 5.000 "	

A húzás 1938. márczius hó 9-én kezdődik és április hó 8-ig tart, mely főosztályhoz vételsorsjegyek utánvét mellett, vagy a pénz előleges beküldése ellen az eredeti árban szétküldetnek.

1/1 eredeti vételsorsjegy frt 80.—	1/4 eredeti vételsorsjegy frt 20.—
1/2 " " " " " " 40.—	1/3 " " " " " " 10.—

A megrendeléseket kérjük mielőbb, de legkésőbb márczius hó 8-ig aenti címünkre beküldeni.

TÖRÖK A. és Társa a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító
Budapest, Váci-körut 4., a Deák-tér mellett.

színházak.

Budapest, péntek, 1898. február 25-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Evi bérlet 46. Havi bérlet 22.

Marcelle.

Vígjáték 4 felvonásban. Irta Sardou V. Ford. Alexander B.

Személyek:

Chatilac Duszó, René Nádav, Albert Gyenes, Officier Mihály, Varniolles Bercsényi, Jubelin Zilahy, Couturier Sz. Friebe, Marcelle Hegyesi, Delfina Szarvasyiné

Kezdeté 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Evi bérlet 22. Havi bérlet 15.

Lohengrin.

Regényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner. Richard. Fordították Böhm G. és Ormay.

Személyek:

I. Henrik Ney D., Lohengrin Perotti, Brabant Elsa Vasquezné, Gottfried hg. Blanschky, Telramund Beck, Ortrud Diósyne, A király hirdetője Mihályi

Kezdeté 7 órakor.

NEPSZÍNHÁZ.

Blaha L. asszony mint vendég.

Talmi hercegnő.

Eredeti operette 3 felvonásban. Írták Makai Emil és Kövesi A. Zenéjét szerzerzte Konti József.

Személyek:

Dárinus Németh, Mirabella M. Csatai, Gaston Raskó, Margarita Z. Bardi, Kazimir Vidor, Ivonne Blaha, Cognac báró Solymosi, Rigobert Ujvári

Kezdeté 7 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

613. szám. Előszór. 613. szám.

Vége a szerelemnek.

Satirikus színdarab 4 felv. Irta Bracco Roberto. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Fontanarosa Anna Láncty I., Fontanarosa Arturo Fenyvesi, Salvetti Fulvio Góth, D'Alma Giuliano Tapoczai, Dionigi Sandro gróf Rathonyi, Albenga Renato Gál, Rispoli Gustavo Szerémi, Antonio, szolga Gyűző, Filippo, kertész Bardi

Kezdeté fél 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gésák

vagy Egy japán teaház története.

Énekes játék 3 felv. Irta Owen Hall. Ford. Fai J. B. és Makai E. Zenéjét szerzerzte Sidney J.

Személyek:

Heginalt Szentmiklóss, Brunville Ferenczy K, Cunningham Odry Z., Grimston Iványi A., Stanley Serlegi, Downoy Simon M., Bolton Fodor R., Yun-Csi Sziklay K., Imari markí Boross, Mimóza Csik J., Aranyvirág Virág G., Binbó Szalai, Aranyhára Hében, Bolyacska Szegedi, Mary Wynne Szilasy, Edith Grant Varga, Mslly Seamore Aranyos, Kate Paulton Somló E., Mészáros

Kezdeté 7 órakor.

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Nemzeti Színház, Vár Színház, M. kir. Operaház, Vig Színház, Hép Színház, Magyar Színház, Kistalaly Színház. Rows include Szombat, Vasárnap d. u., and Este.

A NAGY KRACH:

New-York és London nem kimélték meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstárnyár indítatva érezte magát, hogy az egész kőzetet csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja.

56 db összesen 6 frt 60 kr. Mint e 56 db tárgy előbb 40 frtba került és most csak 6 frt 50 kr. minimális áron kapható.

nem család

kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadom és senki sem mulassa el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszeresse, mely gyönyörű lakodalmi alkalmi és háli ajándéknak egyaránt kapható.

HIRSCHBERG A-nál

az egy. amer. kir. szabad. ezüstgyárak főigénykésége WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/3. Telefon 7114.

Széküldés a vidékre utánvételrel, vagy az összeg előzése beküldése ellenében.

Ebhez tisztító-por 10 kr.

Valódi csak az oldalt látható védjegyvel (egészégeti fém).

Kívonat az elismert levelekből:

Az első küldeményem meg vagyok elégedve, kérek még egy készletet.

Kalocsa. Majorossy János, kanonok.

A küldeményt megkaptam és igen meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.

Kolozsvár. Nagym. Bánffy báróné

A küldeményt megkaptam, meg vagyok elégedve, kérek még egyet.

Pozovicz. Keresztes Sándor, főszolgabíró.

Pollitzer Mór és Fia

cs. és kir. szabad. orthopaedial kötszereszek.

— Alapított 1860. —

Csak V., Deák-Ferencz-utca 10. sz.

Fontos

szenvedőknek.

UJDONSÁG.

Pollitzer-féle ujonnan javított cs. és kir. szab. gummi sérvtűtő, a legjobbnak van elismerve és monarchiák határain túl is nagy elismerésnek örvend.

Pénz nélkül építék Budapesten

bérházakat telektu ajdonosoknak. Felvilágosítást szolgál ugy szóbelileg, mint levéleleg

Reich József,

Budapest, Csokonai-utca 10/a. szám, kávéház- és szálloda-tulajdonos.

Advertisement for Steyr bicycle and Kann & Heller, featuring a bicycle illustration and text about bicycle repair and parts.

Kávé

elvámoiva és bérmentve. 4 1/2 k. Perlorico-kávét . 5.80, 4 1/2 k. Cuba-kávét . 6.20, 4 1/2 k. Mocca-kávét . 6.50, 4 1/2 k. Jáva-kávét . 6.50, 3 1/2 k. Gyöngy-kávét . 6.80

Belák István Budapest, Rottenbiller-u. 4. Püme, Mlaka 113.

Magyar királyi államvasutak.

192.357/1897. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a budapesti központi és nyugoti szertárakban összegyűlt és kisebb-nagyobb javításokkal még jó karba helyezhető különböző gépeket eladás útján értékesíteni óhajtván: azok eladására ezennel pályázatot hirdet.

Az eladásra kerülő gépek jegyzéke a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltár-beszerzési osztályában (Andrássy-ut 73. szám. II. emelet) továbbá az összes üzletvezetőségeknél és az összes hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthető.

A gépek magok pedig a fentnevezett szertárakban tekinthetők meg. Ezen gépeket vevő a vételár előfizetése ellenében a felszólítás vételétől számított 14 nap alatt átvenni és fenti szertárakból eltávolítani tartozik.

A gépek vagy a fentnevezett szertárakban veendőek át, vagy pedig egy a magy. kir. államvasutaknak a vevő által meghatározandó valamely állomásán bérmentesen és vasuti kocsi rákva fognak átadni. Ajánlat az összes, vagy pedig egyes gépekre tehető, de okvetlenül darabonként nem pedig súly szerint értendő árakkal.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül tekintet nélkül a felajánlott árakra, tetszése szerint választhasson s hogy egyeseknek tetszése szerinti gépeket engedhessen át.

Kikötöttik, hogy minden ajánlattevő ajánlatával az a felelt hozandó határozatiig visszavonhatlan kötelezettségben maradjon.

Az ajánlattevő az itt felsorolt feltételeken kívül magára nézve kötelezőknek ismeri el a magy. kir. államvasutaknak az ócska anyagok eladására 192.291/96. sz. a. fennálló általános feltételeit, melyeket a nyomtatványtárolt megszerezni, 15 kros bélyeggel és aláírásával ellátva ajánlatához csatolni tartozik.

Az ajánlattevőre szolgáló úrlap, melyen az eladásra kerülő gépek felsorolva vannak, fentnevezett anyag és leltár beszerzési szakosztályban egy példányban ingyen kapható.

Bánatpénzképen az ajánlott egységárak szerint kiszámított értékösszeg 5%-a az ajánlat benyújtását megelőző napon déli 12 óráig teendő le főpénztárukknál készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

Felhívatnak tehát a pályázni szándékozők, hogy kellően lepecsételt és egy 50 kros magyar bélyegjeggyel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal Ajánlat 192.357/1897. számúval használt gépek megvételére folyó évi márczius hó 3-ig anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál benyujtani sziveskedjenek.

Bánatpénz nélküli, elégtelen bánatpénzzel, a fentebb kikötött feltételektől eltérő és határidőn túl beérkező ajánlatok, ugyszintén olyanok, melyek az előírt feltételtől nélkül érkeznek, valamint pótajánlatok nem vételnek figyelembe.

Budapest, 1898. évi február hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak miskolczi műhelytelepén építendő gép és kazánház, öntő-műhely és különálló gyárkémény s a hozzátartozó füstcsatornák létesítésének biztosítása céljából ezennel nyilvános versenyajánlatot hirdettük a gép- és kazánház beépítendő területe kerekén = 442.70 m²; az öntőműhelyé = 324.28 m²; a különálló nagy kémény 45 méter magas és a földszinén = 4.5 m. átmérőjű.

Éme építmenyekre vonatkozó tervek, az ajánlati költségsszámítás, a szerződés és ajánlat mintája, ugyszintén a pályázat feltételei a miskolczi üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. em. 20-23. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

E pályázatra vonatkozó ajánlatok 1898. évi márczius hó 8-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség (L.) általános osztályánál nyujtandók be.

Az 50 kros bélyeggel ellátandó ajánlat- és a hozzátartozó mellékletek ivenként 15 kros bélyeggel tetszerelve peesételt borítékban következő czimzessel látandók el: 1330-98. sz.-hoz. Ajánlat a miskolczi műhely telepen építendő gép- és kazánházra, öntőműhelyre és a külön álló nagy kéményre s a hozzátartozó füstcsatornákra.

A pályázat határidejét megelőző napon, vagyis 1898. évi márczius hó 7-én déli 12 óráig 1800 frt azaz egyezernyolczszáz forint biztosíték teendő le a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztáruánál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

Az értékpapírok budapesti tőzsdén f. é. márczius hó 5-én jegyzett árfolyam 90%-ával számítatnak, de soha névértéken felül.

A tárgyalás alapjául csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak. Távirati ajánlatok figyelembe nem vételnek.

A beérkező ajánlatok felett gyakorlandó szabad döntést a m. k. államvasutak igazgatósága tartotta fenn magának. Miskolcz, 1898. évi február hó 22-én.

Az üzletvezetőség.